Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0307

Izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 27. novembra 2025 o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom (2024/2108(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani[1] (v nadaljnjem besedilu: sporazum o trgovini in sodelovanju),

– ob upoštevanju Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo[2] (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu),

– ob upoštevanju Windsorskega okvira[3], v katerem so navedene določbe prava Unije, ki se uporabljajo za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko,

– ob upoštevanju skupne izjave, Partnerstva na področju varnosti in obrambe ter skupnega dogovora o prenovljeni agendi za sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom z dne 19. maja 2025,

– ob upoštevanju Velikonočnega sporazuma iz leta 1998 in poznejših

---

1 UL L 149, 30.4.2021, str. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj.
2 UL L 29, 31.1.2020, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/sign.
3 Glej skupno izjavo št. 1/2023 Unije in Združenega kraljestva v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, z dne 24. marca 2023 (UL L 102, 17.4.2023, str. 87).

izvedbenih sporazumov,

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 21. marca 2024 o izvajanju in uporabi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska – 1. januar–31. december 2023 (COM(2024)0127),

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 4. aprila 2025 o izvajanju in uporabi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska – 1. januar–31. december 2024 (COM(2025)0149),

– ob upoštevanju svojih resolucij z dne 2. aprila 2025 o izvajanju skupne zunanje in varnostne politike – letno poročilo za leto 2024[4] in o izvajanju skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2024[5],

– ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (EU) 2021/1755 z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit[6] (uredba o rezervi za prilagoditev na brexit),

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/657 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2023 o določitvi pravil za uveljavljanje pravic Unije pri izvajanju in izvrševanju Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani[8],

– ob upoštevanju resolucije z dne 23. novembra 2023 o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom[9],

– ob upoštevanju srečanj in stališč parlamentarne skupščine za

---

4 UL C, C/2025/4388, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
5 UL C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.
6 UL L 357, 8.10.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1755/o.j
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 83, 22.3.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/657/oj.
9 UL C, C/2024/4222, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4222/oj.

partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom,

– ob upoštevanju bele knjige o prihodnosti evropske obrambe z dne 19. marca 2025 (JOIN(2025)0120),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2025 o beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe[10],

– ob upoštevanju poročila Saulija Niinistöja z dne 30. oktobra 2024 z naslovom Varnejši skupaj: krepitev evropske civilne in vojaške pripravljenosti,

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 19. marca 2025 za uredbo Sveta o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije (COM(2025)0122),

– ob upoštevanju memoranduma o soglasju o vzpostavitvi okvira za regulativno sodelovanje na področju finančnih storitev med EU in Združenim kraljestvom z dne 27. junija 2023 ter poznejše ustanovitve skupnega foruma finančnih regulatorjev EU in Združenega kraljestva,

– ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah,

– ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča,

– ob upoštevanju Evropske socialne listine,

– ob upoštevanju konvencij in protokolov Mednarodne organizacije dela (MOD), zlasti njenih temeljnih instrumentov,

– ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982, znane kot Konvencije iz Montego Baya,

– ob upoštevanju sodbe arbitražnega sodišča z dne 28. aprila 2025 v zadevi arbitraže v skladu s členom 739 Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska v zvezi z odločitvijo Združenega kraljestva, da prepove ribolov prave peščenke[11],

– ob upoštevanju Sklepa št. 1/2023 Specializiranega odbora za koordinacijo sistemov socialne varnosti, ustanovljenega s členom 8(1), točka (p), Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, z dne 10. marca 2023 glede uporabe elektronske

---

10 UL C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

11 Stalno arbitražno sodišče, zadeva 2024–45, https://pca-cpa.org/en/cases/334/.

izmenjave informacij o socialni varnosti za prenos podatkov med nosilci ali organi za zvezo[12],

– ob upoštevanju Sklepa št. 2/2023 Specializiranega odbora za koordinacijo sistemov socialne varnosti, ustanovljenega s členom 8(1)(p) Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, z dne 28. junija 2023 glede imenovanja finančne institucije, ki se uporablja kot referenca za določitev obrestne mere za zamujena plačila in menjalnega tečaja za pretvorbe valut, ter določitve datuma, ki se upošteva pri določanju menjalnih tečajev[13],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika ter člena 1(1), točka (f), sklepa konference predsednikov z dne 11. decembra 2024 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil in Priloge 3 k temu sklepu,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za proračun, Odbora za ekonomske in monetarne zadeve, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, Odbora za promet in turizem, Odbora za ribištvo, Odbora za kulturo in izobraževanje ter Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in Odbora za mednarodno trgovino (A10-0226/2025),

A. ker se EU in Združeno kraljestvo, ki ležita na isti celini in sta si geografsko blizu ter ju povezujejo skupne vrednote in strateški interesi, soočata s podobnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, kritično in nestabilno svetovno varnostno okolje ter spreminjajoč se svetovni red, katerega zaznamujeta vojna na evropski celini in hitro razpadanje mednarodnega reda, ki temelji na pravilih, zaradi česar so naše družbe, gospodarstva in varnostne strukture pod vse večjim pritiskom; ker se zaradi takšnih razmer povečuje potreba po krepitvi medsebojnega sodelovanja na področji zunanje politike in obrambe; ker trenutne geopolitične razmere in svetovni izzivi kažejo, da je tesnejše sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom nujno za varnost, stabilnost in blaginjo celotne celine; ker je tesnejše sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom, ki temelji na predvidljivosti in strukturi, ki ju zagotavlja sporazum o trgovini in sodelovanju, pomembnejše kot kdaj koli prej, da bi zaščitili skupne interese in povečali odpornost;

B. ker sta EU in Združeno kraljestvo nedavno pokazala obnovljeno

---

12 UL L 91, 29.3.2023, str. 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/698/oj.

13 UL L 179, 14.7.2023, str. 147, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1460/oj.

političnо odločenost za sodelovanje in sta še naprej močna partnerja pri spoprijemanju s svetovnimi izzivi in varnostnimi grožnjami, tudi z grožnjo, ki jo Rusija predstavlja za varnost celotne evropske celine in svetovni red, ki temelji na pravilih; ker je predsednik vlade Združenega kraljestva Starmer marca 2025 napovedal oblikovanje „koalicije voljnih“ za okrepitev usklajene podpore Ukrajini, da se bo lahko branila pred rusko agresijo, dokler bo to potrebno;

C. ker so odprte in povezane družbe in gospodarstva Združenega kraljestva in EU vse pogosteje tarča drznih hibridnih kampanj, vključno s kibernetskimi napadi, tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem, sabotažami in instrumentalizacijo migracij;

D. ker sta na vrhu EU-Združeno kraljestvo 19. maja 2025 obe strani znova potrdili obnovljeno politično odločenost za sodelovanje v tesnem in zanesljivem partnerstvu pri reševanju skupnih svetovnih izzivov, s katerimi se soočamo; ker se je to najbolj jasno pokazalo z vzpostavitvijo Partnerstva na področju varnosti in obrambe ter z nadaljnjo in enotno podporo Ukrajini pri obrambi pred rusko agresijo in ponovni vzpostavitvi celovitega, pravičnega in trajnega miru, tudi z okrepljenimi varnostnimi zavezami;

E. ker so multilateralizem, zaščita mednarodnega reda, ki temelji na pravilih, mir, demokracija, pravna država, človekove pravice, tržno gospodarstvo, trajnostni razvoj in prosta trgovina temeljna načela EU in Združenega kraljestva; ker sporazum o trgovini in sodelovanju nudi okvir, ki bi ga bilo mogoče skozi čas izboljšati za uresničevanje skupnih strateških in gospodarskih ciljev; ker sporazum o trgovini in sodelovanju omogoča potrebno pravno varnost za spodbujanje trgovine in nemotenega sodelovanja;

F. ker strukture upravljanja, vzpostavljene na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju, vključno s Partnerskim svetom in drugimi skupnimi organi, učinkovito delujejo, pri čemer je bilo leta 2024 organiziranih več kot 35 srečanj za spremljanje izvajanja sporazuma;

G. ker sporazum o trgovini in sodelovanju zajema področja, kot so trgovina, energetika, ribištvo, promet, sodelovanje na področju pravosodja in kazenskega pregona ter koordinacija sistemov socialne varnosti, pri čemer zagotavlja raznolik in celovit okvir ter skrbi za pošteno konkurenco in enake konkurenčne pogoje na področjih, ki jih zajema; ker sta EU in Združeno kraljestvo na vrhu potrdila obnovljeno zavezanost obeh strani medsebojnemu energetskemu sodelovanju, vključno z načrti za preučitev ponovnega vstopa Združenega kraljestva na notranji trg EU z električno energijo, da bi se znižali stroški čiste energije in izboljšala konkurenčnost;

H. ker je lahko izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju dragocena spodbuda za promocijo usposabljanja, razvoja znanj in spretnosti ter

naložb v neopredmetena sredstva, kot je človeški kapital, tako v EU kot zunaj njenih meja; ker priznavamo pomen spodbujanja izmenjave znanja in sodelovanja, da bi izboljšali znanja in spretnosti posameznikov ter prispevali k bolj konkurenčni, trajnostni in vključujoči svetovni delovni sili;

I. ker je sporazum o trgovini in sodelovanju prvi trgovinski sporazum, ki ga je podpisala EU in vključuje Pariški sporazum kot bistveno klavzulo; ker je ključna določba sporazuma tudi sodelovanje Združenega kraljestva in držav članic EU v Evropski konvenciji o človekovih pravicah; ker sporazum o trgovini in sodelovanju ne zajema finančnih storitev, migracij, programa Erasmus+, zunanje politike ali obrambe; ker so bili na vrhu med EU in Združenim kraljestvom 19. maja 2025 opredeljeni ključni koraki za zapolnitev teh vrzeli;

J. ker sporazum o trgovini in sodelovanju obe strani zavezuje k spoštovanju temeljnih pravic in pravnih načel, kot se odražajo zlasti v Evropski konvenciji o človekovih pravicah; ker so sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice bistveni del strukture za človekove pravice na celotni evropski celini; ker je januarja 2024 Irska pri Evropskem sodišču za človekove pravice vložila meddržavno tožbo proti Združenemu kraljestvu v zvezi z zakonom Northern Ireland Troubles (Legacy and Reconciliation) iz leta 2023;

K. ker sporazum o trgovini in sodelovanju ne vključuje okvira za sodelovanje na področjih zunanje politike, varnosti in obrambe; ker sta EU in Združeno kraljestvo od takrat izrecno priznala pomen in dodano vrednost strukturiranega sodelovanja na teh področjih, zlasti glede na trenutne geopolitične razmere; ker je bilo na vrhu med EU in Združenim kraljestvom 19. maja 2025 podpisano Partnerstvo na področju varnosti in obrambe, kar je bil ključni korak k formalizaciji tega sodelovanja; ker bi tesnejše sodelovanje na teh področjih pomagalo izboljšati evropsko varnost, odpornost in skupno blaginjo za vse državljane, koristi pa bi čutili tudi onkraj naših meja;

L. ker imajo države članice EU različne vojaške in varnostne politike, vključno s politikami nevtralnosti; ker je treba te politike spoštovati;

M. ker sta Združeno kraljestvo in Francija edini evropski državi, ki imata jedrsko orožje; ker je odvračanje z jedrskim orožjem bistvenega pomena za zaščito Evrope kot celine; ker Parlament ponovno potrjuje popolno podporo zavezanosti EU in njenih držav članic Pogodbi o neširjenju jedrskega orožja kot temelju režima neširjenja jedrskega orožja in razoroževanja; ker Parlament vztraja, da je treba zagotoviti močno in konstruktivno vlogo EU pri razvoju in krepitvi globalnih prizadevanj za neširjenje jedrskega orožja na podlagi pravil ter arhitekture nadzora nad orožjem in razoroževanja;

N. ker sporazum o izstopu ter sporazum o trgovini in sodelovanju predstavljata okvir za trgovinske odnose Združenega kraljestva z EU;

ker sta EU in Združeno kraljestvo ratificirala oba sporazuma in sta ta pravno zavezujoči pogodbi v skladu z mednarodnim pravom; ker morajo odnosi med EU in Združenim kraljestvom temeljiti na polnem spoštovanju in učinkovitem uresničevanju teh mednarodnih zavez;

O. ker Parlament še naprej posveča posebno pozornost položaju državljanov EU, ki živijo v Združenem kraljestvu, in britanskih državljanov, ki živijo v EU; ker je neodvisni nadzorni organ Združenega kraljestva za sporazum o pravicah državljanov med 1. januarjem in 30. junijem 2023 prejel 79 pritožb državljanov EU in Evropskega gospodarskega prostora[14]; ker se večina pritožb nanaša na pravico do prebivanja, zlasti v zvezi z dolgimi čakalnimi dobami za prebivalno shemo za državljane EU, podobno dolgimi čakalnimi dobami za prošnje za prebivanje družinskega člana in dolgotrajnimi upravnimi pregledi za prebivalno shemo za državljane EU, sledi pa jim vprašanje enake obravnave; ker je neodvisni nadzorni organ decembra 2024 poročal o 21-odstotni stopnji zavrnitve prošenj v okviru prebivalne sheme za državljane EU, vloženih na Severnem Irskem, kar pomeni, da je to najvišja stopnja zavrnitve v Združenem kraljestvu[15];

P. ker je EU še posebej odgovorna za izvajanje Velikonočnega sporazuma in mir na Severnem Irskem; ker je izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju neposredno povezano z doslednim izvajanjem sporazuma o izstopu; ker je bilo dosledno izvajanje protokola odloženo, medtem ko sta EU in Združeno kraljestvo iskala skupne rešitve za praktične izzive, ki so nastali pri izvajanju Protokola o Irski/Severni Irski zaradi brexita;

Q. ker se z Windsorskim okvirjem, sklenjenim leta 2023, obravnavajo nekateri praktični izzivi, ki so se pojavili v delovanju Protokola o Irski/Severni Irski v prvih letih njegovega izvajanja, in vzpostavlja večja pravna varnost ter tako tlakuje pot za celovito izvajanje sporazuma o izstopu in sporazuma o trgovini in sodelovanju na Severnem Irskem; ker Windsorski okvir zajema številna področja, kot so demokratično upravljanje, pravice, zaščitni ukrepi in enake možnosti, trgovina, carine, agroživilstvo, zdravila, državna pomoč, DDV in trošarine; ker Velikonočni sporazum že več kot 25 let podpira mir in stabilnost na irskem otoku; ker je treba v prihodnjih pogajanjih med EU in Združenim kraljestvom v celoti spoštovati edinstveni status Severne Irske, kot je priznan v protokolu in Windsorskem okviru, da noben dogovor ne bi ogrozil tega dosežka; ker se je sedanja vlada Združenega kraljestva zavezala, da bo razveljavila in nadomestila zakon Legacy and Reconciliation prejšnje vlade; ker sedanji pretresi v svetovni trgovini na svojevrsten način vplivajo na Severno Irsko zaradi njenega edinstvenega položaja, ki je

---

14 IMA, „Complaints to the IMA: 1 January 2023 – 30 June 2023“ (Pritožbe pri IMA od 1. januarja 2023 do 30. junija 2023).

15 IMA, „IMA focus on citizens’ rights in Northern Ireland“ (IMA se osredotoča na pravice državljanov na Severnem Irskem).

posledica izstopa Združenega kraljestva iz EU, in ker se morata Združeno kraljestvo in EU zavedati tega položaja pri oblikovanju trgovinske politike;

R. ker se je s sklenitvijo Windsorskega okvira in zavezo predsednika vlade Združenega kraljestva iz julija 2024 za obnovitev odnosov med Združenim kraljestvom in EU odprlo novo in ambiciozno poglavje v odnosih med EU in Združenim kraljestvom;

S. ker je vrh med EU in Združenim kraljestvom 19. maja 2025 prinesel pozitivne rezultate za obe strani in ponovno potrdil njuno politično zavezanost poglabljanju partnerstva, tudi s strateškim partnerstvom; ker je bil na vrhu dosežen napredek pri vrsti vprašanj, vključno s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi, mobilnostjo mladih in energetskim sodelovanjem;

T. ker so bili na vrhu med EU in Združenim kraljestvom položeni temelji za bolj strukturirano in v prihodnost zazrto dvostransko agendo; ker naj bi bil ta vrh začetek rednega in strukturiranega političnega dialoga, pri čemer naj bi bila načrtovana prihodnja srečanja posvečena področjem, kot so zunanja, varnostna in obrambna politika, mobilnost, energetika, podnebje, raziskave in notranja varnost; ker je Komisija potrdila, da so predhodne razprave, ki so potekale pred vrhom, del širšega in stalnega procesa, namenjenega poglobitvi sodelovanja na več področjih;

U. ker bi morale biti zaveze, sprejete na vrhu med EU in Združenim kraljestvom, več kot le politične izjave, spremljati pa bi jih morali tudi konkretni in pravno zavezujoči sporazumi in rezultati za EU in Združeno kraljestvo v razumnem časovnem okviru, zlasti za njune državljane in podjetja;

V. ker se morata EU in Združeno kraljestvo prilagoditi razvijajoči se dinamiki čezatlantske varnosti in okrepiti svoje zmogljivosti za obravnavanje teh sprememb skupaj z drugimi podobno mislečimi partnerji;

W. ker sporazum o trgovini in sodelovanju določa spoštovanje demokracije, pravno državo ter varstvo temeljnih pravic in svoboščin posameznikov, tudi tistih iz Splošne deklaracije človekovih pravic in Evropske konvencije o človekovih pravicah; ker te pravice predstavljajo vodilna načela za delo notranjih svetovalnih skupin, tudi v poglavjih sporazuma o trgovini in sodelovanju; ker ima notranja svetovalna skupina EU ključno vlogo pri spremljanju izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju; ker je forum civilne družbe, ustanovljen v skladu s členom 14 sporazuma o trgovini in sodelovanju, ključna platforma, prek katere lahko organizacije civilne družbe, podjetja EU, sindikati in druge organizacije delavcev izrazijo svoja stališča o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju, in ima ključno vlogo pri podpiranju dialoga Komisije z Združenim kraljestvom;

X. ker sta EU in Združeno kraljestvo 19. maja 2025 sprejela politični dogovor, ki bo omogočal popolni vzajemni dostop do voda za ribolov do 30. junija 2038[16];

Y. ker je EU še vedno najpomembnejša trgovinska partnerica Združenega kraljestva; ker priznavanje pomena preglednosti in stabilnosti v mednarodni trgovini in naložbah koristi vsem deležnikom in stranem; ker je bistveno predvidljivo poslovno okolje, ki spodbuja trgovino in naložbe med EU in Združenim kraljestvom ter tako prinaša rast in zaposlovanje;

Z. ker sporazum o trgovini in sodelovanju sicer zagotavlja ničelne tarife in kvote, a ne odpravlja netarifnih ovir; ker se podjetja, zlasti mala in srednja podjetja (MSP), zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU soočajo z več carinskimi deklaracijami, preverjanji skladnosti in regulativnimi zahtevami, kar povzroča višje operativne stroške in velike zamude na mejah; ker sta neustrezna infrastruktura in pomanjkanje usposobljenih carinskih uslužbencev dodatno obremenila sistem, kar je povzročilo motnje v pravočasnem pretoku blaga;

AA. ker je enostaven, učinkovit in cenovno dostopen cestni, železniški, pomorski in zračni promet med EU in Združenim kraljestvom bistven za zagotavljanje visoke ravni mobilnosti za številne državljane držav članic EU, ki živijo in delajo v Združenem kraljestvu, pa tudi za državljane Združenega kraljestva, ki potujejo v EU kot turisti;

AB. ker je Komisija na splošno ocenila, da je sporazum o trgovini in sodelovanju sodoben in celovit sporazum, ki odraža interese EU na področju trgovine in sodelovanja, ob tem pa ohranja meje, ki so jih vzpostavile institucije EU in države članice med procesom izstopa Združenega kraljestva; ker je Komisija v svojih letnih poročilih o izvajanju za obdobje 2021–2024 ugotovila, da so trgovinske ureditve za blago in storitve iz sporazuma o trgovini in sodelovanju kljub nekaterim težavam pri izvajanju na splošno dobro delovale;

AC. ker v skladu s sporazumom o trgovini in sodelovanju v Združenem kraljestvu ponudniki storitev ali vlagatelji iz EU ne smejo biti obravnavani manj ugodno kot tisti iz Združenega kraljestva in obratno; ker se načelo nediskriminacije uporablja za številne gospodarske dejavnosti, med drugim zagotavljanje storitev, ustanavljanje podjetij in varstvo pravic intelektualne lastnine;

AD. ker Združeno kraljestvo za ponudnike storitev iz EU uporablja sistem sponzorstva za delovne vizume, zato mora delodajalec iz Združenega kraljestva, ki želi zaposliti delavca iz EU, pridobiti dovoljenje

---

16 Izjava Komisije: Obnovljena agenda za skupno razumevanje sodelovanja med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, 19. maj 2025, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/statement_25_1267.

ministrstva za notranje zadeve Združenega kraljestva in nato delavcu iz EU izdati potrdilo o sponzorstvu ter plačati pristojbine, da lahko delavec zaprosi za vizum (pri čemer delavec tudi plača dodatne pristojbine); ker te omejitve vplivajo tudi na posredniške in kulturne organizacije, kot so fundacije in javni zavodi, ki zagotavljajo storitve v javnem interesu, in ker je v zvezi s tem potrebna večja poenostavitev; ker to ustvarja dodatna bremena, ki lahko predstavljajo prednost za operaterje iz Združenega kraljestva;

AE. ker so trgi javnih naročil v Združenem kraljestvu še vedno odprti za ponudnike iz EU in obratno pod enakimi pogoji; ker morata obe strani zagotoviti, da je postopek javnega naročanja pošten, pregleden in odprt za konkurenco; ker sta se Združeno kraljestvo in EU dogovorila tudi, da bosta ohranila obstoječe zaveze glede javnih naročil v okviru sporazuma Svetovne trgovinske organizacije (STO) o javnih naročilih, ki njune trge javnih naročil odpira tudi za podjetja iz drugih držav;

AF. ker je sporazum o trgovini in sodelovanju edini sporazum o prosti trgovini, sklenjen z EU, ki zagotavlja ničelne tarife in ničelne kvote za vse blago, ki je skladno z ustreznimi pravili o poreklu; ker trgovinska statistika za obdobje od začetka veljavnosti sporazuma o trgovini in sodelovanju kaže, da je izstop Združenega kraljestva negativno vplival na trgovinske tokove med EU in Združenim kraljestvom; ker trgovina z blagom med Združenim kraljestvom in EU stagnira; ker se je v letu 2024 potrdilo, da se je obseg trgovine EU z blagom in storitvami z drugimi trgovinskimi partnerji v primerljivem obdobju veliko bolj povečal kot obseg trgovine z Združenim kraljestvom;

AG. ker so sanitarni in fitosanitarni pregledi ter ponovna uvedba carinskih formalnosti ovirali izvoz pokvarljivega blaga, kar je privedlo do večje količine odpadkov in finančnih izgub ter zmanjšanega pretoka in razpoložljivosti proizvodov med EU in Združenim kraljestvom, pa tudi med Veliko Britanijo in Severno Irsko;

AH. ker je Združeno kraljestvo na vrhu med EU in Združenim kraljestvom ponovno potrdilo svoje stališče, da se ne bo ponovno pridružilo carinski uniji EU, a sta obe strani izrazili namero o racionalizaciji carinskih postopkov, da bi zmanjšali operativne zamude in stroške ter si prizadevali za vzpostavitev skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja;

AI. ker sporazum o trgovini in sodelovanju zajema več zavez v zvezi z e-trgovanjem, kot so prepoved carin za elektronske prenose, ker je spodbujanje sodelovanja pri regulativnih vprašanjih, tudi kar zadeva porajajoče se tehnologije in mehanizme, ki olajšujejo prenos podatkov, bistveno za dejavnosti e-trgovanja; ker so se pri izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju pojavili praktični izzivi, tudi zaradi velikega povečanja transakcij e-trgovanja v zadnjem času, ki

vplivajo na podjetja in potrošnike na obeh straneh Rokavskega preliva; ker sta EU in Združeno kraljestvo podpisala skupno pobudo STO o e-trgovanju;

AJ. ker bi bilo treba za nadaljnje izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju posebna prizadevanja za spremljanje usmeriti v tveganje dodatnih regulativnih razhajanj; ker je celovito sodelovanje na področju zakonodaje med pogodbenicama izjemnega pomena; ker je to, da so deležniki v letu 2024 poslali le dve relevantni uradni pritožbi prek spletnega orodja Komisije glede izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju, pozitiven znak; ker evropske institucije še naprej redno sodelujejo z deležniki ter razpravljajo o praktičnih vidikih izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju;

AK. ker so se regulativne razlike med EU in Združenim kraljestvom na področju javnega zdravja od izstopa Združenega kraljestva iz EU povečale, kar vpliva na postopke odobritve zdravil, čezmejne dobavne verige in dostop do kritičnega zdravljenja; ker so te razlike že prispevale k pomanjkanju zdravil in višjim stroškom uvoza, kar vpliva zlasti na manjše države članice in regije; ker sporazum o trgovini in sodelovanju zagotavlja le omejene mehanizme za sodelovanje na področju zdravja, kar poudarja potrebo po trajnem regulativnem usklajevanju, strukturirani izmenjavi podatkov in skupni pripravljenosti na izredne razmere, da bi zagotovili pravičen dostop do varnih in učinkovitih zdravil v obeh jurisdikcijah;

AL. ker so Združeno kraljestvo in Združene države Amerike (ZDA) 8. maja 2025 dosegli dogovor o sporazumu o gospodarski blaginji med ZDA in Združenim kraljestvom; ker bi lahko takšni sporazumi vplivali na enake konkurenčne pogoje, vzpostavljene med EU in Združenim kraljestvom na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju, ter privedli do nadaljnjega regulativnega oddaljevanja od standardov EU, zlasti na področjih, kot so varnost hrane, digitalne storitve in zaščita delavcev; ker mora EU zagotoviti, da morebitna tovrstna razhajanja ne bodo ogrozila enakih konkurenčnih pogojev, vzpostavljenih na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju, ali oslabila celovitosti enotnega trga EU; ker bi bilo treba v zvezi s tem posebno pozornost nameniti načrtovanemu skupnemu območju sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov EU in Združenega kraljestva;

AM. ker bi potrošnikom v EU in Združenem kraljestvu koristilo okrepljeno sodelovanje med mrežo EU za sodelovanje na področju varstva potrošnikov ter organom Združenega kraljestva za konkurenco in trge; ker sta se EU in Združeno kraljestvo v skladu s členom 211(1) sporazuma o trgovini in sodelovanju dogovorila, da bosta sodelovala pri raznih regulativnih vidikih digitalne trgovine; ker reševanje izzivov, ki izhajajo iz obstoja dveh ločenih carinskih trgov, zahteva konstruktivno sodelovanje in pravočasno izmenjavo informacij med carinskimi organi EU in Združenega kraljestva, zlasti pri izvajanju novih obveznosti;

AN. ker sta sozakonodajalca EU v zvezi z notranjim postopkom izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju v EU dopolnila potreben regulativni okvir s sprejetjem Uredbe (EU) 2023/657 z dne 15. marca 2023 o določitvi pravil za uveljavljanje pravic Unije pri izvajanju in uveljavljanju sporazuma o izstopu in sporazuma o trgovini in sodelovanju;

AO. ker imata EU in Združeno kraljestvo skupne cilje na področju varstva okolja, podnebja in varnosti hrane; ker bi vse večje regulativne razlike na teh področjih lahko povzročile motnje v trgovini ter ogrozile učinkovitost okoljskih in podnebnih prizadevanj, zlasti v zvezi s Severno Irsko in Irsko; ker je vlada Združenega kraljestva leta 2024 pozvala k obnovitvi odnosov, da bi se okrepila strateško sodelovanje in regulativna uskladitev v odziv na skupne izzive in obojestranske prednostne naloge;

AP. ker sta Komisija in Združeno kraljestvo v okviru vrha med EU in Združenim kraljestvom preučila področja, na katerih bi bilo mogoče okrepiti dvostransko sodelovanje, ter sta se zavezala, da si bosta prizadevala za vzpostavitev skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja, da bi spodbudila trgovino z agroživilskimi proizvodi; ker sta se EU in Združeno kraljestvo tudi zavezala, da si bosta prizadevala za povezavo svojih sistemov trgovanja z emisijami in mehanizmov za ogljično prilagoditev na mejah;

AQ. ker je v sporazumu o trgovini in sodelovanju določena koordinacija sistemov socialne varnosti, da bi zaščitili pravice socialne varnosti oseb, ki se po 1. januarju 2021 gibljejo med EU in Združenim kraljestvom; ker so v sporazumu določeni tudi enaki konkurenčni pogoji za pošteno konkurenco z ohranjanjem visoke ravni varstva na več področjih, vključno s socialnimi pravicami in pravicami delavcev, z zavezujočimi mehanizmi izvrševanja in reševanja sporov, ki zagotavljajo skladnost s predpisi;

AR. ker so temeljne pravice do organiziranja, kolektivnih pogajanj in kolektivnega ukrepanja zapisane v mednarodnem pravu in neločljivo povezane z zagotavljanjem trajnostnega razvoja in enakih konkurenčnih pogojev, kot je določeno v sporazumu o trgovini in sodelovanju;

AS. ker je bila 29. junija 2023 prejeta kraljeva privolitev za zakon Združenega kraljestva o ohranjenem pravu EU (preklic in reforma) iz leta 2023; ker ta zakon razveljavlja del ohranjenega prava EU do konca leta 2023 in odpravlja posebni status celotnega ohranjenega prava EU v pravnem redu Združenega kraljestva; ker so bila z aktom organom Združenega kraljestva podeljena pomembna pooblastila za preklic, spremembo ali prilagoditev ohranjene zakonodaje EU;

AT. ker je prosto gibanje delavcev temeljna pravica v EU; ker imata EU in Združeno kraljestvo dolgoletne izkušnje na področju mobilnosti delavcev ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja dijakov; ker je

bil dolgo časa pomemben instrument za to program Erasmus+; ker je sporazum med EU in Združenim kraljestvom o prizadevanjih za pridružitev Združenega kraljestva programu Erasmus+ za razširitev izobraževalnih, strokovnih in kulturnih priložnosti za mlade dobrodošel; ker bi lahko večja mobilnost delavcev med EU in Združenim kraljestvom pomagala odpraviti pomanjkanje delovne sile; ker je potreben celovit sporazum o mobilnosti med EU in Združenim kraljestvom, ki bo delavcem zagotavljal varstvo pravic in čezmejno gibanje;

AU. ker Združeno kraljestvo ne sodeluje v programu Erasmus+ za obdobje 2021–2027, programu Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027 ali programu Ustvarjalna Evropa za obdobje 2021–2027;

AV. ker v sporazum o trgovini in sodelovanju niso vključeni kulturni in ustvarjalni sektorji, izraz „izobraževanje“ pa je omenjen le v povezavi s kibernetsko varnostjo in potrebo po izobraževanju državljanov o izzivih, povezanih z njo;

AW. ker zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU državljani EU[17], ki študirajo v Združenem kraljestvu, niso več upravičeni do „domačih šolnin“, zato morajo plačevati višje mednarodne šolnine; ker je zaradi te spremembe študij v Združenem kraljestvu postal pretirano drag, kar kaznuje zlasti mlade iz socialno prikrajšanih okolij, saj ni cenovne kapice za šolnine za mednarodne študente;

AX. ker programa Turing ni mogoče obravnavati kot nadomestilo za program Erasmus+, saj financira le izhodno mobilnost študentov; ker so finančna sredstva, dodeljena Združenemu kraljestvu v zadnjem letu njegovega sodelovanja v programu Erasmus+ (2019–2020), znašala 200 milijonov GBP, kar je bilo več kot 110 milijonov GBP, dodeljenih za program Turing v obdobju 2022–2023[18];

AY. ker je bilo od leta 2013 do leta 2016 52,7 % vseh izmenjav študentov iz Združenega kraljestva v okviru mobilnosti opravljenih v eni od držav članic EU[19]; ker je šest od desetih izmenjav študentov v okviru

---

17 Z izjemo državljanov Irske.

18 UK Government: „Turing Scheme funding outcomes for the 2022 to 2023 academic year“ (Rezultati financiranja programa Turing za študijsko leto 2022–2023), 13. marec 2025.

19 Universities UK International: „Gone International: Expanding Opportunities“ (Širitev priložnosti na mednarodni ravni) https://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/31640/1/Gone%20International_expanding%20opportunities_digital.pdf.

programa Turing za študijsko leto 2021–2022 potekalo zunaj EU[20];

AZ. ker se je število študentov iz EU v Združenem kraljestvu zmanjšalo s 66.685 v študijskem letu tik pred izstopom Združenega kraljestva iz EU na 28.375 v študijskem letu 2023–2024[21];

BA. ker je valižanska vlada uvedla program za mednarodne učne izmenjave Taith[22], s katero želi ponuditi mobilnost za prihode in odhode študentov, namenjena pa je premalo zastopanim skupinam in manjšim organizacijam; ker je škotska vlada uvedla program za izmenjave v izobraževanju Test and Learn[23]; ker irska vlada financira program mobilnosti Erasmus+ za študente z univerz na Severnem Irskem ne glede na njihovo državljanstvo, in sicer z vpisom na irske univerze za čas izmenjave[24];

BB. ker je cilj mednarodne izobraževalne strategije Združenega kraljestva povečati število mednarodnih študentov, ki jih vsako leto sprejmejo visokošolske ustanove Združenega kraljestva, s 400 000 na 600 000 do leta 2030[25];

BC. ker je v politični izjavi o okviru prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom iz leta 2019 navedeno, da strani soglašata, da bosta preučili pogoje za vstop in bivanje v namene, kot so raziskave,

---

20 V treh najbolj priljubljenih destinacijah Erasmus+ za študente iz Združenega kraljestva (Španiji, Franciji in Nemčiji), se je število visokošolskih udeležencev iz te države, ki so na izmenjavi v okviru programa Turing, v povprečju zmanjšalo kar za 43 % (The British Academy: „The Turing Scheme – Understanding impacts and implications“ (Program Turing – razumevanje vpliva in posledic), november 2023, https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/5022/The_Turing_Scheme_-_Understanding_Impacts_and_Implications.pdf).

21 Higher Education Statistics Agency: „UK, 2022/23 - Where students come from and go to study“ (Združeno kraljestvo, 2022–23 – Od kod študenti prihajajo in kam odhajajo na študij), 8. avgust 2024, https://www.hesa.ac.uk/news/08-08-2024/sb269-higher-education-student-statistics/location.

22 Universities Wales: „Wales beyond borders“ (Onkraj meja Walesa).

23 Scottish Government: „Scottish Education Exchange Programme – Test and Learn: funded projects“ (Projekti, financirani v okviru škotskega programa za izmenjave v izobraževanju Test and Learn), 15. januar 2025.

24 Government of Ireland: „Minister Harris announces mobility funding for Northern Ireland higher education students“ (Minister Harris napoveduje financiranje za mobilnost visokošolskih študentov s Severne Irske), 27. julij 2023.

25 Vlada Združenega kraljestva: „International Education Strategy: 2021 update“ (Mednarodna strategija na področju izobraževanja – posodobitev iz leta 2021), 6. februar 2021, https://www.gov.uk/government/publications/international-education-strategy-2021-update.

študij, usposabljanje in izmenjave mladih[26]; ker so bile izmenjave mladih na seji Sveta za splošne zadeve 17. decembra 2024 obravnavane kot ena od glavnih prednostnih nalog v odnosih med EU in Združenim kraljestvom;

BD. ker se za umetnike in kulturne delavce iz Združenega kraljestva sedaj uporabljajo schengenska pravila, zaradi česar prihaja do težav, kot so znatna povišanja stroškov ter potreba po pridobitvi dovoljenj za prevoz opreme in vizumov za kulturne nastope, če se v kratkem času opravijo nastopi v različnih evropskih državah;

BE. ker je v sporazumu o trgovini in sodelovanju določena kulturna izjema, saj so iz področja njegove uporabe izključene avdiovizualne storitve, čeprav so EU in Združenemu kraljestvu skupne številne iste vrednote na področjih kulture in izobraževanja; ker Združeno kraljestvo ostaja pogodbenica Evropske konvencije o čezmejni televiziji in se avdiovizualna dela s poreklom iz Združenega kraljestva štejejo za „evropska dela“ v skladu s členom 1(1)(n)(iii) direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah[27];

BF. ker so v sklepih vrha EU in Združenega kraljestva omenjeni prizadevanja za prihodnji program za pridobivanje izkušenj mladih in za pridružitev Združenega kraljestva programu Erasmus+ ter kulturne in umetniške izmenjave in gostujoči umetniki;

BG. ker športni delavci in športniki iz EU od brexita potrebujejo delovno dovoljenje za opravljanje svoje dejavnosti v Združenem kraljestvu; ker v sporazumu o trgovini in sodelovanju ni določb o krepitvi zmogljivosti lokalnih in profesionalnih organizacij, partnerstvih in izmenjavah v športu;

Glavne ugotovitve

1. poudarja, da sta EU in Združeno kraljestvo sosedi, tesna podobno misleča partnerja in zaveznika, ki imata skupne vrednote, interese in zgodovinske vezi ter sta skupaj izpostavljena nestabilnim varnostnim razmeram v Evropi in njenem sosedstvu; poudarja, da krepitev odnosa med EU in Združenim kraljestvom povečuje splošno konkurenčnost in strateško avtonomijo Evrope;

2. se zaveda, da ima Združeno kraljestvo pomembno vlogo pri zagotavljanju miru, varnosti in stabilnosti evropske celine in širše; poudarja, da je zaradi vse večjega števila konvencionalnih in hibridnih groženj potrebno odločno in usklajeno mednarodno

---

26 UL C 34, 31.1.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/dcl_1/sign.

27 Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

ukrepanje, da bi zagotovili našo skupno prihodnost;

3. opozarja, da odnos med EU in Združenim kraljestvom temelji na polnem spoštovanju ter celovitem, pravočasnem in temeljitem izvajanju sporazuma o izstopu, vključno z Windsorskim okvirom in sporazumom o trgovini in sodelovanju;

4. pozdravlja ambiciozne sklepe prvega vrha EU-Združeno kraljestvo, ki je potekal 19. maja 2025 v Londonu, ter pozitiven in konstruktiven duh, ki sta ga pokazali obe strani; ugotavlja, da so voditelji vrh zaključili s sprejetjem treh ključnih dokumentov, in sicer skupne izjave, partnerstva za varnost in obrambo ter skupnega dogovora o prenovljeni agendi za sodelovanje med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom; pozdravlja zlasti sporazum o novem strateškem partnerstvu med EU in Združenim kraljestvom, ki zaznamuje obnovitev vzajemnih zavez in poglobitev dvostranskega sodelovanja, ter sporazum o organizaciji letnih vrhov med obema stranema;

5. vztraja, da je za zagotovitev miru, varnosti in stabilnosti Evrope ter odpornosti evropske industrijske baze potrebna geografska usklajenost; v zvezi s tem poudarja, da je vrh EU-Združeno kraljestvo mejnik pri ponovnem zagonu in poglobitvi partnerstva med EU in Združenim kraljestvom ter izhodišče za bolj strukturirano sodelovanje, zlasti z začetkom partnerstva za varnost in obrambo; meni, da je treba zdaj podati politične izjave in izkazati dobre namere, ter vztraja, da morata EU in Združeno kraljestvo izpolniti svoje zaveze, zlasti ukrepe obrambne industrije;

6. poudarja, da je sporazum o trgovini in sodelovanju eden najbolj ambicioznih in celovitih trgovinskih sporazumov, ki jih je EU sklenila z državo nečlanico EU; vendar poudarja, da ima sporazum, čeprav ni in ne more biti nadomestilo za članstvo v EU ter koristi, ki jih prinaša dostop do enotnega trga in carinske unije, pomemben potencial za prihodnje sodelovanje, kot je razvidno iz različnih zavez, sprejetih na politični ravni na nedavnem vrhu; pozdravlja skupno zavezo Evropske unije in Združenega kraljestva z vrha, da bosta ponovno potrdila svojo medsebojno zavezanost prosti, pravični, trajnostni in odprti trgovini v skladu z njunimi skupnimi vrednotami;

7. poudarja, da je pomembno v celoti izvajati določbe iz obeh sporazumov ter čim prej oceniti in obravnavati potencialne izzive pri uporabi sporazuma o izstopu Združenega kraljestva in sporazuma o trgovini in sodelovanju, da bi preprečili zamude in težave pri njuni uporabi;

8. pozdravlja, da izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju še naprej nemoteno napreduje, saj so vse obveznosti, ki jih je bilo treba izpolniti leta 2023 in 2024, izpolnjene ali pa potekajo po načrtih; poziva Komisijo, naj še naprej skrbno spremlja pravilno uporabo sporazuma o trgovini in sodelovanju;

9. želi spomniti na posebne okoliščine v zvezi s Severno Irsko, kar je

rezultat protokola o Irski/Severni Irski, ki je bil sklenjen za ohranitev Velikonočnega sporazuma po izstopu Združenega kraljestva iz EU; podpira nadaljnje priznavanje edinstvenega in posebnega položaja Severne Irske, pri čemer država ohranja dvojni dostop do enotnega trga EU in notranjega trga Združenega kraljestva, kot je bilo poudarjeno na vrhu; poziva k popolnemu, pravočasnemu in temeljitemu izvajanju vseh delov Windsorskega okvira, da se omogočijo trajne koristi, pravna varnost, dolgoročna stabilnost, praktična podpora in predvidljivost za podjetja in prebivalce na Severnem Irskem, bolje zaščiti celotno otoško gospodarstvo, prepreči trda meja na irskem otoku, ohrani Velikonočni sporazum v vseh njegovih razsežnostih, omogočita nemotena trgovina in sodelovanje ter zaščiti celovitost enotnega trga in carinske unije; poziva k ukrepom za preprečitev prekinitve tesnih ekonomskih vezi med Irsko in Severno Irsko z morebitnimi spremembami regulativnih ali pravnih okvirov, zlasti v zvezi s storitvami, ki se zagotavljajo potrošnikom ter malim in srednjim podjetjem, ki ne morejo izkoristiti mobilnosti; želi spomniti, da je EU hitro uvedla vse vidike Windsorskega okvira in zdaj pričakuje, da bo Združeno kraljestvo takoj, v celoti in natančno izpolnilo svoj del tega sporazuma in tako zagotovilo dolgoročno stabilnost odnosov med EU in Združenim kraljestvom; poudarja, da to vključuje učinkovito operacionalizacijo carinskih ter sanitarnih in fitosanitarnih mehanizmov za reševanje izzivov pri pretoku blaga iz Velike Britanije na Severno Irsko ter preprečevanje motenj pri dostavi in manjše razpoložljivosti proizvodov za potrošnike na Severnem Irskem; poziva k polnemu izvajanju mehanizmov za izmenjavo podatkov in k boljšemu spremljanju novih procesov in sistemov dostave pošiljk v Windsorskem okviru ter njihovega vpliva na dostop potrošnikov do trga; ugotavlja, da bi tesnejše sodelovanje med organi in izmenjava informacij o prihodnjem podatkovnem vozlišču EU olajšala prečkanje meja z dostavo potrebnih podatkov in dokumentacije;

10. poudarja zgodovinski pomen Velikonočnega sporazuma in izreka pohvalo vsem vključenim deležnikom, da še naprej podpirajo in izvajajo sporazum in njegove vrednote kot ključen steber procesov sprave, ki ostajajo pozitiven zgled za druge po vsej celini in zunaj nje; želi spomniti, da se je Združeno kraljestvo v členu 2 Windsorskega okvira zavezalo, da ne bo zmanjšalo pravic, zaščitnih ukrepov ali enakih možnosti, kot so določeni v Velikonočnem sporazumu; poudarja, da je učinkovito varstvo teh pravic bistveno tudi za ohranjanje zaupanja in sodelovanja v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti na področjih, kot so kazenski pregon, pravice delavcev in dostop do pravnega varstva; poziva Komisijo, naj še naprej spremlja izpolnjevanje te obveznosti in sodeluje z ustreznimi organi Združenega kraljestva, kadar se pojavi nevarnost za nazadovanje pravic. želi spomniti, da se morajo vse spremembe šestih direktiv EU o enakosti iz Priloge 1 k sporazumu o izstopu med EU in Združenim kraljestvom odražati v severnoirskem pravu, da se prepreči omejevanje pravic; poziva Komisijo, naj imenuje posebnega odposlanca za Severno Irsko, da bi zagotovila strukturiran in stalen

dialog s političnimi predstavniki in deležniki ter tako okrepila zaupanje in uskladila prizadevanja; ugotavlja, da mora EU zlasti sodelovati s skupščino in izvršno vejo oblasti na Severnem Irskem, kar zadeva vprašanja, zajeta v Windsorskem okviru; v zvezi s tem poziva k večji vključenosti parlamentov in skupščin decentraliziranih držav Združenega kraljestva, zlasti Severne Irske, v parlamentarno skupščino za partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom, da bo mogoče najbolje izraziti interese prebivalcev Severne Irske; poziva k nadaljnjim prizadevanjem za okrepitev demokratične zastopanosti državljanov EU, živečih na Severnem Irskem, ki so pravico do državljanstva EU pridobili ob rojstvu; spodbuja tudi ustrezno posvetovanje z upravami decentraliziranih držav v odnosih med EU in Združenim kraljestvom v skladu z njihovimi pristojnostmi; ugotavlja, da edinstveni položaj Severne Irske zahteva pristop po meri, ki bo temeljil na pozitivnih učinkih programov PEACE in v okviru katerega je treba preučiti, kako lahko splošna kohezijska politika pripomore k procesu sprave; poudarja, da je uporaba elektronske avtorizacije potovanja na Severnem Irskem obžalovanja vredna; poziva vlado Združenega kraljestva, naj preneha uporabljati elektronsko avtorizacijo potovanja za Severno Irsko, da bi omogočila neovirano potovanje po irskem otoku; poudarja, da je treba v skladu z načeli Velikonočnega sporazuma zagotoviti, da ne bo ovir ali omejitev glede čezmejnega iskanja zaposlitve in zaposlovanja posameznikov, ki prebivajo na Severnem Irskem in Irskem; v zvezi s tem poudarja pomen zaščite čezmejnih delavcev, vključno s socialnimi in delavskimi pravicami; ugotavlja, da je severnoirsko prizivno sodišče razsodilo, da je zakon o nemirih na Severnem Irskem (zapuščina in sprava) iz leta 2023 nezdružljiv z zakonodajo o človekovih pravicah in Windsorskim okvirom; je seznanjen tudi z meddržavno vlogo, ki jo je Irska vložila proti Združenemu kraljestvu v zvezi s tem zakonom; želi spomniti na zavezo sedanje vlade Združenega kraljestva, da bo razveljavila in nadomestila zakon prejšnje vlade o zapuščini, in poziva vlado Združenega kraljestva, naj to stori čim prej; poziva vlado Združenega kraljestva, naj umakne pritožbo zoper sodbo sodišča o zakonu o zapuščini, razveljavi ta zakon ter v celoti spoštuje Evropsko sodišče za človekove pravice in vse njegove sodbe;

11. je seznanjen, da morajo v skladu z Velikonočnim sporazumom o ustavni prihodnosti Severne Irske odločati prebivalci irskega otoka;

12. poziva obe strani, naj poglobita partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom ter v celoti izvedeta sporazum o trgovini in sodelovanju in prav tako v celoti izkoristita njegov potencial na področjih v skupnem interesu, vključno s prostovoljnim sektorskim usklajevanjem, mehanizmi vzajemnega priznavanja in dialogom o regulativnih inovacijah, ter razmislita o nadaljnjem sodelovanju na področju carine; pozdravlja sklepe vrha, v katerih je bila ponovno potrjena skupna zavezanost okrepljenemu sodelovanju na ključnih področjih, kot so energija, vključno z možnostjo sodelovanja Združenega kraljestva na notranjem trgu EU z električno energijo,

novih tehnologijah in agroživilskih sektorjih; poudarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju ponuja v prihodnost usmerjen okvir za spodbujanje skupne blaginje in konkurenčnosti, ter spodbuja obe strani, naj gradita na obnovljenem političnem zagonu vrha, da bi dosegli oprijemljiv napredek v teh sektorjih ter zagotovili hitro in celovito izvajanje sprejetih zavez, kot je izraženo v nedavnem skupnem dogovoru med EU in Združenim kraljestvom ter strukturiranih izidih vrha; poudarja, da mora ta nova agenda ostati prožna in odzivna na prihodnje izzive, da bi čim bolj povečala priložnosti za sodelovanje in konkurenčnost, okrepila varstvo potrošnikov, izboljšala čezmejno trgovino in dostop do blaga in storitev ter spodbujala varno in zdravo digitalno okolje za vse;

13. glede na to, da sporazum o trgovini in sodelovanju ne vključuje sodelovanja na področjih zunanje politike, varnosti, obrambe in razvojnega sodelovanja, pozdravlja sporazum o partnerstvu na področju varnosti in obrambe, dosežen na vrhu med EU in Združenim kraljestvom, ki krepi sodelovanje, je usklajen z zgodnejšo vzpostavitvijo polletnega dialoga o zunanji politiki, zagotavlja strukturiran okvir, ki ga v sporazumu o trgovini in sodelovanju ni, ter vzpostavlja in dokazuje obnovljeno zavezanost Združenega kraljestva sodelovanju z EU na področju zunanje politike in varnosti;

14. poudarja, da je okrepljeno sodelovanje bistveno za odzivanje na svetovne krize, glede na vse bolj nestabilno varnostno okolje, ki ga zaznamujejo hibridne grožnje, kibernetski napadi in dezinformacijske kampanje; poudarja, da je okrepljeno usklajevanje bistveno tudi za spodbujanje demokracije in človekovih pravic ter zagotavljanje regionalne in mednarodne varnosti;

15. pozdravlja dejstvo, da partnerstvo za varnost in obrambo vzpostavlja bolj strukturirano in institucionalizirano sodelovanje na področju zunanjih, varnostnih in obrambnih zadev na različnih ravneh upravljanja, ki je usklajeno s politično izjavo iz leta 2019[28], vključno s sporazumom o organizaciji dialogov o zunanji in varnostni politiki vsakih šest mesecev; meni, da bi ta praksa lahko bila trdna podlaga za sodelovanje da bi bilo treba preučiti možnost institucionalizacije tega sodelovanja s pravno zavezujočim instrumentom; poudarja, da bi to pripomoglo k zagotavljanju varnosti naših družb in njihovi odpornosti na skupne geopolitične varnostne grožnje brez primere, zlasti grožnje iz Rusije;

16. poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo pozorno spremljati izvajanje določb partnerstva na področju varnosti in obrambe ter zavez iz izjave o skupnem dogovoru; se zaveda, da je skupni dogovor obsežen in daljnosežen v svojih zavezah; želi spomniti, da je treba Parlament obveščati o korakih in morebitnih ovirah pri njegovem izvajanju; poudarja, da mora Parlament zagotoviti, da bo Komisija v

---

28 UL C 384 I, 12.11.2019, str. 178, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:12019W/DCL(01).

celoti odgovorna za izpolnjevanje svojih zavez iz skupnega dogovora, dogovorjenega z vlado Združenega kraljestva;

17. pozdravlja zavezo, da bosta EU in Združeno kraljestvo preučila možnosti za vzajemno koristno okrepljeno sodelovanje na področju obrambne industrije v zvezi s politiko in pravnimi okviri drug drugega;

Institucionalni okvir

18. pozdravlja učinkovito delovanje skupnih organov na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju; poudarja, kako pomembno je, da se Parlament bolj redno obvešča o tekočih političnih in tehničnih razpravah ter v njih sodeluje; poziva k večji preglednosti pri delu skupnih organov na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti v odnosu do Parlamenta; poziva k stabilnosti trgovine in regulativni harmonizaciji med EU in Združenim kraljestvom, da bi zaščitili pravice potrošnikov, poslovno varnost in naložbene pogoje, zlasti glede na nedavne globalne motnje;

19. poudarja, da se je delo parlamentarne skupščine za partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom marca 2025 po evropskih volitvah in volitvah v Združenem kraljestvu v letu 2024 nadaljevalo; poudarja njeno vlogo pri parlamentarnem nadzoru in pregledu nad izvajanjem sporazuma o trgovini in sodelovanju; poudarja pomen parlamentarne skupščine za partnerstvo pri spodbujanju tesnejših vezi in konstruktivnega sodelovanja med poslanci Evropskega parlamenta in parlamentarci Združenega kraljestva; poziva Partnerski svet, naj upošteva priporočila parlamentarne skupščine za partnerstvo; poudarja pomen razširitve sodelovanja izvoljenih poslancev iz parlamentov in skupščin Severne Irske, Škotske in Walesa kot opazovalcev; priporoča pogostejša tematska srečanja, ki bi presegala sedanji polletni časovni razpored, da bi omogočili redne razprave o trgovini, zunanji politiki, energetiki in pravicah državljanov; poziva k boljšemu povezovanju z nacionalnimi in regionalnimi parlamenti, da bi se upoštevali različni demokratični vidiki; poudarja svojo zavezanost nadaljnji krepitvi parlamentarne skupščine za partnerstvo kot ključnega foruma za medparlamentarni dialog;

20. poudarja, da je treba poskrbeti, da bodo interesi državljanov še naprej v središču izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju ter v dialog vključiti elemente gospodarskega sodelovanja, pa tudi socialno pravičnost s sodelovanjem prostovoljnih skupin, civilne družbe in poslovnih združenj; pozdravlja vključenost civilne družbe, vključno z organizacijami delodajalcev in sindikati ter nevladnimi organizacijami, pri izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju; poudarja uravnoteženo zastopanost v notranji svetovalni skupini EU in njena dragocena priporočila; v zvezi s tem poudarja pomen foruma civilne družbe; poziva Partnerski svet, naj še naprej upošteva različna mnenja civilne družbe, parlamentarna skupščina za partnerstvo pa naj na vsakem svojem polletnem srečanju omogoči

neposredno izmenjavo med svojimi člani in člani notranje svetovalne skupine; poziva vse specializirane odbore, naj okrepijo dialog z notranjo svetovalno skupino za boljši nadzor in preglednost; poziva k dodatnim prizadevanjem, da bi se v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju forumu civilne družbe pridružil širok niz organizacij civilne družbe, kot so mladinske organizacije;

21. ponovno potrjuje zavezo Parlamenta, da bo pozorno spremljal izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju; želi spomniti , da bi morala Komisija Parlamentu posredovati popolne in takojšnje informacije o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju, da se zagotovi ustrezen nadzor; pozdravlja nadaljnje dobro sodelovanje med Parlamentom in Komisijo ter vse pogostejše neposredne, pozitivne in konstruktivne stike med poslanci Evropskega parlamenta in poslanci obeh domov parlamenta Združenega kraljestva; ponovno poziva, naj se Parlament vključi v vse prihodnje postopke pregleda sporazuma o trgovini in sodelovanju; obžaluje, da Parlament ni sodeloval na vrhu EU-Združeno kraljestvo, in izraža zaskrbljenost, ker vloga Parlamenta in parlamenta Združenega kraljestva v institucionalnem okviru prenovljene agende za sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom, strateško partnerstvo ter partnerstvo na področju varnosti in obrambe na vrhu med EU in Združenim kraljestvom ni bila omenjena;

Blagovna menjava

22. želi spomniti, da je sporazum o trgovini in sodelovanju celovita in ambiciozna podlaga za odnos med pogodbenicama, zlasti za trgovino med EU in Združenim kraljestvom, hkrati pa zagotavlja enake konkurenčne pogoje za pravično konkurenco in trajnostni razvoj; želi spomniti, da je sporazum o trgovini in sodelovanju edinstven v zgodovini prostotrgovinskih sporazumov EU, saj se osredotoča na omejevanje razhajanj, in ne na spodbujanje zbliževanja med trgovinskimi partnerji; želi spomniti, da je edinstven tudi zato, ker določa ničelne tarife in ničelne kvote za trgovino med EU in Združenim kraljestvom;

23. ponovno poudarja, da je sporazum o trgovini in sodelovanju krhek rezultat dolgih in težavnih pogajanj ter da bi ga bilo treba v celoti izvajati v dobri veri, kakor tudi sporazum o izstopu, zlasti Windsorski okvir, ter v obojestransko korist obeh pogodbenic; poziva obe pogodbenici, naj v celoti uporabita ogromen potencial sporazuma, da bi čim bolj olajšali trgovino med EU in Združenim kraljestvom, pri tem pa naj upoštevata, da prostotrgovinski sporazum v nobenem primeru ne more zagotavljati enakih prednosti v smislu dostopa do enotnega trga EU in carinske unije ter sodelovanja v drugih skupnih in spremljevalnih politikah, kot jih prinaša članstvo; kljub temu priznava, da ima sporazum o trgovini in sodelovanju velik neizkoriščen potencial, in pozdravlja, da naj bi se zdaj uporabljal kot v prihodnost usmerjen okvir za poglobitev sodelovanja na področjih obojestranskega interesa;

24. je seznanjen z oceno Komisije, da so ureditve v zvezi z blagovno menjavo, vzpostavljene v sporazumu o trgovini in sodelovanju, na splošno učinkovite in delujejo nemoteno, čeprav so še vedno prisotne nekatere težave pri izvajanju, ki jih je treba čim prej popraviti;

25. ponovno poudarja, da bi morala EU in Združeno kraljestvo tesno sodelovati na področju carine, tudi z učinkovito izmenjavo informacij in podatkov, tako da bi vzpostavila skupne podatkovne zbirke o nepravilnostih in goljufijah v zvezi z e-trgovanjem ter o trgovcih, ki niso iz EU oziroma Združenega kraljestva, v zvezi z blagom, ki prihaja iz držav, ki niso države EU oziroma Združeno kraljestvo; ponovno poudarja pomen konstruktivnega dialoga in učinkovitih metod sodelovanja med carinskimi upravami, da bi poenostavili, digitalizirali in pospešili postopke vstopa in izstopa z zadostnim številom carinskih uradnikov in poenostavljenimi carinskimi postopki, vključno s širšim dostopom do shem zaupanja vrednih trgovcev in uvedbo pametnih digitalnih rešitev za racionalizacijo procesov, da bi čim bolj zmanjšali upravne in finančne stroške za vse deležnike, zlasti mala in srednja podjetja, ter zagotovili neprekinjen čezmejni pretok ključnih kmetijskih vložkov, vključno z veterinarskimi zdravili, semeni in živalsko krmo, zlasti za Irsko in druge obmejne regije, ki so močno odvisne od pravočasne dostave; poziva Komisijo, naj dejavno sodeluje z Združenim kraljestvom pri poenostavitvi carinskih postopkov z razvojem shem zaupanja vrednih trgovcev in uvedbo „zelenih voznih pasov“ za blago z nizkim tveganjem;

26. priznava razvoj sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom na področju e-trgovanja od začetka veljavnosti sporazuma o trgovini in sodelovanju; poudarja, da čeprav sporazum o trgovini in sodelovanju vsebuje pomembne določbe za olajšanje digitalne trgovine, so carinski postopki po brexitu ustvarili dodatna bremena za gospodarske subjekte v e-trgovanju, zlasti z obveznimi carinskimi deklaracijami, uvoznimi inšpekcijskimi pregledi in zapletenimi zahtevami glede pravil o poreklu; pozdravlja nedavna prizadevanja EU in Združenega kraljestva za racionalizacijo trgovinske logistike in zmanjšanje omejevanja izvoza ter poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje regulativnega usklajevanja, poenostavitev carinskih postopkov ter zagotovitev nemotenega in varnega prenosa podatkov, da bi v celoti izkoristili potencial čezmejnega e-trgovanja in povečali digitalno trgovino;

27. spodbuja EU in Združeno kraljestvo, naj preučita možnosti za tesnejše sodelovanje na področju regionalnih dobavnih verig; poudarja, da bi ti ukrepi podprli prožnejše in odpornejše dobavne verige ter pomagali odpraviti carinske in necarinske ovire, ki so posledica zapletenih zahtev iz pravil o poreklu;

28. poudarja, da izvajanje novega uvoznega režima Združenega kraljestva, tj. ciljnega modela glede delovanja na meji, povzroča težave zaradi pogostih sprememb pri kategorizaciji tveganja brez

ustreznega obveščanja, nedosledne razlage uvoznih zahtev, dolgih čakalnih dob pri izvajanju nadzora in nepriznavanja EU kot enotnega sanitarnega in fitosanitarnega subjekta; je zaskrbljen, ker s tem povezane težave še niso bile v celoti obravnavane v odgovorih Združenega kraljestva;

29. pozdravlja zavezo, izraženo na nedavnem vrhu med EU in Združenim kraljestvom, da si bosta strani prizadevali za vzpostavitev skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja prek celovitega sporazuma med EU in Združenim kraljestvom o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov; se zaveda, da netarifne ovire in regulativne razlike trenutno pomenijo izzive za trgovino med EU in Združenim kraljestvom, zlasti zaradi strožjih zahtev glede skladnosti, podvojenih certifikacijskih postopkov in različnih standardov za proizvode; ugotavlja, da takšna trenja vplivajo na številne sektorje, vključno z agroživilskim sektorjem, kemikalijami, motornimi vozili in stroji, in so lahko še posebej obremenjujoča za mala in srednja podjetja; spodbuja obe strani, naj v celoti in učinkovito uporabita mehanizme sporazuma o trgovini in sodelovanju za regulativno in carinsko sodelovanje za reševanje teh vprašanj, da bi zmanjšali trgovinska trenja pred pregledom navedenega sporazuma leta 2026;

30. pozdravlja načrte Združenega kraljestva, da bo sprejelo zakonodajo za časovno neomejeno priznavanje oznake CE v okviru dodatnih predpisov o proizvodih, kar bi dodatno olajšalo izzive glede skladnosti za proizvajalce EU in olajšalo izvoz proizvodov, za katere je potrebno takšno označevanje, iz Združenega kraljestva v EU; poziva Komisijo, naj hitro začne pogajanja z Združenim kraljestvom, da bo dosegla dobro usklajenost ugotavljanja skladnosti za proizvode, zlasti v tesno integriranih sektorjih, da bi odpravili odvečno preizkušanje, zmanjšali poslovne stroške in utrdili notranji trg; spodbuja obe strani, naj si prizadevata za pragmatično ureditev za vzajemno priznavanje rezultatov ugotavljanja skladnosti za proizvode, pri katerih je tveganje očitno majhno, da bi zmanjšali nepotrebne stroške usklajevanja in upravna bremena, zlasti za mala in srednja podjetja, hkrati pa zaščitili in dodatno izboljšali varnost in varstvo potrošnikov; spodbuja Komisijo, naj na tem razvoju gradi tako, da se zavzame za sektorsko ureditev vzajemnega priznavanja, kjer regulativno zbliževanje že obstaja, in tako odpravi nepotrebno podvajanje certifikacijskih postopkov, kjer je to primerno;

31. ugotavlja, da bi sporazum o vzpostavitvi skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja znatno zmanjšal trenja v trgovini ter prispeval k stabilnosti in predvidljivosti za podjetja, saj bi odpravil veliko večino zahtev glede certificiranja in nadzora za premike živali, živalskih proizvodov, rastlin in rastlinskih proizvodov med Veliko Britanijo in EU, hkrati pa ohranil visoke standarde na področjih zdravja in varstva potrošnikov, varnosti hrane in dobrega počutja živali; poudarja, da bi te koristi za kmete, mala in srednja podjetja ter potrošnike po vsej EU in Združenem kraljestvu zajemale tudi pretok tovrstnega blaga med Veliko Britanijo in Severno Irsko; ugotavlja, da

bi moral prihodnji sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov omogočati dinamično usklajevanje Združenega kraljestva in da bi bilo treba za ta sporazum uporabljati mehanizem za reševanje sporov z neodvisno arbitražo, Sodišču Evropske unije pa bi moral priznati končno pristojnost za vprašanja prava EU; pozdravlja namero, da se Združeno kraljestvo v zgodnji fazi obvesti o procesih odločanja EU na področjih, ki jih bo zajemal prihodnji sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov; poziva Komisijo, naj predloži časovni načrt za pogajanja o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih z Združenim kraljestvom; poleg tega obe strani poziva, naj okrepita regulativni dialog o vidikih predpisov o živilih, ki ne vključujejo sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, ter se izogibata razhajanjem na področjih, kot sta označevanje in embalaža; poudarja, da je treba vsak dostop Združenega kraljestva do sistemov, podatkovnih zbirk ali agencij EU v okviru programov EU, ki zadeva sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, pogojevati s povračilom vseh zadevnih stroškov v proračun EU; poudarja, da mora takšno sodelovanje imeti jasne koristi za EU in njene deležnike v skladu z načelom proračunske sorazmernosti;

32. ponovno poudarja strateško potrebo po okrepitvi sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom, da bi ohranili in posodobili sedanji, pravičen in na pravilih temelječ mednarodni trgovinski red ter obravnavali skupne svetovne ekonomske izzive; v zvezi s tem poziva k dodatnim skupnim prizadevanjem za vključujočo in celovito reformo STO, s katero bi se odzvali na sedanje in prihodnje izzive v močno povezanem svetu ter se dejavno borili proti novim nevarnostim razkola v svetovni politični in gospodarski ureditvi ter enostranskim in neupravičenim trgovinskim ukrepom in tarifam, ki so v zadnjem času prizadeli EU in Združeno kraljestvo; zato poziva obe strani, naj še naprej podpirata potrošnike, ki se srečujejo z naraščajočimi z življenjskimi stroški; poudarja, da je v zvezi s tem okrepljeno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom bistveno za krepitev odpornosti dobavne verige in zmanjšanje strateških odvisnosti; poudarja, da bi morali obe strani poglobiti skupna prizadevanja za zmanjšanje tveganja v kritičnih dobavnih verigah v skladu s prednostnimi nalogami EU na področju gospodarske varnosti; čeprav ugotavlja, da sodelovanje na področju kritičnih surovin ni bilo del sklepov vrha EU-Združeno kraljestvo, spodbuja EU in Združeno kraljestvo, naj okrepita avtonomijo Evrope v zvezi s tem; spodbuja začetek strukturiranih dialogov in ciljno usmerjenih pobud za spodbujanje diverzifikacije, povečanje medsebojnega zaupanja in izboljšanje strateške avtonomije, da bi spodbudili vzdržno rast in skupno blaginjo; poziva Komisijo, naj preuči podrobnosti dogovora med Združenim kraljestvom in ZDA, napovedanega 8. maja 2025 („dogovor za gospodarsko blaginjo“), da bi zagotovila, da nobena od določb tega dogovora ne bo ogrozila sporazuma o trgovini in sodelovanju ali katerega koli potencialnega sporazuma med EU in Združenim kraljestvom; ugotavlja, da je treba vsebino dogovora za gospodarsko blaginjo sicer še pojasniti, a utegne vplivati na enake konkurenčne pogoje med EU in Združenim kraljestvom v povezavi s

sporazumom o trgovini in sodelovanju ter na morebitno dinamično usklajevanje, ki izhaja iz sklepov vrha EU-Združeno kraljestvo, na primer na območje skupnih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov; pozdravlja sporazum o brezcarinski trgovini z izdelki iz jekla, ki priznava, da gre za pozitiven razvoj, ki ključnim industrijskim sektorjem zagotavlja prepotrebno stabilnost in predvidljivost; želi spomniti, da sporazum o trgovini in sodelovanju vključuje posebne zaveze glede spoštovanja mednarodnih trgovinskih pravil, sodelovanja v večstranskih forumih ter izmenjav informacij o trgovinskih sredstvih in spremembah v svetovni trgovini; pozdravlja rezultate vrha med EU in Združenim kraljestvom, na katerem sta obe strani ponovno potrdili svojo namero, da okrepita usklajevanje o reformi STO, podpreta pregledno trgovino, ki temelji na pravilih, in si prizadevata za skupne pristope k perečim trgovinskim sporom, ter poudarja, da je učinkovito izvajanje teh zavez bistveno za okrepitev partnerstva med EU in Združenim kraljestvom kot sile za stabilnost in predvidljivost pri upravljanju svetovne trgovine; pozdravlja nedavno napoved vlade Združenega kraljestva, da se bo pridružila večstranski začasni ureditvi STO z arbitražo pritožb, da bi zagotovila nadaljnjo učinkovitost sistema za reševanje sporov, medtem ko potekajo pogajanja o širših reformah STO; poudarja, da morata vlada Združenega kraljestva in Komisija v sedanjih nestabilnih svetovnih trgovinskih razmerah pri oblikovanju trgovinske politike upoštevati edinstven položaj Severne Irske;

33. pozdravlja, da je bil 21. decembra 2023 dosežen dogovor o podaljšanju veljavnosti pravil o poreklu za električna vozila in baterije do 31. decembra 2026; poudarja pomen spremljanja pravil o poreklu, da bi preprečili izogibanje standardom in pravilom za blago iz držav, s katerimi utegne imeti Združeno kraljestvo drugačne trgovinske sporazume;

Storitve, digitalna trgovina in naložbe

34. je seznanjen z oceno Komisije, da izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju na področjih storitev in naložb, digitalne trgovine, intelektualne lastnine, javnih naročil ter malih in srednjih podjetij na splošno poteka nemoteno in brez večjih težav, razen uporabe sistema sponzorstva Združenega kraljestva za delovne vizume za ponudnike storitev iz EU, ki je še vedno ovira, in ugotavlja, da se je izvoz storitev iz Združenega kraljestva v EU v letu 2024 povečal za 19 % v primerjavi z letom 2019, kar kaže na odpornost in potencial storitvenega sektorja; poudarja, da je treba odpraviti te ovire za kratkoročno mobilnost ponudnikov storitev iz EU, vključno s ponudniki iz kulturnega in znanstvenega sektorja ter sektorja kmetijskega svetovanja, in obravnavati morebitne obojestranske koristi okrepljenih in vzajemnih kratkoročnih ureditev poslovne mobilnosti; poziva k poenostavitvi vizumskih postopkov Združenega kraljestva za strokovnjake iz EU in ponudnike pogodbenih storitev, da bi zmanjšali finančno in upravno breme; poziva države članice in Združeno kraljestvo, naj skrajšajo čas obravnave in zmanjšajo stroške

vlog za delovno dovoljenje, kadar je to potrebno; pozdravlja zavezo Združenega kraljestva in Komisije na vrhu med EU in Združenim kraljestvom, da bosta vzpostavila namenske dialoge o vstopu in začasnem prebivanju fizičnih oseb iz poslovnih razlogov, vključno s sistemom sponzorstva; poziva obe strani, naj preučita možnosti za olajšanje kratkoročne mobilnosti za ponudnike storitev in podjetnike, zlasti za mala in srednja podjetja ter svobodne poklice, z racionaliziranimi vizumskimi postopki in vzajemnim priznavanjem poklicnih kvalifikacij, pri čemer naj v celoti spoštujeta regulativno avtonomijo druga druge; poziva vlado Združenega kraljestva, naj ponudnike storitev, ki jih zajema sporazum o trgovini in sodelovanju, izvzame iz sistema sponzorstva; poziva k tesnejšemu sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom pri trgovini s storitvami;

35. poziva Združeno kraljestvo, Komisijo in države članice, naj si še naprej prizadevajo za vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij, in poziva k pospešitvi pogajanj, skupaj z rešitvami za olajšanje lažje kratkoročne mobilnosti in čezmejnega opravljanja storitev po trgih EU in Združenega kraljestva; izpostavlja nenehne ovire, s katerimi se srečujejo državljani EU in Združenega kraljestva pri dostopu do reguliranih poklicev; poudarja, da so potrebni jasni in racionalizirani postopki priznavanja ter sodelovanje strokovnih teles in pristojnih organov na obeh straneh; ugotavlja, da je bilo doslej prejeto le eno priporočilo za morebitno ureditev vzajemnega priznavanja v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, in sicer v zvezi s poklicem arhitekta; poziva Komisijo in Združeno kraljestvo, naj pospešita izvajanje člena 158 sporazuma o trgovini in sodelovanju ter prednostno obravnavata dodatne sektorje, kot so zdravstvo, inženirstvo ter pravne in finančne storitve; poudarja, kako pomembno je mladim pomagati pri razvoju veščin, primernih za prihodnost, in sicer tako, da jim omogočimo priložnosti za čezmejno usposabljanje in poklicni razvoj, pa tudi s ciljno usmerjenimi naložbami v digitalno, zeleno in finančno pismenost; poziva k sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom o sistemih mobilnosti ter poziva EU in Združeno kraljestvo, naj se pogajata o ambicioznem sporazumu o poslovni mobilnosti, pri čemer naj priznata, da je učinkovitost ureditve vzajemnega priznavanja poklicnih kvalifikacij neločljivo povezana s poenostavljenimi predpisi o kratkoročnem vstopu in začasnem prebivanju; poziva vlado Združenega kraljestva, naj še naprej sprejema vse potrebne ukrepe za boj proti diskriminaciji državljanov držav članic, ki živijo v Združenem kraljestvu;

36. spodbuja tesno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom pri različnih vidikih ureditve digitalne trgovine; zato ceni upravni dogovor o nadzoru nad prizadevanji ponudnikov velikih spletnih platform za oceno in zmanjšanje tveganj, ki sta ga 30. aprila 2024 podpisala EU in Združeno kraljestvo; meni, da bi bilo treba spodbujati regulativno zbliževanje in dialog na področju digitalne zakonodaje, zlasti glede spletnih platform;

Enaki konkurenčni pogoji in politika konkurence

37. ponovno poudarja, da bi moralo Združeno kraljestvo priznati težave, ki bi nastale zaradi nepotrebnih sistematičnih regulativnih razhajanj, zlasti glede varstva zaposlitve in socialnih pravic, okolja, osebnih podatkov, državne pomoči, digitalne trgovine in obdavčitve, kar bi povzročilo le dodatne težave v zvezi z zavezami glede enakih konkurenčnih pogojev v sporazumu o trgovini in sodelovanju, pa tudi za podjetja EU in Združenega kraljestva ter trgovino med EU in Združenim kraljestvom;

38. pozdravlja končni sporazum o sodelovanju na področju konkurence med EU in Združenim kraljestvom v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki Komisiji, nacionalnim organom za konkurenco v državah članicah in organu Združenega kraljestva za konkurenco in trge omogoča neposredno sodelovanje v preiskavah na področju konkurence; ugotavlja, da je to prvi sporazum EU o sodelovanju na področju konkurence, ki pristojnim nacionalnim organom omogoča neposredno sodelovanje z organom države nečlanice, pristojnim za konkurenco; poziva k njegovi hitri ratifikaciji, da bi izboljšali čezmejno izvrševanje in usklajevanje v zadevah, povezanih s konkurenco, hkrati pa z ustreznimi opustitvami zagotovili zaupnost;

39. pozdravlja prizadevanja EU in Združenega kraljestva, da bi pozvali k mednarodnemu sodelovanju pri obvladovanju izzivov in tveganj, ki jih prinaša umetna inteligenca, da bi spodbudili globalno upravljanje umetne inteligence na podlagi demokratičnih vrednot, skupnih standardov in trdnih zaščitnih ukrepov; ugotavlja, da je EU z aktom o umetni inteligenci[29] leta 2024 sprejela celovit regulativni okvir za umetno inteligenco, ki temelji na tveganju, medtem ko se je Združeno kraljestvo zaenkrat odločilo za pristop z manj regulacije in ni uvedlo horizontalnega zakona o umetni inteligenci; poziva k večjemu zbliževanju regulacije na področju umetne inteligence med EU in Združenim kraljestvom, da bi se dinamičnemu sektorju omogočila rast v varnem okolju; v zvezi s tem obžaluje, da Združeno kraljestvo ni podpisalo izjave o vključujoči in trajnostni umetni inteligenci za ljudi in planet z mednarodnega akcijskega vrha o umetni inteligenci, ki je potekal 11. februarja 2025 v Parizu; poudarja pomen strukturiranega sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom na področju upravljanja umetne inteligence glede na skupno zavezanost spodbujanju varnih, preglednih in odgovornih sistemov umetne inteligence ter za preprečevanje regulativne razdrobljenosti, sodelovanje pri določanju standardov in preučitev ureditev vzajemnega priznavanja za ugotavljanje skladnosti;

---

29 Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci) (UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

obžaluje, da skupni dogovor o prenovljeni agendi za odnose med EU in Združenim kraljestvom ne vsebuje posebne zaveze sodelovanju na področju umetne inteligence, čeprav je spodbujanje nadnacionalnega usklajevanja na področju zaupanja vrednega razvoja umetne inteligence strateškega pomena, in želi spomniti, da člen 39 akta o umetni inteligenci pod posebnimi pogoji in na podlagi sporazuma med EU in zadevno tretjo državo omogoča priznavanje organov za ugotavljanje skladnosti, ustanovljenih v tretjih državah; poudarja tveganje povečanja regulativnih razlik, zlasti med zavezujočim aktom EU o umetni inteligenci in sektorskim pristopom Združenega kraljestva, kljub zbliževanju prednostnih nalog v zvezi z razvrščanjem na podlagi tveganja, varstvom avtorskih pravic in sistemskimi tveganji; je seznanjen z memorandumom o soglasju med Združenim kraljestvom in ZDA o umetni inteligenci, ki bi lahko privedel do razlik v minimalnih standardih med EU in Združenim kraljestvom, ter poziva Komisijo, naj oceni učinke tega sporazuma in o tem poroča Parlamentu; vztraja, da je treba vzpostaviti skupno razumevanje koristi in izzivov umetne inteligence; poziva k okrepljenemu tehničnemu dialogu med regulatorji, da bi podprli regulativno interoperabilnost in zmanjšali zapletenost, kar zadeva skladnost, za podjetja; je seznanjen z aktualnimi razpravami v Združenem kraljestvu o spremembah avtorskega prava; izraža zaskrbljenost, da bi lahko takšni načrti negativno vplivali na evropske umetnike in ustvarjalce, zlasti v zvezi s predlogom za vzpostavitev sistema izvzetja;

40. ugotavlja, da členi od 103 do 107 in 109 akta o umetni inteligenci spreminjajo obstoječo zakonodajo EU o proizvodih, ki se uporablja za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko na podlagi Priloge 2 k Windsorskemu okviru; je seznanjen s sklepom Sveta z dne 14. aprila 2025, ki določa stališče Unije v skupnem odboru med EU in Združenim kraljestvom v zvezi z vključitvijo Akta o umetni inteligenci v Prilogo 2 k Windsorskemu okviru; se zaveda, da bi lahko večja usklajenost predpisov na področjih, kot sta varnost proizvodov in nadzor trga, pripomogla k pravni jasnosti in neprekinjenemu delovanju trga; spodbuja nadaljnji dialog med EU in Združenim kraljestvom v okviru skupnega odbora, da bi opredelili obojestransko sprejemljive pristope, ki ohranjajo visoke standarde varstva potrošnikov in skladnost predpisov;

41. opozarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju priznava pomen visokih standardov varstva podatkov in zasebnosti, hkrati pa obema stranema omogoča, da ohranita svoji regulativni avtonomiji; ugotavlja, da obstajajo tveganja zaradi morebitnih regulativnih razlik med EU in Združenim kraljestvom; ugotavlja, da je ureditev varstva podatkov v Združenem kraljestvu na splošno ostala usklajena s

splošno uredbo EU o varstvu podatkov[30], kar omogoča nadaljevanje sklepa EU o ustreznosti, ki omogoča nemoten pretok podatkov, ki so ključnega pomena za čezmejne storitve; je seznanjen z reformo okvira Združenega kraljestva za varstvo podatkov na podlagi zakona o podatkih (uporaba in dostop), ki za Združeno kraljestvo uvaja vrsto vsebinskih sprememb obstoječih določb splošne uredbe o varstvu podatkov; ponovno poudarja, kako pomembno je ohranjati visoke standarde varstva podatkov za prenos in obdelavo osebnih podatkov med obema stranema, tudi za posameznike, katerih osebni podatki se obdelujejo v Združenem kraljestvu, zlasti kadar podatki izvirajo iz EU, ter poziva k redni izmenjavi informacij med EU in Združenim kraljestvom; pozdravlja okrepljeno regulativno sodelovanje pri digitalnih vprašanjih, kot je upravni dogovor z dne 30. aprila 2024 med Generalnim direktoratom Komisije za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo ter Uradom Združenega kraljestva za komunikacije, ki daje prednost izmenjavi informacij v zvezi z nadzorom prizadevanj, ki jih ponudniki velikih spletnih platform vlagajo v ocenjevanje in zmanjševanje tveganja; poziva k okrepljenemu dialogu v okviru Specializiranega trgovinskega odbora za storitve, naložbe in digitalno trgovino iz sporazuma o trgovini in sodelovanju, da se zagotovijo stabilni pogoji za prenos podatkov in pravna varnost za gospodarske subjekte;

42. želi spomniti, da je nadaljnji prosti pretok podatkov med EU in Združenim kraljestvom odvisen od novega sklepa Komisije o primernosti podatkov; ugotavlja, da je Komisija po oceni zakona Združenega kraljestva o podatkih (uporaba in dostop) ugotovila, da pravni okvir Združenega kraljestva še naprej zagotavlja zaščitne ukrepe za varstvo podatkov, ki so v bistvu enakovredni tistim, ki jih zagotavlja EU; pozdravlja, da je Komisija predlagala podaljšanje sedanjega sklepa o ustreznosti za šest let; meni, da bi moralo to podaljšanje zagotoviti regulativno varnost in preprečiti nepotrebne stroške izpolnjevanja obveznosti, zagotoviti stabilnost čezmejnega pretoka podatkov in digitalne trgovine ter zagotoviti, da se bodo v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju še naprej spoštovale temeljne pravice državljanov EU; poudarja, da bo treba vsako stalno ureditev še naprej pogojevati s tem, da se Združeno kraljestvo tudi nadalje usklajuje s standardi EU o varstvu podatkov v novem pravnem okviru Združenega kraljestva in izvaja visoko raven varstva osebnih podatkov, kot to zahteva pravo EU; poziva vlado Združenega kraljestva, naj zagotovi, da noben zakonodajni razvoj v Združenem kraljestvu, kot je zakon o podatkih (uporaba in dostop) iz leta 2025 ne bo privedel do nižjih standardov varstva, kot se uporabljajo v EU;

43. je seznanjen z mnenjem Evropskega odbora za varstvo podatkov

---

30 Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

06/2025, ki podpira tehnično in časovno omejeno podaljšanje sklepov o ustreznosti Združenega kraljestva do 27. decembra 2025 samo zato, da bi Evropska komisija lahko ocenila posledice reforme, ko bo sprejeta; želi spomniti, da mora Komisija spremljati vse pomembne dogodke v Združenem kraljestvu v tem obdobju in zagotoviti, da bodo vsi prihodnji sklepi o ustreznosti temeljili na celoviti in posodobljeni oceni okvira Združenega kraljestva za varstvo podatkov;

44. poudarja, kako pomembno je ohraniti podobne pristope k tržnim reformam v digitalnem sektorju; poziva Združeno kraljestvo, naj se izogiba politikam, ki odstopajo od temeljnih načel akta EU o digitalnih trgih[31] in akta EU o digitalnih storitvah[32];

45. želi spomniti, da imata EU in Združeno kraljestvo skupni interes v digitalni povezljivosti; priporoča, naj obe strani vzpostavita okvir za usklajevanje izmenjave informacij za spremljanje groženj, usmerjenih proti kritični infrastrukturi za povezljivost, vključno s podmorskimi kabli in sateliti;

46. ponovno poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo spoštovati zavezo iz sporazuma o trgovini in sodelovanju, da bosta sodelovala pri spodbujanju preglednih in razumnih cen za storitve mednarodnega gostovanja, da bi znižala stroške za potrošnike iz EU in Združenega kraljestva;

47. želi spomniti, da se v sporazumu o trgovini in sodelovanju zahteva, da gospodarsko partnerstvo med stranema temelji na enakih konkurenčnih pogojih za odprto in pošteno konkurenco, trgovina in naložbe pa morajo potekati tako, da se bo spodbujal trajnostni razvoj, tudi gospodarski in socialni razvoj ter varstvo okolja; želi spomniti, da je v zvezi s tem bistveno varstvo pravic delavcev, kot je med drugim določeno v členih 355, 386, 387, 399 in 524 sporazuma o trgovini in sodelovanju; ugotavlja, da sta se v skladu s členom 355 obe strani zavezali, da bosta ohranili in izboljšali svoje standarde na področjih iz naslova XI; želi spomniti, da je v zvezi s tem bistveno varstvo pravic delavcev, kot je med drugim določeno v členih 355, 386, 387, 399 in 524 sporazuma o trgovini in sodelovanju; ugotavlja, da sta se v skladu s členom 355 obe strani zavezali, da bosta ohranili in izboljšali svoje standarde na področjih iz naslova XI;

48. pozdravlja predloge iz predloga zakona vlade Združenega kraljestva o pravicah iz delovnega razmerja za obdobje 2024–2025 za razširitev

---

31 Uredba (EU) 2022/1925 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. septembra 2022 o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju in spremembi direktiv (EU) 2019/1937 in (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnih trgih) (UL L 265, 12.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

32 Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu za digitalne storitve in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

pravic do kolektivnih pogajanj, zagotovitev zajamčenega delovnega časa za delavce in razveljavitev zakona o stavkah (minimalne ravni storitev) iz leta 2023; v zvezi s tem pozdravlja predlog zakona o pravicah do delovnih mest, ki ga je uvedla decentralizirana severnoirska uprava v Belfastu in ki v celoti spoštuje standarde EU;

49. ugotavlja, da so organi Združenega kraljestva v zvezi z zakonom o ohranjenem pravu EU (preklic in reforma) iz leta 2023 v svojem uradnem odgovoru Komisiji in na vrsti tehničnih sestankov Komisijo obvestili, da namen akta ni znižati stopnje varstva na področju dela (med ostalimi področji) v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju; vseeno poziva Komisijo, naj zakon pozorno spremlja, da bi zagotovila skladnost, ob upoštevanju širokih pooblastil, podeljenih organom Združenega kraljestva za spremembo ohranjenega prava EU, in vloge sodišč te države pri razlagi ohranjene zakonodaje EU;

50. je seznanjen, da je vlada Združenega kraljestva oktobra 2024 napovedala, da namerava ustanoviti novo agencijo za pravično delo v okviru ministrstva za podjetništvo in trgovino, ki bi nadomestila dosedanje državne izvršilne organe za varstvo delavcev;

51. poziva Komisijo in parlamentarno skupščino za partnerstvo, naj pozorno spremljata zniževanje delovnih standardov in druge spremembe na področju pravic delavcev v Združenem kraljestvu ter si skupaj z vlado Združenega kraljestva še naprej prizadevata za popolno skladnost s sporazumom o trgovini in sodelovanju; poziva Komisijo, naj uporabi vsa razpoložljiva sredstva za obravnavanje vseh pomislekov, zaradi katerih bi bilo morda treba uporabiti poglavje 6 naslova XI sporazuma o trgovini in sodelovanju, tudi preko dialoga v okviru parlamentarne skupščine za partnerstvo in specializiranih odborov, s posvetovanji z notranjo svetovalno skupino EU in po potrebi z mehanizmi za reševanje sporov iz člena 389;

52. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj preučita možnosti za nadaljnje sodelovanje in izmenjavo dobre prakse na področjih zaposlovanja in socialne zaščite; priznava potencial vzajemnega sodelovanja za izboljšanje izvajanja in izvrševanja politik zaposlovanja, zagotavljanje poštene konkurence, trajnostne rasti za podjetja in poštenih delovnih pogojev za delavce v EU in Združenem kraljestvu; želi spomniti, da imajo socialni partnerji resnično vlogo pri spremljanju in izvrševanju sporazuma o trgovini in sodelovanju, vključno s pristojnostjo za predložitev uradnih pritožb;

53. pozdravlja sedanje sodelovanje EU in Združenega kraljestva v okviru Mednarodne organizacije dela, zlasti kar zadeva razvoj novega instrumenta, namenjenega zakonskemu urejanju platformnega dela;

54. pozdravlja vzporedno izvajanje akta EU o digitalnih trgih in zakona Združenega kraljestva o digitalnih trgih, konkurenci in potrošnikih kot korak k spodbujanju pravičnih in tekmovalnih digitalnih trgov; je seznanjen s skupnimi regulativnimi cilji in poudarja, da se je treba z

okrepljenim sodelovanjem v okviru sporazuma o sodelovanju na področju konkurence izogniti razdrobljenosti; podpira pripravo memoranduma o soglasju za olajšanje regulativnega dialoga, izmenjave informacij in usklajevanja o praksah izvrševanja, zlasti v zvezi s platformami, ki delujejo kot vratarji; poudarja pomen usklajevanja pristopov na področju konkurence na digitalnih trgih za podpiranje čezmejne poslovne varnosti in varstva potrošnikov;

55. poziva Komisijo, naj še naprej pozorno spremlja regulativna razhajanja v Združenem kraljestvu, ki bi lahko povzročila neskladnost s sporazumom o trgovini in sodelovanju, zlasti na področjih, ki so pomembna za enake konkurenčne pogoje, kot so nadzor nad subvencijami, umetna inteligenca, obdavčenje, delovni in socialni standardi, okolje in pravila o podnebnih spremembah, ter opredeli področja razhajanj, ki lahko vodijo k nižjim socialnim in delovnim standardom ter standardom varstva okolja za državljane in potrošnike iz EU in Združenega kraljestva; priporoča, naj se ustanovi observatorij za regulativne razlike med EU in Združenim kraljestvom, ki bo spremljal prihodnje zakonodajne spremembe na področju prometne varnosti, okoljskih standardov in pravic potnikov ter poročal o njih; poudarja pomen proaktivnega regulativnega dialoga, da bi preprečili nepotrebne razlike in razdrobljenost trga; poziva Komisijo, naj Parlamentu omogoči dostop do podatkov, pridobljenih z objavo letnih poročil; poudarja, da so regulativna razhajanja poseben izziv za Severno Irsko, saj ima v skladu z Windsorskim okvirom edinstven dvojni dostop do trgov EU in Združenega kraljestva; poudarja, da so potrebni prilagojeni mehanizmi zgodnjega opozarjanja in ocene učinka nove zakonodaje, osredotočeni na Severno Irsko, da razhajanja ne bi ogrozila pravne varnosti, neprekinjenega poslovanja ali mirovnega procesa ter da bi se čim bolj zmanjšal njihov učinek preprečilo, da bi neusklajenost postala tržna prepreka; poziva k večjemu sodelovanju z lokalnimi deležniki in irsko-severnoirskimi organi, ustanovljenimi v skladu z Velikonočnim sporazumom;

Finančne storitve

56. priznava potrebo po visoki ravni sodelovanja in v prihodnost usmerjenega dialoga med EU in Združenim kraljestvom na področju finančnih storitev; ugotavlja, da se je skupni finančni regulativni forum EU-Združeno kraljestvo od svoje ustanovitve sestal le trikrat;

57. spodbuja v prihodnost usmerjen dialog v skupnem finančnem regulativnem forumu EU-Združeno kraljestvo, da bi dosegli visoko stopnjo usklajenosti regulativnih ureditev na obeh straneh ter pomagali opredeliti in obravnavati skupna vprašanja v zvezi s finančno stabilnostjo, zaščito vlagateljev, preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, s tem pa tudi olajšali čezmejne naložbe ter spodbujali inovacije na finančnih trgih in sodelovanje tako v mednarodnih forumih kot pri izvajanju mednarodnih standardov; ugotavlja, da to lahko vključuje izmenjavo informacij o

spremembah na regulativnem področju, izmenjavo mnenj o politikah, pravilih in postopkih v zvezi s sistemi priznavanja, kot je enakovrednost, ter lahko zajema tudi analize tveganja in morebitne gospodarske učinke predlaganih ukrepov, pa tudi teme, povezane s prostovoljnim tehničnim zbliževanjem, ki prispevajo k stabilnejšim in učinkovitejšim trgovinskim tokovom; je seznanjen, da bi lahko prek foruma spodbujali uporabo doslednega pristopa, kjer je to mogoče, in zagotovili okvir za reševanje sporov, ter poziva Komisijo, naj ga okrepi in to sodelovanje še nadgradi; poziva Komisijo, naj Parlament v celoti in pravočasno obvešča o pripravah na polletna srečanja in njihovih izidih;

58. meni, da sta učinkovitost in konkurenčnost potrgovalnih storitev na finančnih trgih bistveni za to, da bi unija prihrankov in naložb dobro delovala, ter pozdravlja vse večje soglasje med Združenim kraljestvom in EU o tem vprašanju; pozdravlja začasni politični dogovor o skrajšanju obdobja poravnave za transakcije s prenosljivimi vrednostnimi papirji na en dan po trgovanju;

59. poudarja, da po izstopu Združenega kraljestva iz EU udeleženci na trgu Združenega kraljestva nimajo več samodejnega dostopa do enotnega trga za finančne storitve; poudarja, da je EU odobrila zgolj začasen sklep o enakovrednosti za en specifičen podsektor finančnih storitev, in sicer centralne nasprotne stranke, medtem ko okvir EU za enakovrednost na področju finančnih storitev podjetjem iz držav nečlanic EU omogoča dostop do trga EU, če njihov regulativni in nadzorni okvir velja za enakovrednega standardom EU; želi spomniti, da lahko EU kadarkoli enostransko prekliče vsak sklep o enakovrednosti, če pogoji za podelitev enakovrednosti niso več izpolnjeni; priznava, da je treba zagotoviti, da bodo imela mala in srednja podjetja na obeh straneh koristi od tesnejšega finančnega sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom; poudarja, kako pomembno je olajšati čezmejni dostop do financiranja; spodbuja Komisijo, naj razpravlja o nadaljnjih sklepih o enakovrednosti, da bi podjetjem iz Združenega kraljestva in EU zagotovila koristi, ki jih prinaša večji dostop do trga;

60. pozdravlja, da je bila v pristojnosti foruma o regulativnem sodelovanju, ki deluje v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, vključena tudi izmenjava mnenj o sklepih o enakovrednosti; poziva k redni razpravi in preučevanju teh vprašanj, zlasti v zvezi s finančnimi in naložbenimi storitvami, da bi povečali trgovino in sodelovanje; poziva Komisijo, naj strateško in pogojno oceni in sprejme sklepe o enakovrednosti ter zagotovi, da bodo podjetja za opravljanje finančnih storitev Združenega kraljestva, za katera bo odobren dostop do trga, v celoti upoštevala standarde EU; meni, da se pri oceni enakovrednosti ne bi smeli osredotočati zgolj na sektor, pač pa na širšo perspektivo, usmerjeno v prihodnost, pri čemer bi upoštevali splošni regulativni in nadzorni okvir države nečlanice EU, vključno z njenimi zavezami glede pravične konkurence, preprečevanja pranja denarja, davčnega sodelovanja, zaščite vlagateljev in finančne

stabilnosti, ter tako zaščitili finančno stabilnost Unije, ohranili celovitost enotnega trga in preprečili regulativno arbitražo;

61. želi spomniti, da bi lahko sklepi o enakovrednosti koristili podjetjem iz EU v smislu večjega dostopa do trga Združenega kraljestva, tudi na področjih bančništva, plačilnih storitev, investicijskih storitev in zavarovanja, ter poudarja, da mora odprt in dobro strukturiran finančni odnos med EU in Združenim kraljestvom prispevati k spodbujanju bolj konkurenčnega okolja za financiranje malih in srednjih podjetij;

62. je seznanjen tudi, da je Združeno kraljestvo izrazilo željo po regulativnih razhajanjih od EU na več področjih; je zaskrbljen, da bi takšna razhajanja lahko ogrozila enake konkurenčne pogoje z EU; poziva k natančnemu spremljanju dogajanja na tem področju in kako bi to utegnilo vplivati na trge EU, tudi s strateško uporabo sklepov o enakovrednosti;

63. priznava, da so nekatera kriptosredstva po naravi sicer predvsem špekulativna, a se v finančnem sektorju vse bolj uporabljajo, in poziva k usklajenemu pristopu k urejanju in nadzoru teh sredstev, da bi učinkovito obravnavali tveganja v zvezi z varstvom potrošnikov, celovitostjo trga in pranjem denarja, pa tudi pomisleke glede vpliva na okolje; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bodo lahko izdajatelji stabilnih kovancev poslovali v Združenem kraljestvu na podlagi izvzetja iz regulativnega in nadzornega okvira Združenega kraljestva, in poudarja, da bi prizadevanja Združenega kraljestva za dvostransko sodelovanje z ZDA na podlagi permisivnega regulativnega modela ogrozila prizadevanja EU za zagotavljanje regulativne skladnosti, zanesljivega nadzora, finančne odpornosti v vseh jurisdikcijah in svetovne finančne stabilnosti; zato poziva Združeno kraljestvo, naj sprejme zakonodajo, podobno Uredbi (EU) 2023/1114 o trgih kriptosredstev[33]; svari pred sistemskimi tveganji, ki jih lahko povzroči manj strog nadzorni okvir, in priporoča, da se ne odstopa od priporočil Odbora za finančno stabilnost o ureditvi kriptosredstev, saj bi to lahko ogrozilo svetovno finančno stabilnost; meni, da bi morala EU in Združeno kraljestvo v okviru mednarodne skupnosti sodelovati pri iskanju skupnega razumevanja koristi in tveganj umetne inteligence, ki se uporablja za finančne storitve;

64. podpira in pozdravlja hiter razvoj digitalnega evra, ki dopolnjuje gotovino, a je ne nadomešča; poudarja visoko stopnjo odvisnosti EU od tujih subjektov v plačilnem sektorju; priznava, da mora EU zavoljo digitalne in finančne suverenosti nujno doseči neodvisnost od tujih ponudnikov plačilnih storitev;

---

33 Uredba (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 (UL L 150, 9.6.2023, str. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

65. meni, da bi lahko imela morebitna uvedba centralnobančnih digitalnih valut v EU in Združenem kraljestvu gospodarske posledice za odnose med obema stranema in strateško avtonomijo;

66. močno podpira nadaljnje sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom v boju proti mednarodnemu pranju denarja in financiranju terorizma, boju proti škodljivim davčnim režimom in pri izvajanju sankcij; pozdravlja, da je EU sprejela zakonodajni sveženj o preprečevanju pranja denarja in da se Združeno kraljestvo nenehno zavzema za boj proti pranju denarja in drugim finančnim kaznivim dejanjem, zlasti na čezmorskih ozemljih in britanskih kronskih odvisnih ozemljih;

67. je zaskrbljen, ker je Združeno kraljestvo vzpostavilo nova prostocarinska območja kot nacionalna vozlišča za spodbujanje svetovne trgovine in naložb, ki ponujajo obsežne davčne olajšave, deregulativne ureditve in javne subvencije;

68. poudarja, da sta obe strani zavezani dvostebrnemu pristopu iz vključujočega okvira Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)/G20; obžaluje nedavno izvršno odredbo predsednika ZDA z dne 20. januarja 2025, v kateri je navedeno, da globalni davčni dogovor OECD v ZDA nima veljave in učinka; poziva obe strani, naj skupaj in konstruktivno delujeta v mednarodnih forumih, da bi zaščitili večstransko davčno sodelovanje, spodbujali globalno izvajanje minimalnih davčnih standardov drugega stebra in zagotovili skladnost z razvijajočimi se pobudami Organizacije združenih narodov.

69. se zaveda, da sporazum o trgovini in sodelovanju vsebuje zavezo k spodbujanju sodelovanja pri ključnih svetovnih izzivih ob spoštovanju ustreznih pristojnosti na področju neposredne obdavčitve; zato pozdravlja prvi dialog med EU in Združenim kraljestvom o boju proti škodljivim davčnim režimom, ki je potekal 10. oktobra 2024 kot forum za razprave o oblikovanju in izvajanju mednarodnih standardov za boj proti škodljivim davčnim režimom; poudarja, da je pomembno ohraniti zagon pri usklajevanju med EU in Združenim kraljestvom na področju mednarodne davčne reforme;

70. podpira stalno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom v boju proti pranju denarja, financiranju terorizma, škodljivim davčnim praksam in goljufijam; poudarja, da je treba pozorno spremljati regulativne razlike v Združenem kraljestvu, da bi preprečili regulativno arbitražo in finančna tveganja za EU ter zagotovili enake konkurenčne pogoje; spodbuja obe strani, naj proaktivno sodelujeta prek ustreznih dvostranskih in večstranskih forumov, pri čemer naj polno spoštujeta nacionalno davčno suverenost, da bi pospešili uvedbo pravičnih in vzdržnih davčnih sistemov;

71. pozdravlja, da se je leta 2024 začel v celoti izvajati Protokol o upravnem sodelovanju in boju proti goljufijam na področju davka na

dodano vrednost ter o medsebojni pomoči pri izterjavi terjatev v zvezi z davki in carinami (protokol o DDV); predlaga, da EU in Združeno kraljestvo opravita skupni letni pregled izvajanja in učinkovitosti protokola o DDV, vzpostavita forum za razpravo o novih trendih goljufij na področju DDV in izzivih pri čezmejni izterjavi DDV ter ocenita potrebo po dodatnih skupnih ukrepih za reševanje teh vprašanj;

72. poudarja, da so udeleženci na trgu EU močno odvisni od klirinških družb s sedežem v Združenem kraljestvu, saj se več kot 90 % evrskih obrestnih izvedenih finančnih instrumentov obdela v klirinških družbah s sedežem v londonskem Cityju; meni, da bi lahko ta obsežna koncentracija pomenila strateško tveganje za finančno stabilnost EU; meni, da bi bilo treba najti pravo ravnovesje med znatnim zmanjšanjem prevelikega zanašanja na klirinške družbe iz Združenega kraljestva in zagotavljanjem jasnosti za udeležence na finančnem trgu EU; je seznanjen s posodobitvami uredbe o infrastrukturi evropskega trga[34], kot so bile sprejete decembra 2024, katerih cilj je to preveliko zanašanje odpraviti z uvedbo zahteve po aktivnem računu;

73. vendar izraža zaskrbljenost, da bo odločitev Komisije o podaljšanju enakovrednosti centralnih nasprotnih strank iz Združenega kraljestva za nadaljnja tri leta do 30. junija 2028 povzročila zamudo pri napredovanju zahteve glede aktivnega računa;

74. poziva Komisijo, naj medtem poišče trajno in stabilno rešitev za zmanjšanje prekomerne odvisnosti od nasprotnih strank s sedežem v Združenem kraljestvu v skladu s strateškim ciljem EU za zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strank velikega sistemskega pomena iz tretjih držav; želi spomniti, da Parlament dosledno poudarja, da je treba klirinške dejavnosti preseliti v EU in da podaljševanje enakovrednosti v kontekstu regulativnih razhajanj ogroža finančno stabilnost, zmanjšuje neodvisnost trga EU in udeležencem na trgu pošilja mešana sporočila;

75. ugotavlja, da zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU ponudniki finančnih storitev iz Združenega kraljestva za neposreden dostop do enotnega trga EU ne morejo več izkoristiti načela države izvora ali čezmejnega opravljanja plačilnih storitev z enotnim dovoljenjem, povezano svetovno gospodarstvo pa terja tesno sodelovanje med organi, tudi na področju finančnih storitev in plačil; ugotavlja tudi, da sporazum o trgovini in sodelovanju sicer temelji na določbah, ki zagotavljajo enake konkurenčne pogoje, vendar to ne zadostuje, zlasti glede pravil o subvencijah, ter poziva k strogemu in preglednemu nadzoru državne pomoči z učinkovitim nacionalnim

---

[34] Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

izvrševanjem in zavezujočim mehanizmom za reševanje sporov, ki lahko pomaga preprečiti izkrivljanje konkurence in zagotoviti poštene trgovinske pogoje;

76. je seznanjen s prihodnjo strategijo Združenega kraljestva za rast in konkurenčnost finančnih storitev, ki bo sprostila naložbe v celotnem gospodarstvu; poziva EU in Združeno kraljestvo, naj tesno uskladita svoji strategiji konkurenčnosti za sektor finančnih storitev;

77. je zaskrbljen zaradi načrtov regulatorja plačilnih sistemov iz Združenega kraljestva, da za banke, izdajatelje kartic in druge ponudnike plačilnih storitev EU uvede omejitev za višino medbančnih provizij za čezmejne transakcije brez fizične uporabe kartice med Združenim kraljestvom in Evropskim gospodarskim prostorom (EGP); poudarja, da sta dve od treh alternativnih stopenj omejitve višine provizij precej nižji od enakovredne omejitve višine provizije, ki velja za banke v Združenem kraljestvu, kar vzbuja pomisleke glede spoštovanja načela nediskriminacije v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju; zato poudarja, da je pomembno zagotoviti, da se v vseh regulativnih ukrepih spoštuje načelo nediskriminacije; poziva regulativni organ Združenega kraljestva za plačilne sisteme, naj zagotovi nadaljevanje začetega dela v zvezi z medbančnimi provizijami, da bi se izognili regulativnemu nazadovanju in zagotovili pravično okolje za evropske ponudnike;

78. priznava, da je poleg pravno zavezujočega okvira sporazuma o trgovini in sodelovanju pomembno tesnejše sodelovanje na področju finančnih storitev, da bi obravnavali skupne izzive in preučili možnosti za tesnejše in stalno sodelovanje, zlasti s sodelovanjem na najvišji ravni, da bi lahko poželi koristi globalno povezanih finančnih sistemov v kontekstu oblikovanja unije prihrankov in naložb ter uspešnega vozlišča za finančne storitve, kot je londonski City;

79. poudarja, da so zaradi večjih čezatlantskih napetosti boljši gospodarski odnosi med EU in Združenim kraljestvom pomembnejši kot kdaj koli prej; poziva Komisijo in vlado Združenega kraljestva, naj v mednarodnih forumih za finančne storitve tesno sodelujeta, da bi evropska perspektiva imela večjo težo; priznava, da je treba zagotoviti, da bodo imela mala in srednja podjetja na obeh straneh koristi od tesnejšega finančnega sodelovanja med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom; poudarja, da bi moralo sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom še naprej temeljiti na standardih, dogovorjenih v mednarodnih forumih, kot so Mednarodno združenje nadzornikov trga vrednostnih papirjev, Odbor za finančno stabilnost, Projektna skupina za finančno ukrepanje in Baselski odbor za bančni nadzor, ter da je treba odstopanja od njih ustrezno utemeljiti;

80. je zaskrbljen zaradi odločitve Združenega kraljestva, da za eno leto, tj. do 1. januarja 2027, odloži izvajanje okvira za banke Basel III; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo izvajanje standardov Basel III, ki sta jih sprejela sozakonodajalca, in poziva Komisijo, naj

še naprej spremlja izvajanje mednarodno dogovorjenih standardov Basel III v drugih jurisdikcijah večjih tretjih držav;

81. je seznanjen z znatno rastjo nebančnih finančnih posrednikov v EU in Združenem kraljestvu ter z velikimi ranljivostmi, ki jih je v tem sektorju ugotovil Evropski odbor za sistemska tveganja, zlasti v zvezi z neskladji med finančnim vzvodom in likvidnostjo; se strinja s pomisleki glede odpornosti nebančnih finančnih posrednikov, zlasti pri pretresih na trgu, kot sta jih v zvezi s tem izrazila Evropski odbor za sistemska tveganja in Odbor za finančno politiko Združenega kraljestva, ter poziva k boljšemu spremljanju in ureditvi teh subjektov;

82. v zvezi s tem ponovno poudarja, kako pomembno je pravočasno izvajati priporočila Odbora za finančno stabilnost za povečanje odpornosti skladov denarnega trga, zlasti z odpravo dejavnikov, ki bi lahko sprožili naval na banke; zato poziva Komisijo, naj hitro pripravi revidiran predlog o skladih denarnega trga v skladu s priporočili Odbora za finančno stabilnost;

83. je seznanjen z napovedjo organov Združenega kraljestva, da bodo uvedli manj strogo regulativno ureditev za nekatere alternativne investicijske sklade; poudarja, da poenostavitev ne bi smela služiti kot krinka za načrtovano deregulacijo; podpira ukrepe za poenostavitev, če to ne bo vplivalo na cilje politike; zato poziva organe Združenega kraljestva, naj tesno sodelujejo z EU, da bi zagotovili, da ta načrtovana reforma ne bo izničila vsebine Direktive 2011/61/EU o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov[35], zlasti v zvezi s pravili o prenosu pooblastil;

Intelektualna lastnina, javna naročila in MSP

84. poudarja, da bi bila razširitev nabora sektorjev, ki so zajeti v poglavju o javnih naročilih sporazuma o trgovini in sodelovanju, pomemben korak h krepitvi poštene konkurence; pozdravlja zakon Združenega kraljestva o javnih naročilih iz leta 2023, zlasti koristi, ki jih prinaša z večjo standardizacijo in racionalizacijo postopkov javnega naročanja, ter poudarja, da je treba zagotoviti pravičen dostop do javnih naročil; poziva vlado Združenega kraljestva in Komisijo, naj izboljšata dostop do trga za mala in srednja podjetja, tako da zmanjšata birokratsko breme, s tem pa ustvarita gospodarske priložnosti in spodbude, da se te priložnosti izkoristijo; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je zmanjšati ovire za čezmejno trgovino za mala in srednja podjetja ter podpirati lojalno konkurenco in gospodarske priložnosti pri čezmejnem sodelovanju;

---

35 Direktiva 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov in spremembah direktiv 2003/41/ES in 2009/65/ES ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 1095/2010 (UL L 174, 1.7.2011, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj).

85. poziva Komisijo, naj v celoti izvaja poglavje o malih in srednjih podjetjih v sporazumu o trgovini in sodelovanju, tako da hitro ustanovi kontaktne točke za mala in srednja podjetja, kot je predvideno v sporazumu, in zagotovi dejavno sodelovanje organizacij, ki ta podjetja zastopajo; meni, da bi moral odbor za mala in srednja podjetja opredeliti trgovinske ovire, tudi za naložbe, ki posebej vplivajo na mala in srednja podjetja, ter predlagati ciljno usmerjene rešitve za zmanjšanje stroškov skladnosti in regulativnih bremen, tudi z izmenjavo dobre prakse v zvezi s podpornimi shemami za mala in srednja podjetja in digitalno registracijo podjetij; poudarja potrebo po večji prožnosti, kar zadeva poslovno mobilnost, in sicer z razširitvijo seznama dejavnosti, ki so dovoljene v okviru brezvizumske ureditve za kratkoročno bivanje, ter zmanjšanjem stroškov in zapletenosti vizumskih postopkov za mala in srednja podjetja;

86. poleg tega poziva, naj se v postopkih javnega naročanja za posamezne sektorje upoštevajo trajnostna merila, kjer je to primerno in sorazmerno; poudarja, da bi bilo treba sprejeti ukrepe za spodbujanje udeležbe malih in srednjih podjetij, vključno s poenostavitvijo postopkov, zmanjšanjem birokracije ter pregledno objavo obvestil in meril; ugotavlja, da bi morala EU in Združeno kraljestvo omogočiti vzajemen in nediskriminirajoč dostop do svojih trgov javnih naročil;

Okolje

87. opozarja, da obstaja vse večje tveganje za nastanek regulativnih razlik med EU in Združenim kraljestvom pri okoljski politiki, kar bi lahko povzročilo gospodarske motnje in ogrozilo okoljske cilje; priznava skupne geopolitične izzive in okoljske cilje EU in Združenega kraljestva; spodbuja nadaljnje strateško sodelovanje in uskladitev na področjih okolja, ohranjanja narave in biotske raznovrstnosti;

88. poudarja, da je otok Irska ena ekološka enota; opozarja, da okoljske politike Združenega kraljestva vplivajo na okolje na celotnem otoku Irska in s tem tudi na doseganje ciljev EU na področju varstva okolja; poudarja, da je treba pri okoljskih vprašanjih okrepiti sodelovanje z institucijami, ustanovljenimi z Velikonočnim sporazumom;

89. ponovno poziva k tesnejšemu dvostranskemu sodelovanju na

področju predpisov o kemikalijah[36]; priporoča, naj se od vlade Združenega kraljestva in ustreznih decentraliziranih uprav pridobijo prispevki v zvezi s prihajajočo revizijo uredbe REACH[37], da bi spodbudili sodelovanje in regulativno zbliževanje, olajšali varno in pravno predvidljivo čezmejno trgovino s kemikalijami ter ohranili visoko raven varstva okolja;

90. pozdravlja, da je Združeno kraljestvo priznalo oznako CE v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo, in omejitvami nevarnih snovi v električni in elektronski opremi; pozdravlja dejstvo, da to olajšuje nadaljnje trgovanje med Združenim kraljestvom in EU, hkrati pa zmanjšuje regulativna bremena za proizvajalce;

91. poziva, naj gospodarski deležniki in deležniki civilne družbe dobijo večjo vlogo v postopkih izvajanja, spremljanja in svetovanja glede zavez na področju trgovine in trajnostnega razvoja v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom v skladu s skupno izjavo notranjih svetovalnih skupin EU in Združenega kraljestva;

92. opozarja na zavezo EU in Združenega kraljestva iz sporazuma o trgovini in sodelovanju, da bosta ohranila visoko raven varstva okolja na področjih preprečevanja nastajanja odpadkov, ravnanja z odpadki in krožnega gospodarstva; poudarja, da morata bolje načrtovati in se usklajevati, da bi prilagodili svojo infrastrukturo za ravnanje z odpadki ter zagotovili zadostno zmogljivost za recikliranje, popravila, ponovno izdelavo in obdelavo odpadkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, obenem pa spodbujati rešitve za zmanjšanje in obravnavo tokov ostankov odpadkov;

93. poudarja, da je pomembno tesno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom glede morebitne vključitve sektorja odpadkov v sistem EU za trgovanje z emisijami, da bi zagotovili regulativno uskladitev,

---

36 Vlada Združenega kraljestva in Evropska komisija (2023), Third Meeting of the Trade Partnership Committee under the UK-EU Trade and Cooperation Agreement – Joint Minutes (tretja seja Odbora za trgovinsko partnerstvo v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom – skupni zapisnik), 7. december 2023, v Londonu in virtualni obliki (gostitelj iz Združenega kraljestva); notranje svetovalne skupine EU in Združenega kraljestva k sporazumu o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, skupna izjava, 19. september 2024.

37 Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

preprečili selitev virov CO2 ter ohranili pravično čezmejno konkurenco;

94. priznava, da so lahko industrijske dejavnosti na morju in veliki trajnostni energetski projekti, kot so vetrne elektrarne na morju, v nasprotju s cilji ohranjanja območij Natura 2000 in zaščitenih morskih območij ter lahko tudi negativno vplivajo na morsko dno in ribolovna območja; poudarja, da je potrebno pravo ravnovesje med okoljskimi cilji, trajnostnim ribištvom in proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;

95. ugotavlja, da se v Združenem kraljestvu uvajajo sheme, povezane z biotsko raznovrstnostjo in podnebjem, ki nadomeščajo neposredno podporo za kmete; poziva k izmenjavi primerov trajnostne kmetijske prakse, s katerimi se spodbujata biotska raznovrstnost in blažitev podnebnih sprememb ter zagotavljata prehranska varnost in stabilnost dobavne verige, med EU in Združenim kraljestvom;

Podnebje

96. ugotavlja, da imata EU in Združeno kraljestvo skupne cilje na področju blažitve podnebnih sprememb; poziva k boljši uskladitvi podnebnih politik, da bi zagotovili skladnost in preprečili nasprotujoče si ali prekrivajoče se ukrepe, ki bi lahko ogrozili učinkovitost podnebnih ukrepov; spodbuja izmenjavo primerov dobre prakse pri prilagajanju podnebnim spremembam in pripravljenosti nanje, zlasti v zvezi z vplivi naraščajočih temperatur na zdravje ranljivih skupin, kot so skupnosti z nizkimi dohodki;

97. je seznanjen s skupnim ciljem, določenim v skupnem stališču z dne 19. maja 2025, da bi vzpostavili sporazum o trgu ogljika med EU in Združenim kraljestvom ter tako povezali sistema za trgovanje z emisijami Združenega kraljestva in EU; poziva obe strani, naj dosežeta hiter sporazum, da bi preprečila dvojne stroške ogljika za podjetja; poudarja skupno stališče Komisije in Združenega kraljestva, da bi moral biti tak sporazum jasno in dosledno usklajen s pravili in načeli Windsorskega okvira;

98. ugotavlja, da bo brez pravočasne uskladitve sistemov za trgovanje z emisijami Združenega kraljestva in EU za izvoze Združenega kraljestva v EU veljal mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, ki bo začel veljati z januarjem 2026; opozarja na zavezanost EU in Združenega kraljestva k ustvarjanju pogojev, da bodo za blago s poreklom iz zadevnih jurisdikcij veljale vzajemne izjeme v okviru zadevnih mehanizmov za ogljično prilagoditev na mejah; poudarja, da bi morale takšne izjeme začeti veljati takoj, ko bo to pravno mogoče, da bi preprečili motnje v trgovini;

99. poudarja, da je treba okrepiti dvostransko partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom, da bi izboljšali sodelovanje na področju razvoja energije iz obnovljivih virov, energetske varnosti in odpornosti dobavnih verig; poziva k okrepljenemu dialogu med EU in

Združenim kraljestvom ter skupnim raziskavam o ogljično nevtralni energiji za reševanje skupnih izzivov in spodbujanje inovacij pri razogljičenju;

100. je seznanjen s skupno namero EU in Združenega kraljestva, da nadaljujeta izmenjavo na področju tehnične ureditve v zvezi z novimi energetskimi tehnologijami, vključno z zajemanjem, uporabo in shranjevanjem ogljika, vodikom in biometanom, kot je opisano v skupnem dogovoru Komisije z dne 19. maja 2025; spodbuja sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom za izboljšanje dostopa malih in srednjih podjetij do zelenih tehnologij in infrastrukture, odporne proti podnebnim spremembam, s čimer bi poskrbeli, da bi lahko mala podjetja učinkovito prispevala k prehodu na zeleno tehnologijo in imela od njega koristi;

Varnost hrane

101. pozdravlja namero o prizadevanjih za celovit sporazum o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih med EU in Združenim kraljestvom ter poudarja, da mora tak sporazum ohraniti visoko raven varnosti hrane, dobrega počutja živali ter varstva potrošnikov in okolja; poudarja, da je treba uskladiti mejne vrednosti ostankov za pesticide, da bi zaščitili zdravje ljudi in spodbudili trgovino z agroživilskimi proizvodi; poudarja, da je pomembno skleniti veterinarski sporazum, s katerim bi zagotovili zdravje živali, preprečili izbruhe zoonotskih bolezni in se borili proti antimikrobični odpornosti, zlasti glede na nedavne izbruhe in posledične trgovinske omejitve;

102. ugotavlja, da so pragovi in omejitve za per- in polifluoroalkilne snovi v EU in Združenem kraljestvu različni; poziva k tesnejšemu sodelovanju med Evropsko agencijo za varnost hrane (EFSA), Evropsko agencijo za kemikalije (ECHA) in pristojnimi organi Združenega kraljestva pri spremljanju in ocenjevanju tveganja per- in polifluoroalkilnih snovi; priporoča, naj EU in Združeno kraljestvo okrepita znanstveni dialog glede omejitev v živilih in krmi, da bi zaščitili javno zdravje in ohranili visoke standarde varnosti hrane;

103. je seznanjen z zakonom o genski tehnologiji (precizno gojenje in reja), ki je v Angliji začel veljati 23. marca 2023 in s katerim so bila spremenjena pravila za sproščanje in trženje gensko spremenjenih, precizno gojenih in rejenih rastlin in živali ter ocenjevanje tveganja v zvezi z njimi; izraža zaskrbljenost zaradi negotovosti glede regulativnih razlik v zvezi s pravnim statusom in pretokom takih izdelkov med Severno Irsko in EU; poudarja, da je treba preprečiti vstop neprimerno označenih izdelkov v prehransko verigo EU;

Javno zdravje

Regulativne razlike

104. opozarja, da je izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije pomenil temeljni premik v skupnem regulativnem okolju, ki je bil prej

podlaga za sodelovanje na področju javnega zdravja, farmacevtskih izdelkov in medicinskih raziskav; poleg tega izraža zaskrbljenost zaradi negotovosti, ki jo povzroča zakon Združenega kraljestva o ohranjenem pravu EU (preklic in reforma), ki odpravlja prevlado prava EU in lahko privede do različnih razlag zdravstvenih predpisov;

105. opozarja, da britanska regulativna agencija za zdravila in zdravstvene izdelke (MHRA) zdaj samostojno izdaja dovoljenja za promet z zdravili v Združenem kraljestvu, kar bi lahko privedlo do razlik v rokih za izdajo dovoljenj, merilih za odobritev in nadzoru po dajanju na trg; poudarja, da je treba spremljati učinek teh razlik na čezmejni dostop pacientov in njihovo varnost, ter poziva k strukturiranemu spremljanju na ravni EU, da bi ocenili te razlike in se nanje odzvali;

106. pozdravlja dogovor o medsebojni izmenjavi informacij med Agencijo Evropske unije za droge in organi Združenega kraljestva, pristojnimi za tveganja in grožnje, povezane z drogami; v zvezi s tem poziva, naj se čim prej sklene morebiten operativni sporazum med agencijo EU in pristojnimi organi v Združenem kraljestvu;

107. obžaluje različne pristope Združenega kraljestva in EU k urejanju uporabe umetne inteligence na področju zdravja, saj bi lahko različni pristopi ogrozili čezmejno interoperabilnost in sodelovanje na področju digitalnih zdravstvenih storitev; poziva k strukturiranemu dialogu, da bi preučili zbliževanje standardov in mehanizmov skladnosti za digitalne medicinske pripomočke in diagnostiko, ki temelji na umetni inteligenci;

Sodelovanje na področju zdravstva

108. poudarja, da je treba izboljšati sodelovanje, da bi zaščitili vse vidike javnega zdravja in pacientom omogočili dostop do oskrbe, kadar je to klinično upravičeno; priporoča, da se pri tem sodelovanju da prednost zdravljenju redkih in pediatričnih bolezni ter zapletenim zdravljenjem, kjer je strokovno znanje na voljo pri eni ali drugi pogodbenici; v zvezi s tem priznava uspeh in nadaljnji potencial evropskih referenčnih mrež ter poziva k vzpostavitvi okvira za sodelovanje z ustreznimi referenčnimi mrežami Združenega kraljestva; poziva k okrepitvi regulativnega in raziskovalnega sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom na področju javnega zdravja; podpira takšno sodelovanje prek sodelovanja Združenega kraljestva v sklopu za zdravje v okviru programa Obzorje Evropa in morebitno prihodnjo udeležbo v pobudah, povezanih z organom HERA;

109. ugotavlja, da so regulativne razlike, povezane z izstopom Združenega kraljestva iz EU, in višji stroški uvoza velike ovire pri dostopu britanskih pacientov do življenjsko pomembnih zdravljenj raka; poudarja, da so se stroški uvoza novih zdravil proti raku po izstopu

Združenega kraljestva skoraj početverili; poudarja, da so te ovire povzročile zamude in odrekanje kritičnega zdravljenja, kar je negativno vplivalo na rezultate zdravljenja pacientov, tudi otrok s ponavljajočim se rakom; priporoča, naj Združeno kraljestvo obravnava te izzive, da bi zagotovilo pravičen dostop do osnovnih zdravil;

110. poudarja, kako pomembno je olajšati mobilnost, usposabljanje in vzajemno priznavanje kvalifikacij in specializacij zdravstvenih delavcev med EU in Združenim kraljestvom, da bi odpravili pomanjkanje delovne sile ter spodbujali izmenjavo dobre prakse in strokovnega znanja; poudarja strateško priložnost za okrepitev sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom pri privabljanju in ohranjanju vrhunskih talentov ter spodbujanju znanstvene odličnosti; pozdravlja pobude EU, da bi Evropa postala svetovno raziskovalno središče, vštevši podporo za selitev raziskovalcev in izboljšanje poklicnih možnosti; spodbuja razvoj skupnih programov in programov mobilnosti med EU in Združenim kraljestvom, da bi podprli zdravstvene delavce in raziskovalce ter zagotovili, da bo Evropa ostala vodilna na področju zdravstvenih inovacij in znanstvene svobode;

111. ugotavlja, da sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom sicer vključuje protokol o koordinaciji sistemov socialne varnosti, v katerem so ohranjeni mehanizmi za vzajemno zdravstveno varstvo, kot je evropska kartica zdravstvenega zavarovanja, vendar konec sodelovanja Združenega kraljestva pri direktivi o čezmejnem zdravstvenem varstvu[38] ni bil sprejet s primerljivo ureditvijo; ugotavlja, da je imelo to neenakomeren učinek, zlasti na Severnem Irskem, kjer je pred tem več kot 1 000 pacientov letno v skladu z direktivo prejelo povračilo stroškov za oskrbo v EU;

112. priporoča ustanovitev posebne delovne skupine med EU in Združenim kraljestvom za farmacevtske izdelke in medicinske pripomočke, da bi olajšali stalen dialog, obravnavali regulativne razlike in spodbujali usklajevanje na področjih, kot so klinična preskušanja, spremljanje varnosti zdravil, certificiranje medicinskih pripomočkov in nezakonita trgovina z izdelki, povezanimi z zdravstvenim varstvom;

113. priznava, da so določbe sporazuma o trgovini in sodelovanju o sodelovanju na področju zdravstvene varnosti omejene, in obžaluje, da Združeno kraljestvo ne sodeluje več v Odboru EU za zdravstveno varnost ali Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni; opozarja, da to omejuje zmogljivosti zgodnjega opozarjanja

---

38 Direktiva 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu. (UL L 88, 4.4.2011, str. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj).

in usklajen odziv na čezmejne grožnje za zdravje, kot so pandemije in protimikrobna odpornost; priporoča vzpostavitev formalnega in rednega dialoga med javnozdravstvenimi organi in ustanovami EU in Združenega kraljestva, da bi okrepili zaupanje in zmogljivosti na področju pripravljenosti na izredne razmere, odzivanja na pandemije in čezmejnega epidemiološkega spremljanja;

114. pozdravlja nedavno sprejetje skupnega dogovora o prenovljeni agendi za sodelovanje med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, v okviru katerega bosta Evropska komisija in Združeno kraljestvo preučila možnosti za omogočanje izmenjave in sodelovanja na področju zdravstvene varnosti, zajemši odkrivanje nastajajočih zdravstvenih groženj, pripravljenost in odzivanje nanje, da bi preprečili prihodnje pandemije in zdravstvene krize oziroma jih ublažili, tudi v okviru določb sporazuma o trgovini in sodelovanju o zdravstveni varnosti, da bi čim bolj povečali sodelovanje na področju zdravstvene varnosti;

115. poziva Komisijo, naj prekine sodelovanje v skladu z določbami sporazuma o trgovini in sodelovanju v primerih, ko se regulativni standardi Združenega kraljestva za kakovost zdravil, spremljanje varnosti zdravil ali proizvodnjo ne štejejo več za enakovredne standardom EU, kot je določeno v Direktivi 2001/83/ES;

116. opozarja na nerešen položaj, kar zadeva najemno pogodbo za nekdanje prostore Evropske agencije za zdravila po njeni selitvi v Amsterdam in poziva, naj se to vprašanje načne z Združenim kraljestvom;

Dobavne verige

117. poudarja, da so čezmejne dobavne verige za zdravila po izstopu Združenega kraljestva iz EU vse bolj kompleksne, zlasti za izdelke, ki so se prej prosto gibali med EU in Združenim kraljestvom; obžaluje, da so carinski pregledi in regulativni postopki povzročili zamude, pomanjkanje in višje stroške, kar je vplivalo na razpoložljivost zdravil v Združenem kraljestvu, zlasti na Severnem Irskem in v manjših državah članicah EU, ki so se v preteklosti zanašale na dobavne verige v Združenem kraljestvu, kot so Malta, Ciper in Irska;

118. poudarja, da mora morebitno podaljšanje odstopanj od nekaterih obveznosti v zvezi z nekaterimi zdravstvenimi izdelki za uporabo v humani medicini, ki so na voljo v Združenem kraljestvu v zvezi s Severno Irsko ter na Cipru, Irskem in Malti, določenih v Direktivi (EU) 2022/642[39] o spremembi Direktiv 2001/20/ES in 2001/83/ES, temeljiti na dokazih o stalni nujnosti in tveganju škode za paciente v prizadetih državah članicah, ne pa zaradi poenostavitve upravnih postopkov;

---

39 UL L 118, 20.4.2022, str. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/642/oj.

119. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj preučita mehanizme sodelovanja, kot je sporazum o vzajemnem priznavanju dobre proizvodne prakse na podlagi enakovrednih standardov, da bi zagotovili stalen dostop do posebno kritičnih zdravil, preprečili pomanjkanje in odpravili ovire, povezane s testiranjem serij, izmenjavo podatkov o spremljanju varnosti zdravil in logistiko dobave, da bi čim bolj zmanjšali motnje v oskrbi pacientov in zagotovili njihovo varnost;

Mednarodno sodelovanje in razvoj

120. poudarja, da morata obe strani skupaj okrepiti sodelovanje pri globalnem upravljanju zdravja in mednarodnih razvojnih programih, med drugim tudi v okviru Svetovne zdravstvene organizacije; poudarja pomen usklajenega ukrepanja v zvezi s tem, da bi omogočili močnejši, pravičnejši in učinkovitejši mednarodni odziv na čezmejne izredne zdravstvene razmere;

Varstvo potrošnikov

121. poudarja, da se potrošniki v EU in Združenem kraljestvu soočajo z več tveganji, ki izhajajo iz nevarnih in nezakonitih proizvodov ter manipulativnih načinov spletne prodaje; pri tem opozarja na povezane izzive, ki izhajajo iz e-trgovanja in so jim izpostavljeni potrošniki; meni, da sta tesnejše sodelovanje in izmenjava pomembnih informacij med izvršilnimi organi EU in Združenega kraljestva za varstvo potrošnikov bistvena za reševanje teh izzivov;

122. poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo sodelovati in ohranjati visoko raven varstva potrošnikov, s posebnim poudarkom na varnosti proizvodov, e-trgovanju in čezmejnih digitalnih storitvah; poziva k okrepljenemu sodelovanju pri preprečevanju nevarnih proizvodov in nepoštenih poslovnih praks; poudarja potrebo po regulativnem zbliževanju na področju varnosti proizvodov in digitalnih potrošniških pravic, da bi zagotovili dosledno in visoko raven varstva potrošnikov ter tako podprli zaupanje potrošnikov v čezmejno poslovanje; zahteva, naj sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom obe strani zaveže k dialogu in izmenjavi informacij na področjih, ki so v skupnem interesu, vključno z varnostjo proizvodov, digitalnimi pravicami potrošnikov in nepoštenimi poslovnimi praksami; poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo sodelovati, da bi preprečila regulativne razlike, ki bi lahko negativno vplivale na zaupanje potrošnikov ali čezmejno trgovino;

123. obžaluje, da sporazum o trgovini in sodelovanju ne vključuje dogovora o sodelovanju v zvezi z izvrševanjem zakonodaje o varstvu potrošnikov, in poziva Komisijo, naj preuči možnost dogovora med mrežo EU za sodelovanje na področju varstva potrošnikov ter organom Združenega kraljestva za konkurenco in trge; poudarja, da bi takšen dogovor organoma omogočil učinkovitejše posredovanje z izmenjavo informacij v zvezi s preiskavami in preučitvijo možnosti

skupnih ukrepov; poudarja, da bi bilo treba takšno sodelovanje obravnavati v uredbi o sodelovanju na področju varstva potrošnikov[40], saj ta omogoča sodelovanje s tretjimi državami za zaščito interesov potrošnikov; pozdravlja dogovor o nadaljevanju razprav o redni izmenjavi informacij med sistemom Safety Gate EU ter zbirko podatkov Združenega kraljestva o nadzoru trga in varnosti proizvodov v skladu s členom 96(4) sporazuma o trgovini in sodelovanju;

124. poziva EU, naj olajša pristop Združenega kraljestva k Luganski konvenciji, da bi omogočila vzajemno priznavanje in izvrševanje sodnih odločb med Združenim kraljestvom in državami članicami EU;

125. pozdravlja upravni dogovor, ki sta ga 30. aprila 2024 podpisala Komisija in Ofcom, regulator Združenega kraljestva za radiodifuzijo, telekomunikacije in poštne storitve, in katerega namen je nadzorovati, kako velike spletne platforme ocenjujejo in obvladujejo tveganja, vključno z zaščito mladoletnikov, starosti primerno zasnovo in preglednostjo platform; se nadeja, da bo to pomenilo začetek tesnejšega sodelovanja pri reševanju teh in drugih skupnih izzivov;

Energija

126. poudarja, da je glede na rusko vojaško agresijo proti Ukrajini in zaradi nestanovitnih svetovnih energetskih trgov v kontekstu pomembno okrepiti sodelovanje na področju energije med EU in Združenim kraljestvom; spodbuja EU in Združeno kraljestvo, naj si skupaj prizadevata za odpravo energetske odvisnosti od Rusije in čim prej ustavita uvoz vseh ruskih fosilnih goriv, vključno z nafto, plinom, utekočinjenim zemeljskim plinom, jedrskimi gorivi in drugimi jedrskimi materiali; ugotavlja, da EU in Združeno kraljestvo še naprej napredujeta pri doseganju skupnega cilja, in sicer prekinitve vseh energetskih vezi z Rusijo; pozdravlja ustanovitev nove delovne skupine EU in Združenega kraljestva za zanesljivost oskrbe v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki jo je na priporočilo partnerskega sveta z dne 17. marca 2024 ustanovil Specializirani odbor za energijo; se nadeja, da se bo lahko nova delovna skupina EU in Združenega kraljestva za zanesljivost oskrbe redno sestajala ter oblikovala konkretne rešitve in skupne ukrepe na tem ključnem področju dvostranskega sodelovanja;

127. poudarja pomen medsebojne povezanosti energetskih trgov EU in Združenega kraljestva, ki lahko izboljša zanesljivost oskrbe, spodbudi proizvodnjo čiste energije in zniža stroške energije za obe strani; meni, da je treba visoko raven fizičnih zmogljivosti medsebojnih povezav dopolniti z bolj integriranimi veleprodajnimi trgi električne

---

40 Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004, UL L 345, 27.12.2017, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj).

energije, ki bi lahko olajšali energetsko varnost in trgovanje med EU in Združenim kraljestvom; ugotavlja, da je bil kljub tesnejšemu sodelovanju med regulatorji in operaterji prenosnih sistemov dosežen le majhen napredek pri razvoju novih ureditev trgovanja z električno energijo, predvidenih v členu 312 sporazuma o trgovini in sodelovanju; opozarja, da Združeno kraljestvo za trgovanje z električno energijo ne uporablja več orodij enotnega trga EU za spajanje trgov, kot je enotno spajanje trgov za dan vnaprej, zaradi česar je trgovanje prek povezovalnih daljnovodov neučinkovito in povečuje veleprodajne stroške ter nazadnje vpliva na rast računov odjemalcev in ovira naložbe v večnamenske povezovalne vode;

128. podpira nedavno zavezo in politični dogovor EU in Združenega kraljestva, da bosta razširila medsebojno sodelovanje na področju energije v stalno in preučila parametre za morebitno sodelovanje Združenega kraljestva na notranjem trgu z električno energijo, vključno z dinamičnim usklajevanjem in prispevki za stroške, povezane s tem političnim področjem, kot je določeno v njunem skupnem dogovoru; poziva k takojšnjim pogajanjem o usklajevanju trgov in njihovemu pravočasnemu zaključku ter poudarja, da je potreben hiter in odločen napredek; poudarja, da bi takšno sodelovanje znižalo cene energije ter koristilo potrošnikom in podjetjem; poudarja, da bi bilo treba tak dogovor doseči, ko preneha veljati sedanja ureditev; poudarja, da – glede na spreminjajoče se geopolitične okoliščine in negotovost v svetovni trgovini – področja v jasnem obojestranskem interesu vključujejo sodelovanje na področju energije iz obnovljivih virov v Severnem morju, povezavo med sistemoma EU in Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami, da bi preprečili trenja zaradi njunih mehanizmov za ogljično prilagoditev na mejah, izboljšanje ureditev trgovanja z električno energijo in tesnejše usklajevanje pri načrtovanju infrastrukture, s čimer bi izboljšali energetsko varnost in konkurenčnost industrije po vsej Evropi; poziva obe strani k tesnem sodelovanju, da bi zagotovili možnost pravočasne vzpostavitve izvedljivega okvira in tako omejili pravno negotovost; poziva k konkretnim skupnim prizadevanjem EU in Združenega kraljestva za tesnejše sodelovanje na področju jedrske energije, nizkoogljičnega in cenovno dostopnega vira električne energije, ki je bistvenega pomena za doseganje podnebne nevtralnosti in ohranjanje konkurenčnosti evropske industrije; opozarja, da se lahko strukturirano sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom na področjih, kot so povezovalni daljnovodi za električno energijo in infrastruktura za odobalne obnovljive vire, prepleta s programi financiranja EU, tudi z regionalnimi in energetskimi pobudami; poudarja, da so za kakršno koli sodelovanje Združenega kraljestva v takih okvirih potrebni ustrezno upravljanje, skladnost s pravili EU in primerni finančni prispevki, ki odražajo naložbe EU; poziva Komisijo, naj Parlamentu posreduje vse informacije o morebitnih finančnih prispevkih Združenega kraljestva na teh področjih;

129. pozdravlja skupno stališče Evropske komisije in Združenega

kraljestva, izraženo na nedavnem vrhu med EU in Združenim kraljestvom, da bi povezava trgov ogljika pomagala odpraviti pomisleke, povezane s trgovino in enakimi konkurenčnimi pogoji, v skladu s členom 392(6) sporazuma o trgovini in sodelovanju, s čimer se podjetja s sedežem v Združenem kraljestvu izvzamejo iz mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, zmanjšajo trgovinska trenja in spodbuja usklajevanje pri oblikovanju cen ogljika ter tako okrepijo skupni cilji razogljičenja in prispeva k doseganju ciljev podnebne nevtralnosti;

130. priznava, da bi lahko delovanje različnih mehanizmov za ogljično prilagoditev na mejah v EU in Združenem kraljestvu povzročilo dodatne neželene stroške za prihodnjo čezmejno trgovino z električno energijo iz obnovljivih virov, kar bi privedlo do negativnih posledic za industrije in gospodinjstva ter posebnih tveganj za celovitost enotnega trga z električno energijo na otoku Irska; meni, da bi bila najučinkovitejša in najpreprostejša rešitev neposredna povezava Združenega kraljestva s sistemom trgovanja z emisijami (ETS) EU, kot se predlaga v skupnem dogovoru; vztraja, da bi bilo treba pri celoviti povezavi z ETS preprečiti neželene stroške in odstraniti nepotrebne politične ovire za sodelovanje, zlasti v Severnem morju; vseeno poziva, naj se z začasnimi ukrepi po potrebi zagotovi, da mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah EU in Združenega kraljestva ne nalagata novih bremen za čezmejno trgovanje z električno energijo od leta 2026, ko utegnejo še vedno potekati pogajanja o sodelovanju na trgu z električno energijo in povezavi z ETS; poudarja, da mora vsako morebitno sodelovanje Združenega kraljestva v mehanizmih ali sistemih, povezanih s sistemom EU za trgovanje z emisijami, spremljati pošten in sorazmeren finančni prispevek, s katerim se krijejo upravni stroški EU in stroški, povezani z njenimi programi; vztraja, da je treba v vseh prihodnjih ureditvah v celoti zaščititi finančne in podnebne interese EU;

131. poudarja, kako pomembno je določiti skupna pravila za obnovljive vire energije na morju in plinovodno infrastrukturo v regiji Severnega morja, da bi olajšali trgovinske sporazume med EU in Združenim kraljestvom; poziva k nadaljnjemu sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom pri mednarodnih energetskih prizadevanjih v kontekstu konferenc OZN o podnebnih spremembah;

132. ugotavlja, da je bila ponovno potrjena skupna mednarodna zaveza za uresničevanje agende Združenih narodov do leta 2030 ter ciljev trajnostnega razvoja, pa tudi zaveza Pariškemu sporazumu; ponovno poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo še naprej sodelovati na mednarodnih konferencah o podnebju, vključno s prihodnjo konferenco COP30, da bi nadgradili doseženi napredek in vodili nadaljnje globalne ukrepe za spodbujanje energije iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitost in zmanjšanje emisij metana iz energetskega sektorja;

133. pozdravlja dejstvo, da obe strani ohranjata primerljive ambicije glede energijske učinkovitosti in spodbujanja obnovljivih virov energije do leta 2030 s končnim skupnim ciljem podnebne nevtralnosti do leta 2050; čestita Združenemu kraljestvu za postopno opuščanje proizvodnje električne energije iz premoga 1. oktobra 2024, saj je bila prva napredna in industrializirana država skupine G7, ki je dosegla ta cilj; poudarja pomen klavzule o prepovedi nazadovanja v zvezi z varstvom okolja v sporazumu o trgovini in sodelovanju, od katere se nobena pogodbenica ne sme oddaljiti, ne da bi pri tem ogrozila celotni sporazum;

134. pozdravlja pripravljenost obeh strani, da razmislita o večjem regulativnem in tehnološkem sodelovanju na področju čistih tehnologij, kot so zajemanje, uporaba in skladiščenje ogljika, ter obnovljivih virov energije, vključno z vetrno energijo na morju, vodikom, biometanom in trajnostnimi biogorivi; vendar ugotavlja, da odločitev Združenega kraljestva, da zapusti enotni trg EU, pomeni neizogiben izziv za obliko in meje dvostranskega sodelovanja na področju energije in omejuje njegov obseg; poziva obe strani, naj poiščeta nove načine za izboljšanje kakovosti in globine dvostranskega sodelovanja na področju tehnologij čistih in obnovljivih virov energije;

135. poudarja pomen usklajenega načrtovanja in zbliževanja med EU in Združenim kraljestvom v postopkih izdaje dovoljenj, da se zagotovi razvoj obnovljivih virov energije in zlasti projektov vetrne energije na morju, električne infrastrukture, shranjevanja CO2 in hibridne energije v Severnem morju; verjame, da morata obe strani tesno sodelovati, da bi Severno morje preoblikovali v vozlišče zelene energije, ki lahko prispeva tudi k zagotavljanju zanesljivosti oskrbe, med drugim z visoko stopnjo proizvodnje vetrne energije na morju, v skladu z nezavezujočim ciljem EU, da do leta 2050 doseže približno 360 GW nameščene zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na morju; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo regionalno sodelovanje pri načrtovanju omrežij na morju in razvoj kritične energetske infrastrukture z Združenim kraljestvom, pa tudi v vseh morskih bazenih s sosednjimi državami, da bi izboljšale čvrstost sistemov in zmanjšale verjetnost motenj v infrastrukturi in izpadov v oskrbi z energijo;

136. opozarja, da bodo za polno uporabo virov na morju potrebne velike naložbe v zmogljivosti omrežij in medsebojnih povezav; poleg tega poudarja, da je treba razviti zazankano priobalno omrežje, vključno s hibridnimi povezovalnimi vodi in primernimi mehanizmi za delitev stroškov; meni, da je razvoj elektroenergetske infrastrukture za izkoriščanje potenciala vetrne energije na morju skupna prednostna naloga EU in Združenega kraljestva; poudarja, da je lahko izkoriščanje skupnih obnovljivih virov obojestransko koristno za EU in Združeno kraljestvo ter lahko zniža stroške prehoda na čisto energijo za obe strani;

137. pozdravlja dejavno vlogo Združenega kraljestva pri sodelovanju na področju energetike v Severnem morju (NSEC) na podlagi memoranduma o soglasju, ki ga je podpisalo decembra 2022; vztraja, da bi moralo sodelovanje Združenega kraljestva v NSEC sčasoma privesti do izvedljivih skupnih projektov, ki bodo skladni s skupnim ciljem razvoja Severnega morja kot zelene elektrarne v Evropi, kar določa izjava iz Ostendeja, ki jo je Združeno kraljestvo podpisalo 24. aprila 2023;

138. ugotavlja, da je Specializirani odbor za energijo proti koncu leta 2024 sprejel priporočilo in časovni načrt za trgovanje z električno energijo, v katerem EU in Združeno kraljestvo poziva, naj pospešita tehnična dela, potrebna za izvajanje novih ureditev trgovanja med njima, vključno s fazo potrjevanja koncepta za večregijsko spajanje z ohlapnimi količinami (MRLVC), predlaganim modelom trgovanja iz Priloge 29 k sporazumu o trgovini in sodelovanju;

139. je seznanjen, da je bil 21. decembra 2020 v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju sklenjen sporazum med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo (Euratom) in Združenim kraljestvom, ki zajema sodelovanje na področju varne in miroljubne uporabe jedrske energije in temelji na zavezah obeh strani, da bosta spoštovali mednarodne obveznosti; poudarja obojestranske koristi civilnega jedrskega sodelovanja med EU in Združenim kraljestvom na področjih, kot so reaktorji naslednje generacije, ravnanje z odpadki, mali modularni reaktorji, standardi za varnost in zdravje, odpornost dobavnih verig, fuzijske tehnologije, tudi prek raziskav, medicinske aplikacije, mobilnost jedrskih raziskovalcev in dostop do skupne znanstvene infrastrukture, kjer je to primerno;

140. opozarja na pomen ohranjanja visokih okoljskih in delovnih standardov pri energetskih projektih; poudarja, da je potrebno regulativno sodelovanje, da bi zagotovili, da bodo energetske pobude spodbujale navzgor usmerjeno konvergenco na področju pravic delavcev, zdravja in varnosti ter varstva okolja;

Promet

Splošne opombe

141. pozdravlja, da se sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom na področju prometa nemoteno izvaja ter da se učinkovito uveljavljajo vzajemno podeljene pravice v zvezi s tem, s čimer se ohranja učinkovita prometna povezljivost, odkar se je januarja 2021 sporazum začel začasno uporabljati;

142. poziva Komisijo, naj še naprej nadzoruje izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju ter naj okrepi sodelovanje, da bi še bolj povezali trga EU in Združenega kraljestva, olajšali nemoteno čezmejno mobilnost in povezovanje infrastrukture ter dosegli skupne podnebne in prometne cilje, pri tem pa v celoti spoštovali okvir sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki temelji na vzajemnosti in

ohranjanju enakih konkurenčnih pogojev;

143. je zaskrbljen, ker je vse bolj verjetno, da bodo nastale regulativne razlike med EU in Združenim kraljestvom, kar bi lahko ustvarilo ovire za nemoten prevoz in zmanjšalo koristi povezljivosti; zlasti poudarja, da je treba še naprej sodelovati pri prihodnjih posodobitvah predpisov o pravicah potnikov, ki bi lahko privedle do asimetrij v pragovih nadomestil za zamude in zaščiti pri multimodalnih potovanjih, to pa bi lahko povzročilo zmedo med potrošniki in omajalo zaupanje v čezmejne storitve;

144. poziva Komisijo in Združeno kraljestvo, naj vzpostavita skupni mehanizem hitrega obveščanja o motnjah v prometu, ki bo zagotavljal takojšnjo izmenjavo informacij o incidentih, ki vplivajo na koridorje vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T);

145. priznava, da ima evropski sistem vstopa/izstopa varnostne koristi, vendar opozarja, da bi lahko med njegovo uvedbo leta 2025 prišlo do motenj v prometu; poziva, naj se prednost nameni hitremu izvajanju in pripravljenosti infrastrukture na letališčih, pa tudi v pristaniščih, kot sta Dover in Calais, skupaj s kampanjami za ozaveščanje potnikov, da bi preprečili zastoje na mejah; ugotavlja, da morajo državljani EU od 2. aprila 2025 pridobiti elektronsko avtorizacijo potovanja (ETA), ki stane približno 19 EUR, če želijo za kratek čas obiskati Združeno kraljestvo, s čimer je bila uvedena nova upravna zahteva za prečkanje Rokavskega preliva;

146. priporoča, naj strani tesno sodelujeta pri izobraževanju, poklicnem usposabljanju in priznavanju kvalifikacij delavcev v prometu, da bi se borili proti pomanjkanju kvalificirane delovne sile v podjetjih ter podpirali mobilnost delavcev v skladu s socialnimi in varnostnimi standardi EU;

147. poudarja, kako pomemben je varen in učinkovit tovorni promet med EU in Združenim kraljestvom; v zvezi s tem opozarja, da se vozniki težkih tovornih vozil srečujejo z vse večjimi izzivi, tudi zaradi nezakonitih priseljencev, ki se poskušajo skriti v njihovih vozilih, da bi nezakonito prečkali mejo, in da so bili nekateri vozniki teh vozil nasilno napadeni v bližini pristanišča Calais; poudarja, da ladjarske družbe in vozniki težkih tovornih vozil iz EU ne smejo nositi stroškov in posledic varnostnih pomanjkljivosti, za katere so odgovorni pristojni mejni organi;

Letalstvo

148. z zadovoljstvom ugotavlja, da je bil prehod na področju varnosti v letalstvu nemoten, Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu in organ Združenega kraljestva za civilno letalstvo pa dobro sodelujeta in si delita odgovornosti, zlasti kar zadeva potrjevanje zahtev za certificiranje, ki jih izda vsak organ;

149. pozdravlja doslej podpisane dvostranske sporazume o storitvah

tovornega in potniškega zračnega prevoza, ki zagotavljajo stalno in nemoteno letalsko povezljivost med EU in Združenim kraljestvom;

150. pozdravlja razprave o vplivu letalstva na podnebje, ki ni povezan s CO_2, ki potekajo v Specializiranem odboru za zračni prevoz, in poziva k stalnemu usklajevanju na področju raziskav, spremljanja in poročanja, da bi preprečili prihodnja neskladja v zakonodaji;

151. pozdravlja vlogo, ki jo ima Specializirani odbor za zračni promet pri obveščanju obeh strani o prizadevanjih za regulacijo in spodbujanje trajnostnih alternativnih goriv za letalstvo, ter priporoča uskladitev pobud, da bi čim bolj povečali koristi za trajnostnost, spodbujali inovacije in podpirali konkurenčnost letalskega sektorja;

152. je seznanjen, da med EU in Združenim kraljestvom poteka razprava glede določb o zakupu zrakoplovov s posadko, saj mora Združeno kraljestvo zdaj upoštevati dodatne omejitve, ki veljajo za države nečlanice EU, in je seznanjen z njegovimi zahtevami po racionalizaciji postopkov po brexitu, da bi se odzval na veliko sezonsko povpraševanje;

153. vendar poudarja, da je treba te zahteve obravnavati v okviru sedanjih zahtev po nujni pojasnitvi pravil in praks pri zakupu zrakoplovov s posadko v EU in zunaj nje, vključno z nadzorom in izvrševanjem, ter po večji učinkovitosti zračnega prevoza;

154. zato priporoča, naj Komisija sozakonodajalcema predlaga revizijo uredbe o zračnih prevozih[41], pri čemer naj pojasni pravila, nadzorne mehanizme in določbe o izvrševanju v zvezi z zakupom zrakoplovov s posadko v EU in zunaj nje, da bi obravnavali vprašanja, ki bi se lahko pojavila v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, namesto da določi smernice o vprašanjih, o katerih sozakonodajalca še nista sprejela odločitve;

155. poudarja, da ima več lokalnih in regionalnih letališč v EU številne povezave z Združenim kraljestvom; poudarja, da je treba zagotoviti razpoložljivost tovrstnih letov, ki jih uporabljajo državljani EU, ki živijo in delajo v Združenem kraljestvu, pa tudi državljani Združenega kraljestva, ki letijo v Evropo kot turisti;

156. se zaveda, da morata EU in Združeno kraljestvo tesneje sodelovati, da bi optimizirala delovanje, učinkovitost in upravljanje zračnega prostora, saj se zračni promet nenehno povečuje, pritiski na svetovni sistem za upravljanje zračnega prometa pa so čedalje večji; pozdravlja, da se Združeno kraljestvo stalno usklajuje z Eurocontrolom, in spodbuja iskanje nadaljnjih možnosti za vzajemno

---

41 Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (UL L 293, 31.10.2008, str. 3; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

koristno sodelovanje na tem področju;

Cestni promet

157. poudarja, da je treba Združeno kraljestvo povezati z Evropskimi registri podjetij cestnega prevoza, in pozdravlja zavezo obeh strani, da bosta dosegli napredek pri izmenjavi podatkov med nacionalnimi elektronskimi registri o (hudih) kršitvah pravil o cestnem prometu, kar bo prispevalo k učinkovitemu izvrševanju pravil o cestnem prometu, določenih v sporazumu o trgovini in sodelovanju; poziva obe strani, naj si prizadevata za dvostranski sporazum, da bi dodatno olajšali čezmejno izmenjavo informacij v skladu z Direktivo (EU) 2024/3237[42], izboljšali varnost v cestnem prometu, hkrati pa zaščitili zahteve glede varstva podatkov voznikov;

158. pozdravlja odločitev o uporabi različice 2 pametnega tahografa v novoregistriranih vozilih v EU in Združenem kraljestvu, da bi zagotovili stalno visoko raven varnosti v cestnem prometu in enake konkurenčne pogoje v cestnem tovornem prometu na obeh ozemljih;

Pomorski promet

159. je seznanjen z zaskrbljenostjo zaradi morebitnih premikov plovnih poti in dejavnosti v pristanišča Združenega kraljestva, da bi se izognili stroškom emisij iz pomorskega prometa v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, in poziva Komisijo, naj pozorno spremlja pristaniške dejavnosti v pristaniščih Združenega kraljestva; v zvezi s tem pozdravlja skupni dogovor, ki sta ga Združeno kraljestvo in EU dosegla na vrhu, da bosta vzpostavila delujočo povezavo med svojima sistemoma za trgovanje z emisijami, ki bi morala zajemati domači in mednarodni pomorski in letalski promet, pri čemer poudarja, da je treba uskladiti oblikovanje cen ogljika in vzpostaviti okvire za spremljanje, da bi ohranili okoljske ambicije, zagotovili enake konkurenčne pogoje, preprečili selitev virov CO2 in izkrivljanje konkurenčnosti pristanišč, obenem pa zaščitili pristaniške delavce in podjetja v EU;

160. podpira izvedbeni sklep Komisije[43], da se od 11. oktobra 2022 prizna sistem Združenega kraljestva za usposabljanje pomorščakov in izdajanje spričeval pomorščakom na podlagi Direktive

---

42 Direktiva (EU) 2024/3237 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o spremembi Direktive (EU) 2015/413 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L, 2024/3237, 30.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3237/oj).

43 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/1973 z dne 11. oktobra 2022 o priznanju Združenega kraljestva na podlagi Direktive (EU) 2022/993 glede sistema za usposabljanje pomorščakov in izdajanje spričeval pomorščakom (UL L 270, 18.10.2022, str. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1973/oj).

(EU) 2022/993[44], potem ko je bilo ugotovljeno, da so izpolnjene vse zahteve glede usposabljanja in izdajanja spričeval, določene v Mednarodni konvenciji o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov;

Železniški promet

161. ugotavlja, da je železniški promet še vedno izključen s področja uporabe sporazuma o trgovini in sodelovanju, kar kaže, da se EU in Združeno kraljestvo zanašata na dvostranske sporazume; vseeno pozdravlja napredek pri izdajanju licenc in varnostnih spričeval prevoznikom v železniškem prometu;

162. opozarja, da ima predor pod Rokavskim prelivom strateški pomen, saj je ključna infrastrukturna povezava med Združenim kraljestvom in EU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je kljub dvostranskemu napredku obseg železniškega tovornega in potniškega prometa skozi predor pod Rokavskim prelivom še vedno veliko manjši od prvotnih napovedi, zaradi visokih stroškov, regulativnih ovir, ki vplivajo na tovorni in potniški promet, ter omejenih infrastrukturnih zmogljivosti pri nadaljnjem potovanju znotraj Združenega kraljestva, saj velik del britanskega železniškega omrežja ni primeren za standardne evropske tovorne zabojnike in vagone;

Ribištvo

Izvajanje razdelka o ribištvu v sporazumu o trgovini in sodelovanju

163. je seznanjen s poročiloma Evropske komisije za leti 2023 in 2024 o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti točk v razdelku o ribištvu;

164. pozdravlja boljše sodelovanje med pogodbenicama na letnih pogajanjih o celotnem dovoljenem ulovu, ki so v letih 2023 in 2024 privedla do pravočasnega dogovora, zaradi česar ni bila potrebna uporaba začasnega celotnega dovoljenega ulova, hkrati pa to ribiškemu sektorju zagotavlja preglednost in predvidljivost pri ribolovnih možnostih za naslednje leto;

165. obžaluje nestabilnost, ki jo je v mednarodnih odnosih z obalnimi državami v ribištvu povzročil izstop Združenega kraljestva iz EU, zaradi česar je težje vzpostaviti ravnotežje pri skupnem upravljanju in izmenjavati ribolovne možnosti; z zaskrbljenostjo ugotavlja dejstvo, da nekatere obalne države to nestabilnost izkoriščajo, tako da poskušajo enostransko in nepravično povečati svoje ribolovne možnosti na račun držav članic EU; opozarja na pomen spoštovanja zgodovinskih ribolovnih pravic; poziva k večjemu sodelovanju med

---

44 Direktiva (EU) 2022/993 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2022 o minimalni ravni izobraževanja pomorščakov (UL L 169, 27.6.2022, str. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/993/oj).

EU in obalnimi državami, da bi dosegli trajnostno upravljanje skupnih ribolovnih virov, večjo stabilnost in predvidljivost ribolovnih kvot, zlasti v okviru letnih posvetovanj in tristranskih dogovorov;

166. opozarja, da je Združeno kraljestvo za plovila EU uvedlo sistem dovoljenj za ribolov za dostop do svojih voda; ugotavlja, da ta sistem močno upočasnjuje učinkovito izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju, saj je britanska stran dodala številne pogoje za pridobitev teh dovoljenj, s čimer so zlasti kaznovana plovila, krajša od 12 metrov, ki so že v preteklosti lovila v britanskih teritorialnih vodah, a so imela težave pri dokazovanju svoje prisotnosti v vodah Združenega kraljestva; globoko obžaluje, da zaradi teh razmer številnim malim plovilom niso bila izdana dovoljenja, zaradi česar so se morala preseliti na druga območja ali prenehati opravljati svoje dejavnosti, kar je še povečalo negativne razmere in negativne učinke, ki jih povzročajo drugi dodatni stroški in birokratska bremena, povezana z izstopom Združenega kraljestva iz EU; poleg tega obžaluje dejstvo, da je sporazum o trgovini in sodelovanju razveljavil sporazum o zalivu Granville, na podlagi katerega se je do brexita upravljal ribolov v vodah Jerseya; ravno tako opozarja, da vprašanje skupne zgornje meje za dovoljenja, ki jih je izdal Jersey, še vedno ni v celoti rešeno, zaradi česar so nekateri ribiči v zelo negotovem položaju glede ribolovnih dejavnosti v v vodah kronskih odvisnih ozemelj;

167. opozarja, da je treba v skladu s členom 496 sporazuma o trgovini in sodelovanju dovolj zgodaj obvestiti drugo stran o ukrepih za upravljanje in tehničnih ukrepih, ki bodo verjetno vplivali na plovila druge pogodbenice, da bi drugi pogodbenici omogočili, da predloži pripombe ali zahteva pojasnilo; poudarja, da morajo ti ukrepi biti sorazmerni, nediskriminatorni in temeljiti na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju ter upoštevati dolgoročno okoljsko, socialno in ekonomsko trajnostnost; obžaluje, da se študije učinka ne izvajajo sistematično z enakopravno udeležbo deležnikov obeh strani in v dobri veri;

168. obžaluje dejstvo, da je Združeno kraljestvo enostransko izvedlo precej ukrepov za upravljanje ribištva, zlasti tehnične narave, vključno s prepovedjo nekaterih vrst ribolova, uvedbo najmanjših velikosti ulova za nekatere vrste, prepovedjo ribolovnih dejavnosti na zaščitenih morskih območjih (na primer na območju Dogger Bank) in postavitvijo polj vetrnih elektrarn, zaradi česar se močno zmanjšuje dostop plovil EU do voda in ribolovnih virov Združenega kraljestva, zlasti v pasu od šest do dvanajst morskih milj; obžaluje dejstvo, da imajo ti ukrepi in ukrepi na socialnem področju večji vpliv na plovila EU kot na britanska plovila, kar ima socialno-ekonomske posledice za ribiško industrijo EU, zlasti za male ribiče; je zaskrbljen, ker bi s to vrsto ukrepov lahko končno izključili plovila EU iz celotnih ribiških območij in s tem postavili pod vprašaj pravice EU do ribolova v britanskih vodah;

169. poziva Komisijo, naj opravi celovito in sistematično oceno socialnih, ekonomskih in okoljskih učinkov teh ukrepov, vključno s kronskimi odvisnimi ozemlji, da bi ugotovila, ali so sorazmerni in nediskriminatorni, ter naj se po potrebi odločno odzove in uporabi ukrepe za reševanje sporov ali povračilne ukrepe, določene v sporazumu o trgovini in sodelovanju, vključno z izravnalnimi ukrepi, kot je začasna opustitev preferencialne tarifne obravnave za ribiške proizvode, pa tudi ostala politična in diplomatska sredstva, ki jih ima na voljo;

170. pri tem pozdravlja končno odločitev arbitražnega sodišča z dne 28. aprila 2025 o sporu med EU in Združenim kraljestvom o zaprtju ribolova peščenke v angleških vodah Severnega morja in v škotskih vodah; ugotavlja, da je sodišče v tem posebnem primeru menilo, da načelo nediskriminacije ni bilo kršeno in da je ukrep znanstveno utemeljen; poudarja, da je sodišče ugotovilo, da prepoved ribolova prave peščenke v angleških vodah krši načelo sorazmernosti iz sporazuma o trgovini in sodelovanju in da Združeno kraljestvo ni izpolnilo svoje obveznosti, da zagotovi popoln dostop do svojih voda za ribolov prave peščenke; opozarja, da mora Združeno kraljestvo sprejeti potrebne ukrepe za izpolnitev sklepa arbitražnega sodišča; meni, da ta sklep določa pomemben pravni precedens za zaščito ribolovnih pravic EU in odgovor na prihodnje podobne ukrepe, ki jih sprejme Združeno kraljestvo; poziva Komisijo, naj še naprej pozorno spremlja enostranske ukrepe, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo za zagotovitev skladnosti s sporazumom o trgovini in sodelovanju;

171. je zaskrbljen, da imajo enostranski ukrepi verižni učinek na ekonomsko in socialno vzdržnost ribiškega sektorja in vrednostne verige EU; ravno tako izraža zaskrbljenost, da omejitve dostopa do voda Združenega kraljestva vodijo do prenosa ribolovnih dejavnosti v Rokavski preliv in Severno morje, pri čemer se povečuje pritisk na dovoljene vrste in vrste, ki niso zajete v sporazumu o trgovini in sodelovanju; poudarja, da ima povečana uporaba voda EU posledice za varnost in upravljanje morskega prostora, pa tudi za dostop do virov, zlasti za mali ribolov, kar postavlja pod vprašaj socialno, gospodarsko in okoljsko trajnost ribolovnih dejavnosti;

172. poziva obe strani, naj hitro obravnavata povečan pritisk v Rokavskem prelivu in Severnem morju, tako da predlagata regionalni načrt upravljanja za zagotovitev trajnostnega izkoriščanja virov in večletnega upravljanja ribištva; v zvezi s tem opozarja Komisijo na pravila večletnega načrta za Severno morje, ki zajemajo tudi te vode, in meni, da bi jih bilo treba po potrebi prilagoditi, da bi uskladili morebitna neskladja in zagotovili pravno jasnost za gospodarske subjekte in države članice;

Konec prilagoditvenega obdobja

173. pogodbenici poziva, naj spoštujeta načelo iz člena 500 z naslovom „Dostop do voda“, da bi dosegli obojestransko zadovoljivo ravnotežje

med svojimi interesi; opozarja, da mora biti dostop do voda, tudi v pasu od šest do dvanajst morskih milj, obojestranski in sorazmeren s celotnim dovoljenim ulovom ali povprečnimi ravnmi ulova druge pogodbenice; poziva Komisijo, naj v celoti uresniči ta člen in skupaj s specializiranim odborom za ribištvo pripravi potrebne smernice za njegovo lažjo uporabo v praksi;

174. poudarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju vsebuje klavzulo o pregledu v letu 2030, ki bo omogočil izboljšanje in kodifikacijo izvajanja tega sporazuma, ob upoštevanju, da se ta klavzula ne sme uporabiti za zmanjšanje dostopa do voda; glede tega poziva Komisijo, naj stori vse, da zagotovi predvidljiv, stalen in večji dostop do voda v naslednjih letih;

175. poudarja pomen pravičnega in trajnostnega sporazuma o ribištvu med EU in Združenim kraljestvom; pozdravlja politični dogovor, ki sta ga EU in Združeno kraljestvo dosegla 19. maja 2025, zlasti obnovitev vzajemnega, stalnega in nemotenega dostopa do voda do 30. junija 2038, kar ribiškim skupnostim prinaša stabilnost; pozdravlja, da je imelo ribištvo pomembno vlogo v teh nedavnih pogajanjih; spodbuja obe strani, naj v prihodnjih pogajanjih ohranita pragmatičen in vzajemno koristen pristop;

176. pozdravlja, da je Specializirani odbor za ribištvo politični dogovor formaliziral; poziva Komisijo, naj bo pozorna pri izvajanju tega novega sporazuma, vključno z dostopom do cone od 6 do 12 navtičnih milj, zlasti za francoska mala in priobalna plovila; poudarja, da sta nujna zanesljivo spremljanje in izvrševanje, da bi spoštovali skupne zaveze, zaščitili morske ekosisteme ter zagotovili preživetje ribičev EU in tistih, ki živijo v obalnih skupnostih;

177. ponovno poudarja, da je treba ohraniti vzajemen in stalen dostop do voda in ribolovnih virov kot ključni del odnosov med EU in Združenim kraljestvom, zato ga je treba obravnavati skupaj z drugimi deli sporazuma o trgovini in sodelovanju, kot so trgovina, dostop do notranjega trga ribiških proizvodov in sodelovanje na področju energije;

178. ugotavlja, da sporazum o trgovini in sodelovanju med prehodnim obdobjem do konca leta 2026 določa postopno zmanjševanje celotnega dovoljenega ulova Unije v vodah Združenega kraljestva za 25 %; poudarja, da je bilo to zmanjšanje velika žrtev za ribiče EU in je močno vplivalo na ribištvo EU, kar je privedlo do načrtov za izhod flote in izgube plovil; pozdravlja, da bodo po letu 2026 in v naslednjih letih ribolovne možnosti ostale vsaj na tej ravni in ne bodo več predmet razprave;

179. obžaluje, da ni podatkov ali študij o učinku brexita na ribiški sektor; poziva Komisijo, naj oceni vse posledice prilagoditvenega obdobja za celotno vrednostno verigo ribiškega sektorja EU;

180. poudarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju določa možnost, da

se razmisli o pripravi večletnih strategij za ohranjanje in upravljanje celotnega dovoljenega ulova in staležev, za katere se ne uporabljajo kvote; poziva obe strani, naj si prizadevata za večjo stabilnost in predvidljivost ribolovnih kvot ter zagotovita trajnostno upravljanje staležev v Severnem morju in severovzhodnem Atlantiku za ribiška sektorja obeh strani;

Upravljanje in sodelovanje na področju ribištva med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom

181. vztraja, da je pomembno odločnejše in tesnejše sodelovanje med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, ne le pri upravljanju ribištva in zaščitenih morskih območij, ampak na splošno pri pomorskem prostorskem načrtovanju ter tehničnih, nadzornih, carinskih in sanitarnih ukrepih, ki bo vključevalo vse organe, tudi Specializirani odbor za ribištvo; pogodbenici poziva, naj izboljšata delovanje in preglednost organov upravljanja ter poskrbita, da poteka predhodna razprava o vseh uvedenih tehničnih ukrepih, ki bi morali temeljiti na trdni znanstveni in socialno-ekonomski podlagi, ne bi smeli diskriminirati, zadevnim akterjem pa ne preprečevati doseganja dodeljenih kvot;

182. poziva Komisijo, naj posebej pozorno spremlja, ali so določeni pogoji izpolnjeni, in se odločno odzove, če bo Združeno kraljestvo ravnalo diskriminirajoče; poleg tega spodbuja Komisijo, naj v okviru Specializiranega odbora za ribištvo prilagodi carinske, sanitarne in nadzorne omejitve za raztovarjanje plovil ene pogodbenice na ozemlju druge pogodbenice, na primer z uvedbo skupnega nadzornega načrta med Združenim kraljestvom in posameznimi državami članicami, pod pogojem, da se zagotovijo enakovredna jamstva glede sledljivosti in skladnosti morskih proizvodov; poudarja, da je treba zagotoviti logistične verige za uvoz in izvoz, in sicer z odstranitvijo ovir, ki nastajajo, ker v nekaterih pristaniščih ni zdravstvenih in carinskih kontrol;

183. je zaskrbljen, ker plovila Združenega kraljestva v vodah EU povzročajo vedno večje število kršitev; poziva organe držav članic, naj okrepijo zmogljivosti za pomorski nadzor, povečajo nadzor in uvedejo ustrezne sankcije;

184. poziva strani, naj zagotovita skladnost, združljivost in interoperabilnost svojih nadzornih ukrepov, vključno z vzpostavljenimi sistemi elektronskega spremljanja in kamer na daljavo, da ne bi povzročali pretiranega upravnega ali finančnega bremena, in naj se druga od druge ne oddaljujeta na nerazumen način; ponovno poudarja, da bi morali biti obe strani pred sprejetjem teh ukrepov v tesnem dialogu s predstavniki sektorja;

185. ugotavlja, da se je Specializirani odbor za ribištvo od začetka veljavnosti sporazuma o trgovini in sodelovanju sestal devetkrat; vendar obžaluje premajhno preglednost in odgovornost pri njegovem

delu; zahteva, da člani parlamentarnega Odbora za ribištvo sodelujejo in so vabljeni na seje, da se omogoči ustrezen nadzor ter da se dokumenti za seje in zapisniki čim prej posredujejo;

186. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj se odločneje zavzameta za ohranjanje in trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov, tesneje sodelujeta in izmenjujeta primere dobre prakse, da bi izboljšala selektivnost in zmanjšala vpliv nekaterih vrst ribolova ter v celoti uvedla ekosistemski pristop;

187. poziva obe strani, naj izboljšata sodelovanje in usklajevanje na mednarodni ravni v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva ali z obalnimi državami pri skupnem upravljanju staležev rib; poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo tesneje sodelovati v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter v vseh mednarodnih forumih podpreti ukrepe, potrebne za njegovo izkoreninjenje, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti izboljšavi pravil o preglednosti in sledljivosti uvoženih morskih proizvodov;

188. opozarja obe strani na potrebo po večjem sodelovanju pri njunih ukrepih v zvezi s pomorskim prostorskim načrtovanjem, zlasti v zvezi s spori med projekti vetrnih elektrarn na morju in cilji ohranjanja ali z ribiškim sektorjem; poziva k uravnoteženemu pristopu med vsemi interesi v zvezi z uporabo pomorskega prostora, ki bi moral upoštevati okoljsko, gospodarsko in socialno razsežnost ter zagotavljati doslednost in pravičnost v vseh sektorjih;

189. poziva k skupnim prizadevanjem obeh strani za pospeševanje znanstvenih raziskav in izmenjavo dobre prakse, da bi odkrili in odstranili strelivo z morskega dna;

190. poziva vse strani, naj zagotovijo, da se bodo dovoljenja za plovila EU za ribolov v vodah Združenega kraljestva in kronskih odvisnih ozemelj izdajala brez upravnih, davčnih ali finančnih ovir;

191. poziva Komisijo, naj glede na poseben položaj Kanalskih otokov olajša sodelovanje med stranema z boljšimi povezavami med regionalnim dialogom in štiristranskim varnostnim dialogom (Quad); poziva strani, naj vključijo predstavnike ribiškega sektorja, vse ustrezne deležnike ter lokalne in regionalne oblasti in spodbujajo model soupravljanja ribištva;

192. opozarja, da je bila oblikovana rezerva za prilagoditev na brexit, s katero naj bi ublažili ekonomske, socialne, teritorialne in okoljske posledice brexita; opozarja, da naj bi bil ta sklad v višini 5,4 milijarde EUR namenjen za ribiški sektor, vključno z malim ribolovom, na katerega je izstop Združenega kraljestva iz EU nesorazmerno vplival; opozarja, da bi morala Komisija na podlagi te uredbe Parlament in Svet obvestiti o stanju izvajanja do junija 2024; obžaluje, da doslej ni posredovala nobenih informacij o tej zadevi; zahteva, da mora pred koncem leta 2025 obvestiti Parlament in Svet o stanju izvajanja

rezerve za prilagoditev na brexit;

Koordinacija sistemov socialne varnosti

193. pozdravlja oceno Komisije, da je sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom na področju koordinacije sistemov socialne varnosti konstruktivno, saj v letih 2023 in 2024 niso bile ugotovljene sistemske ali strukturne težave, pri čemer sta se obe strani obvezali, da bosta rešili vsa vprašanja, ki bi se lahko pojavila pri izvajanju Protokola o koordinaciji sistemov socialne varnosti k sporazumu o trgovini in sodelovanju (v nadaljnjem besedilu: protokol); ugotavlja, da je Specializirani odbor za koordinacijo sistemov socialne varnosti sprejel dva sklepa v zvezi z napotenimi delavci in samozaposlenimi osebami ter razjasnil nekatere finančne vidike; poudarja pomen tega, da je protokol dinamičen in da se usklajuje s pregledi določb o koordinaciji sistemov socialne varnosti; poziva k nadaljnjim prizadevanjem za poenostavitev postopkov, dosledno razlago v vseh državah članicah in Združenem kraljestvu ter za lažji dostop do socialne varnosti za državljane z boljšim usmerjanjem, digitalnimi orodji in upravnim sodelovanjem;

194. ugotavlja, da je Specializirani odbor za koordinacijo sistemov socialne varnosti opravil tehnično delo v zvezi s temami, kot so spremembe strukturiranih elektronskih dokumentov in prenosnih dokumentov, postopki za povračilo stroškov zdravstvenih storitev in prenos ustreznih sklepov Upravne komisije EU za koordinacijo sistemov socialne varnosti; poziva odbor, naj naredi več in doseže oprijemljiv napredek za boljše postopke, enotno razlago v vseh državah članicah in Združenem kraljestvu ter boljšo koordinacijo pravic socialne varnosti za mobilne in čezmejne delavce;

195. poudarja, da je treba ustvariti dostojne, pravične in varne delovne pogoje za sezonske delavce, zlasti v osrednjih sektorjih, kot so kmetijstvo, turizem in gradbeništvo; poziva Komisijo, naj v okviru izvajanja sporazuma o trgovini in sodelovanju spodbuja k vzpostavitvi posebnega mehanizma za mobilnost sezonskih delavcev, ki bo vseboval skupne standarde glede trajanja zaposlitve, dostopa do socialne varnosti in zaščite pred izkoriščanjem, z zaščitnimi ukrepi, primerljivimi s tistimi iz Direktive 2014/36/EU[45];

196. poziva Komisijo, naj oceni izvedljivost enotne kontaktne točke EU in Združenega kraljestva za prijave kršitev pravic delavcev, ovir pri dostopu do socialnih prejemkov ali težav, povezanih s priznavanjem čezmejnih pogodb o zaposlitvi;

197. je seznanjen s pomenom in vrednostjo evropskega socialnega modela in poziva vlado Združenega kraljestva, naj klavzulo o prepovedi

---

45 Direktiva 2014/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o pogojih za vstop in bivanje državljanov tretjih držav zaradi zaposlitve sezonskih delavcev (UL L 94, 28.3.2014, str. 375, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/36/oj).

zniževanja standardov razširi na celoten socialni pravni red EU;

Sodelovanje v programih Unije

198. ponavlja svoje stališče, da je del sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki zadeva sodelovanje Združenega kraljestva v programih EU, dobro finančno poslovodenje in finančne določbe, pravična podlaga za sodelovanje Združenega kraljestva in prispeva k zaščiti finančnih interesov EU; poudarja, da so potrebni pregledni dogovori o pripravi proračuna in delitvi stroškov;

199. odločno pozdravlja, da Združeno kraljestvo na podlagi protokolov I in II k sporazumu o trgovini in sodelovanju sodeluje v programu Obzorje Evropa in komponenti Copernicus vesoljskega programa EU in da ima dostop do komponente za nadzor in spremljanje v vesolju v okviru vesoljskega programa EU; opozarja na koristi sodelovanja tretjih držav v programih EU za EU in njene državljane; meni, da sodelovanje Združenega kraljestva v programu Obzorje Evropa potrjuje, da so njegova znanost in inovacije sestavni del evropskega znanstvenega in inovacijskega ekosistema; meni, da bi bilo obojestransko koristno, da bi Združeno kraljestvo sodelovalo v prihodnjem desetem okvirnem programu za raziskave in da bi moral obseg tega sodelovanja pospešiti gospodarsko rast v EU prek inovacij; zato meni, da je pomembno vzpostaviti pravično ravnovesje med prispevki Združenega kraljestva in koristmi, ki jih bo prejelo v zameno;

200. kljub temu ponovno izraža zaskrbljenost glede določb v protokolu I o samodejnem popravljalnem mehanizmu za Združeno kraljestvo v zvezi s programom Obzorje Evropa, o katerih ni bil dosežen dogovor v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju; ugotavlja, da se bo popravljalni mehanizem za Združeno kraljestvo uporabljal do konca sedanjega večletnega finančnega okvira in da je manj ugoden od popravljalnega mehanizma iz sporazuma o trgovini in sodelovanju;

201. poleg tega opozarja na težave, ki jih povzročajo visoke pristojbine za vizume in doplačilo za zdravstveno varstvo za raziskovalce iz EU, ki so vključeni v program Obzorje Evropa in želijo s selitvijo v Združeno kraljestvo uveljaviti svojo pravico do mobilnosti, ter poziva Združeno kraljestvo, naj to težavo odpravi;

202. je še vedno zaskrbljen zaradi leta 2023 spremenjenega protokola o pridružitvi k sporazumu o trgovini in sodelovanju, zlasti zaradi dejstva, da je samodejni rabat na prispevek Združenega kraljestva k programu Obzorje Evropa v primeru manjšega sodelovanja te države v programu, kot je bilo pričakovano, povzročil neskladnosti z določbami sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki ga je Parlament odobril decembra 2020; ugotavlja, da ta sprememba sporazuma o trgovini in sodelovanju s sprejetjem protokola pomeni, da Parlament ni mogel dati smiselne odobritve ali zagotoviti učinkovitega nadzora nad tem, kaj je osrednji del splošnega sporazuma;

203. poudarja, da bi moral morebitni mednarodni sporazum o pridružitvi Združenega kraljestva programom EU v celoti spoštovati pristojnost Parlamenta, da poda ustrezno soglasje v skladu s svojo resolucijo z dne 8. februarja 2024 o pridružitvenih sporazumih za sodelovanje tretjih držav v programih Unije[46];

204. poziva, naj se Parlament v celoti vključi v vsa pogajanja o udeležbi Združenega kraljestva v desetem okvirnem programu, pa tudi v zvezi z izvajanjem desetega okvirnega programa v naslednjem večletnem finančnem okviru; se nadeja, da se bosta lahko obe strani izognili zamudam, ki so bile značilne za sodelovanje Združenega kraljestva v programih Obzorje Evropa in Copernicus v sedanjem večletnem finančnem okviru, da bi zagotovili neprekinjeno financiranje ključnih raziskovalnih in inovacijskih projektov EU, v katerih so udeleženi partnerji iz Združenega kraljestva;

205. ugotavlja, da pobuda „Izberi Evropo za znanost“ jasno opredeljuje Evropski raziskovalni svet in ukrep Marie Skłodowska-Curie (MSCA) kot bistvena programa, ki Uniji pomagata pritegniti znanstvene talente; opaža, da lahko Združeno kraljestvo sodeluje v obeh programih, in poudarja, da je pri obeh zelo uspešno; opozarja na pravno zahtevo iz člena 16(3) uredbe o programu Obzorje[47], da je treba pri obsegu pridružitve določene tretje države upoštevati analizo koristi za Unijo in cilj pospeševanja gospodarske rasti v Uniji z inovacijami; meni, da je premajhno število nadarjenih dejavnik, ki omejuje gospodarsko rast EU, zlasti v visokotehnoloških sektorjih; zato prosi Komisijo za podrobno analizo tega, kakšne bi bile koristi za EU, če bi Združeno kraljestvo sodelovalo v Evropskem raziskovalnem svetu in ukrepu Marie Skłodowske-Curie, zlasti ob upoštevanju, kako bi to vplivalo na zmožnost, da EU privabi nadarjene znanstvenike, ter naj to analizo posreduje Parlamentu, po možnosti sočasno s pogajanji o zakonodajnem predlogu o desetem okvirnem programu;

206. izraža zaskrbljenost, ker je Združeno kraljestvo bistveno povečalo doplačilo za zdravstveno varstvo in stroške vizumov za raziskovalce, ki gredo v Združeno kraljestvo s financiranjem programa Obzorje Evropa, zaradi česar je mobilnost za raziskovalce iz EU in njihove partnerske institucije v Združenem kraljestvu finančno težja; podpira poziv k vrnitvi na prejšnje pristojbine in doplačila, kot je EU izrazila na tretjem srečanju Partnerskega sveta 16. maja 2024; bi pozdravil zavezo nadaljnjemu zmanjšanju upravnega bremena in s tem povezanih stroškov za raziskovalce iz EU, ki se odločijo za mobilnost v Združeno kraljestvo v okviru programa Obzorje Evropa in desetega

---

46 UL C, C/2024/6341, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6341/oj.

47 Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

okvirnega programa, ki ga je nasledil;

207. ugotavlja, da se je Združeno kraljestvo na koncu odločilo, da ne bo sodelovalo v programu Euratoma za raziskave in usposabljanje, skupnem podjetju Fuzija za energijo (F4E) in projektu ITER, kot je bilo predvideno v skupni izjavi EU in Združenega kraljestva o sodelovanju v programih Unije, priloženi sporazumu o trgovini in sodelovanju; izraža zaskrbljenost, ker je Rusija še vedno članica projekta ITER; poziva, naj se ohrani znanstvena dediščina Skupnega evropskega torusa, ki se nahaja v Culhamu v Združenem kraljestvu in je bil več desetletij paradni konj evropskih raziskav na področju jedrske fuzije; poudarja, da se s sedanjo razgradnjo tega edinstvenega objekta tvega, da bo prišlo do nepopravljive izgube znanstvene infrastrukture in strokovnega znanja;

208. obžaluje, da se je Združeno kraljestvo odločilo, da ne bo sodelovalo v drugih programih EU ter da ne bo sodelovalo v Euratomu in njegovem skupnem podjetju, kot je bilo prvotno predvideno v skupni izjavi iz decembra 2020; meni, da mora sodelovanje Združenega kraljestva v projektu ITER temeljiti na sodelovanju v skupnem podjetju F4E; obžaluje odločitev o razgradnji Skupnega evropskega torusa; poziva Združeno kraljestvo, naj ponovno razmisli o svojem stališču v zvezi s tem;

209. opozarja na program PEACE PLUS, ki je nasledil prejšnje pobude za čezmejno sodelovanje, in poudarja, da je imel ključno vlogo pri spodbujanju miru, sprave in socialno-ekonomske blaginje na Severnem Irskem in v obmejni regiji; ugotavlja, da se program financira z znatnimi prispevki Evropske unije in Združenega kraljestva;

210. pozdravlja dogovor o sodelovanju na področju statistike, ki sta ga podpisala Eurostat in statistični urad Združenega kraljestva, kar omogoča izmenjavo statističnih podatkov, pomembnih za sodelovanje Združenega kraljestva v programih EU; meni, da so zanesljive statistične informacije pomembna podlaga za odločanje na tem področju in za preverjanje, ali se spoštujejo finančne določbe iz sporazuma o trgovini in sodelovanju;

Izobraževanje, kultura, mladi in šport

211. ugotavlja, da je bil na nedavnem vrhu EU-Združeno kraljestvo velik poudarek na krepitvi medosebnih vezi, zlasti med mlajšo generacijo;

212. opominja, da so pravice državljanov v središču sporazuma o izstopu in da jih je treba v celoti zaščititi; vendar ugotavlja, da so od brexita potovanja in selitve v Združeno kraljestvo za evropske državljane vse bolj zapleteni; je zelo zaskrbljen zaradi sprememb politike priseljevanja v Združenem kraljestvu, o katerih trenutno poteka razprava, saj bi lahko vplivale na pravice državljanov EU v Združenem kraljestvu, vključno z evropskimi študenti in šolninami, ki se zanje uporabljajo;

213. poudarja, da je zaradi brexita mobilnost mladih zelo ovirana; pozdravlja predlog Komisije, da bo uvedla program mobilnosti za mlade[48], in skupno zavezo iz skupnega dogovora o prizadevanjih za uravnotežen in vzajemno koristen program za pridobivanje izkušenj mladih, da bi mladim iz EU in Združenega kraljestva za omejeno obdobje olajšali udejstvovanje v različnih dejavnostih, kot so delo, študij, delo varušk au pair, prostovoljstvo ali preprosto potovanja; spodbuja obe strani, naj hitro in ambiciozno nadaljujeta z oblikovanjem in izvajanjem tega programa ter udeležencem zagotovita obojestranski vzajemen dostop, pravno jasnost in ustrezno socialno zaščito, saj je to odločilen korak k obnovitvi medosebnih vezi in dolgoročnega sodelovanja; poudarja, da je treba, kadar je ustrezno, zagotoviti dostojne plače in delovne pogoje za udeležence vseh prihodnjih programov za pridobivanje izkušenj mladih; odločno spodbuja Združeno kraljestvo, naj pokaže odprtost do sporazuma o mobilnosti mladih, ki ga je Komisija predlagala leta 2024; je trdno prepričan, da mora biti dogovor o mobilnosti mladih bistven sestavni del prihodnje revizije sporazuma o trgovini in sodelovanju;

214. meni, da ima tak program velik potencial, da navdihne novo generacijo mladih v EU in Združenem kraljestvu s spodbujanjem zakonitih, medosebnih izmenjav, ki temeljijo na skupnih demokratičnih vrednotah, kulturnem razumevanju in medsebojnem zaupanju, ter da bi lahko postavil temelje za dolgoročno sodelovanje, socialno kohezijo in močnejše nadnacionalne mreže med mladimi; nadalje spodbuja obe strani, naj razmislita o olajšanju mobilnosti med Združenim kraljestvom in EU tudi zunaj predlaganega programa za pridobivanje izkušenj mladih;

215. poudarja, da je ta določba zaradi svoje začasne narave orodje za izmenjave na področju kulture in izobraževanja, ne pa orodje migracijske politike; ugotavlja, da ima Združeno kraljestvo že programe mobilnosti za mlade z drugimi državami, na primer z Japonsko; poudarja, da je mogoče ustvariti bolj enakopravne koristi, če se EU pogaja kolektivno, kot pa če se države članice posamično pogajajo o dvostranskih sporazumih;

216. pozdravlja tudi izjavo o nameri z vrha EU in Združenega kraljestva o sodelovanju Združenega kraljestva v programu Erasmus+, kar bi bilo koristno za obe strani, saj bi bilo spodbujanje mobilnosti mladih, usposabljanja in športa med EU in Združenim kraljestvom zelo dobrodošlo; poziva Komisijo in Združeno kraljestvo, naj pospešita pogajanja o tem, da bi našla rešitev za pridružitev, ki bo koristila obema stranema; pri tem poudarja posebno vlogo programa Erasmus+ kot spodbujevalca evropskih vrednot, kulturne raznolikosti, državljanskega udejstvovanja in socialnega vključevanja

---

[48] Priporočilo z dne 18. aprila 2024 za sklep Sveta o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o mobilnosti mladih (COM(2024)0169).

ter s tem povezano povečanje evropske odpornosti; poudarja, da bi bilo mogoče istočasno začeti program mobilnosti za mlade in ponovno vključitev Združenega kraljestva v program Erasmus+, pri čemer poudarja, da se morata obe pobudi dopolnjevati in vzajemno krepiti;

217. vztraja, da mora biti ta pridružitev skladna z večletnim finančnim okvirom ter sporazumom o trgovini in sodelovanju; opozarja, da bi bilo treba vsako morebitno sodelovanje Združenega kraljestva v programih EU, kot je Erasmus+, oceniti in zasnovati tako, da se v celoti zaščitijo in spodbujajo interesi EU, vključno z zagotavljanjem jasne dodane vrednosti za EU in njene državljane; poziva Komisijo, naj predloži pravočasne in podrobne informacije o finančnih pogojih prihodnjega sodelovanja Združenega kraljestva v programu Erasmus+ in o morebitnih finančnih posledicah za druge programe za pridobivanje izkušenj mladih;

218. obžaluje, da brexit negativno vpliva na kulturne izmenjave; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so nastale negotovosti in težave za študente, učitelje, gostujoče umetnike in kulturne delavce, ki se želijo učiti, poučevati, nastopati in delati na obeh straneh Rokavskega preliva; pozdravlja omembo kulturnih in umetniških izmenjav ter gostujočih umetnikov v sklepih vrha EU in Združenega kraljestva; poudarja, da morajo biti sedanji in prihodnji postopki in ukrepi vzajemni; poziva Komisijo, naj oceni učinek umika Združenega kraljestva iz programov Unije za kulturne in izobraževalne izmenjave in poišče tvorne rešitve;

219. ugotavlja, da bo sodelovanje z deležniki v EU in Združenem kraljestvu bistveno pri podpiranju kulturne izmenjave in odpravljanju ovir, s katerimi se srečujejo gostujoči poklicni umetniki iz Združenega kraljestva; poziva h konkretnejšemu načrtu za reševanje težav, s katerimi se soočajo umetniki; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za ponovno pridružitev Združenega kraljestva programu Ustvarjalna Evropa;

220. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da novi predpisi Združenega kraljestva o vstopu ovirajo šolske ekskurzije in mobilnost mladih iz EU; zato poziva k oblikovanju programa za skupinska potovanja mladih do 18. leta;

221. je zelo zaskrbljen, ker vse manj študentov iz EU študira na britanskih univerzah; poudarja, da je to nedvomno povezano z izstopom Združenega kraljestva iz programa Erasmus+ in odpravo pravil o enaki obravnavi v zvezi s šolninami in štipendijami za študente iz EU[49]; poziva Združeno kraljestvo in EU, naj dosežeta sporazum o znižanju šolnin, da bi več mladim iz EU omogočila študij v Združenem kraljestvu;

222. je trdno prepričan, da morata Združeno kraljestvo in EU poglobiti

---

49 Z izjemo državljanov Irske.

akademsko sodelovanje, da bosta kos sedanjim geopolitičnim izzivom in da bosta razširila svojo mehko moč; v zvezi s tem poudarja, da načelo mednarodne vzajemnosti, zapisano v listini Erasmus za terciarno izobraževanje, igra ključno vlogo pri vzpostavitvi stabilnega in dolgoročnega partnerstva med visokošolskimi ustanovami;

223. je seznanjen, da je vlada Združenega kraljestva uvedla program Turing, da je valižanska vlada uvedla program Taith ter da je škotski projekt za program učne izmenjave Test and Learn trenutno v pilotni fazi; vendar obžaluje, da program Turing zajema le izhodno mobilnost študentov, zato ni popolno nadomestilo za program Erasmus+;

224. želi opozoriti, da lahko univerze iz Združenega kraljestva sodelujejo v evropskih zavezništvih univerz, ne morejo pa biti več del strukture upravljanja, zato so dejansko postale drugorazredne partnerice; spodbuja njihovo nadaljnje partnerstvo v pobudi zavezništev evropskih univerz, da bi imele koristi od nove oblike pravnega statusa, ki jim omogoča polnopravno partnerstvo;

225. poudarja, da Združeno kraljestvo[50] še naprej sodeluje v evropskem visokošolskem prostoru (bolonjski proces); poziva Združeno kraljestvo, Komisijo in države članice, naj si še naprej prizadevajo za popolno vzajemno priznavanje akademskih kvalifikacij, diplom, spričeval in obdobij izmenjav;

226. ugotavlja, da sta EU in Združeno kraljestvo še naprej pomembna trga za kulturno izmenjavo, saj ju povezujejo dolgoletni stiki in medsebojni vplivi njunih kulturnih okolij; priznava, da ima kulturni sektor Združenega kraljestva visoko gospodarsko vrednost; poziva k novemu in nadaljnjemu sodelovanju med umetniki iz EU in Združenega kraljestva ter drugimi delavci v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih in industriji, pa tudi varstvu delavskih pravic;

227. je seznanjen, da program Ustvarjalna Evropa ni bil nadomeščen z nobenim drugim kulturnim programom, ki bi podpiral umetnike v Združenem kraljestvu;

228. obžaluje, da sporazum o trgovini in sodelovanju po izstopu Združenega kraljestva iz EU in koncu sodelovanja te države pri prostem pretoku ne vsebuje določb, povezanih s kulturo ter kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji, kar povzroča upravne ovire, s katerimi se srečujejo gostujoči umetniki, zlasti neuveljavljeni in neodvisni; ugotavlja, da morajo umetniki in kulturni delavci iz Združenega kraljestva, ki gostujejo v EU, upoštevati več različnih sistemov vizumov, priseljevanja in delovnih dovoljenj; zato poziva, naj

---

50 Visokošolski sistem na Škotskem je drugačen kot drugje v Združenem kraljestvu in zato se v okviru bolonjskega procesa obravnava kot ločen subjekt (Evropski visokošolski prostor, Združeno kraljestvo (Škotska), https://ehea.info/page-united-kingdom-scotland).

države članice pojasnijo zahteve v zvezi z zvezki ATA (začasni uvoz); poziva, naj se kulturni sektor vključi v naslednji pregled sporazuma o trgovini in sodelovanju;

229. poziva, naj se poišče rešitev za težave, s katerimi se po izstopu Združenega kraljestva iz EU spoprijemajo umetniki in kulturni delavci, zlasti mladi in še neuveljavljeni umetniki, ko gostujejo in sodelujejo na festivalih, na primer s carinskimi predpisi in predpisi o DDV za trženje ter predpisi o mednarodnem prevozu; poziva Združeno kraljestvo, države članice in Komisijo, naj si prizadevajo, da bi našli rešitve, ki bodo umetnikom omogočile lažje delovanje na obeh straneh Rokavskega preliva, ter naj uredijo vizume in delovna dovoljenja za kratkoročno kulturno bivanje in usklajene carinske postopke;

230. poudarja, da je treba poskrbeti za zbliževanje prihodnjega digitalnega regulativnega okolja za avdiovizualne in medijske storitve v Združenem kraljestvu in EU, da se zagotovijo stabilne, predvidljive in jasne zahteve za kulturni in ustvarjalni sektor ter za športni sektor glede na rastoče izzive na svetovni ravni;

231. ugotavlja, da je v sporazumu o trgovini in sodelovanju izjema za kulturo, s katero so iz področja njegove uporabe izključene avdiovizualne storitve; poudarja, da je potrebno strateško sodelovanje v avdiovizualnem sektorju, da se zagotovita prepoznavnost evropskih produkcij in njihova svetovna konkurenčnost;

232. spodbuja tesnejše sodelovanje med Združenim kraljestvom in EU, da se olajša sodelovanje športnikov na športnih tekmovanjih in izmenjava športnih delavcev;

233. opozarja na negativne posledice razdrobljenega priznavanja oziroma nepriznavanja mobilnosti študentov in zaposlenih, zlasti v umetnosti, kulturi ter poklicnem izobraževanju in usposabljanju; poudarja, da to hromi prizadevanja, da bi odpravili pomanjkanje spretnosti v Evropi; poudarja, da bi bilo mogoče pobude v okviru unije spretnosti, ki naj bi odpravile vrzel v spretnostih, zeleni in digitalni prehod, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vseživljenjsko učenje delno razširiti na partnerske države, pridružene programu Erasmus+; v zvezi s tem poudarja dodano vrednost ponovne pridružitve Združenega kraljestva programu Erasmus+ ter poziva Komisijo in Združeno kraljestvo, naj nadaljujeta dialog, da bi oblikovala učinkovit okvir za vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij;

Sodelovanje na področju kazenskega pregona in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

234. izraža zadovoljstvo, ker varnost državljanov ostaja ključna v prenovljeni agendi za sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom; pozdravlja spodbujanje večjega sodelovanja na področju kazenskega pregona in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, večje

sodelovanje v zvezi s tveganji in grožnjami na področju drog ter poglobljeno sodelovanje pri izzivih, ki jih predstavljajo nedovoljene migracije, kot je določeno v skupni izjavi in skupnem dogovoru, sprejetih na vrhu EU in Združenega kraljestva;

235. pozdravlja vzajemno zavezanost spoštovanju mednarodnega prava in Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP), ki sta jo izrazila predsednik vlade Združenega kraljestva in predsednica Komisije v skupni izjavi z dne 2. oktobra 2024 o krepitvi strateškega sodelovanja in v skupni izjavi z vrha med EU in Združenim kraljestvom; opozarja, da so splošni pogoji za uporabo tretjega dela sporazuma o trgovini in sodelovanju, kot je določeno v členu 524(1), dolgoletno spoštovanje demokracije, pravne države ter varstva temeljnih pravic in svoboščin posameznikov, tudi kot je določeno v Splošni deklaraciji človekovih pravic in EKČP, ter pomen, ki se pripisuje uveljavljanju pravic in svoboščin iz EKČP na nacionalni ravni; ponovno poudarja, da je treba te pogoje pri uporabi in izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju v celoti zagotoviti;

236. pozdravlja zaveze iz skupne izjave in skupnega dogovora glede tesnejšega sodelovanja v boju proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju z njimi, trgovini s prepovedanimi drogami, hudemu in mednarodnemu organiziranemu kriminalu ter terorizmu in nasilnemu ekstremizmu, tudi v spletu, in sicer s hitrejšim, boljšim in poglobljenim izvajanjem tretjega dela sporazuma o trgovini in sodelovanju ter s celovitim izkoriščanjem in razvojem njegovega potenciala;

237. pozdravlja ugotovitev Komisije iz poročila o izvajanju za leto 2024, da je bilo v preteklem letu izvajanje sporazuma o trgovini in sodelovanju na področju kazenskega pregona in pravosodnega sodelovanja nemoteno;

238. zlasti pozdravlja, da so vse države članice in Združeno kraljestvo do konca leta 2024 v skladu s členom 530 sporazuma o trgovini in sodelovanju medsebojno odobrile dostop do svojih nacionalnih zbirk podatkov o DNK za avtomatizirano iskanje; pozdravlja, da je Združeno kraljestvo do konca leta 2024 vzpostavilo 22 povezav prstnih odtisov in je bilo pripravljeno dokončati preostalih pet; priznava, da si pogodbenici v skupnem dogovoru prizadevata povečati medsebojno in vzajemno izmenjavo podatkov o prstnih odtisih, DNK in kazenskih evidencah državljanov držav nečlanic EU ter preučiti možnost razširitve izmenjave podatkov na podobe obraza za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, pri čemer poudarja, da so obstoječe in razširjene izmenjave odvisne od ohranjanja visokega standarda varstva podatkov in zagotavljanja, da bo razvijajoči se pravni okvir Združenega kraljestva še naprej skladen z zahtevami EU glede varstva podatkov;

239. opozarja na vzajemno korist, ki jo ima tesno sodelovanje na področju kazenskega pregona in pravosodja pri reševanju skupnih izzivov na področjih, kot so operacije boja proti terorizmu, organizirani

kriminal, pranje denarja, tihotapljenje ljudi in trgovina z njimi, ter na potrebo po takem sodelovanju; v zvezi s tem poudarja, da morata EU in Združeno kraljestvo oblikovati konkretne pobude za sodelovanje na teh področjih; pozdravlja tesno sodelovanje med Združenim kraljestvom in ključnimi agencijami EU, kot so Europol, Eurojust in Frontex;

240. pozdravlja, da je vlada Združenega kraljestva povečala prisotnost svoje nacionalne kriminalistične agencije v Europolu in da si v širšem smislu prizadeva za tesnejše odnose z Europolom, vključno z zmožnostjo izmenjave podatkov v realnem času;

241. je seznanjen z letnima poročiloma Eurojusta za leti 2023 in 2024 ter izraža zadovoljstvo glede sodelovanja in udeležbe Združenega kraljestva pri delu agencije, saj je to država, ki ni članica EU, a je bila najpogosteje zaprošena za sodelovanje v novih zadevah, ki so jih nacionalni uradi v agenciji začeli ti dve leti;

242. pozdravlja, da sta agencija Frontex in ministrstvo Združenega kraljestva za notranje zadeve leta 2024 sklenila delovni dogovor na podlagi skupne zaveze za izboljšanje varnosti in zaščite ob spoštovanju obveznosti na področju temeljnih pravic; verjame, da bo ta dogovor poglobil sodelovanje na področju upravljanja meja in varnosti, vključno z napotitvijo osebja za svetovalne in usklajevalne naloge;

243. spodbuja tesnejše sodelovanje med Evropsko migracijsko mrežo in agencijami, vključno z Agencijo Evropske unije za azil in agencijo Frontex, ter ustreznimi organi Združenega kraljestva v skladu z zavezami iz skupnega dogovora; zlasti pozdravlja, da je v tem dogovoru omenjeno sodelovanje v boju proti drogam; spodbuja sklenitev delovnega dogovora o vzajemni izmenjavi informacij med Agencijo Evropske unije za droge (EUDA) in ustreznimi organi Združenega kraljestva o tveganjih in grožnjah, povezanih z drogami, da bi olajšali naloge EUDA; meni, da bi lahko za vsak primer posebej razmislili o sodelovanju Združenega kraljestva na nekaterih srečanjih Odbora Latinske Amerike za notranjo varnost (CLASI) in sogovornikov iz EU;

244. je seznanjen s skupnimi izzivi, s katerimi se spopadata Združeno kraljestvo in EU v zvezi z nedovoljenimi migracijami; izraža odločno podporo zavezam obeh strani glede tesnejšega sodelovanja v multilateralnih forumih in procesih za boj proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi, glede izmenjave operativnih informacij o vračanju v tretje države ter preučevanja mehanizmov odvračanja v skladu z nacionalnim pravom, pravom EU in mednarodnim pravom, pri čemer sta še naprej zavezani mednarodni zaščiti tistim, ki jo potrebujejo; poziva Komisijo in vlado Združenega kraljestva, naj v sodelovanju s tretjimi državami na področju migracij vedno predvidita ustrezne ukrepe za skladnost z mednarodnim pravnim okvirom, kot je pravica do azila;

245. ugotavlja, da novi zakon o varnosti na mejah, azilu in priseljevanju, ki je bil v parlamentu Združenega kraljestva predstavljen 30. januarja 2025, predvideva možnost sklenitve sporazumov z državami skupine G7 in glavnimi evropskimi partnerji, da bi se borili proti tihotapljenju; pozdravlja željo Združenega kraljestva po tesnejšem sodelovanju s posameznimi državami članicami, vključno s Francijo in drugimi članicami skupine iz Calaisa, v boju proti tihotapljenju ljudi in trgovini z njimi ter širše pri krepitvi varnosti meja, vključno z njihovim nadzorom;

246. opozarja, da se sistem izročitve med državami članicami in Združenim kraljestvom, kot je določen v naslovu VII tretjega dela sporazuma o trgovini in sodelovanju, razlikuje od sistema iz okvirnega sklepa Sveta o evropskem nalogu za prijetje[51]; opozarja, da je Sodišče Evropske unije v nedavni sodbi[52] navedlo, da mora izvršitveni pravosodni organ neodvisno preučiti tveganje kršenja Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, za katero zadevna oseba trdi, da bi obstajalo v primeru predaje Združenemu kraljestvu;

247. opozarja, da tretji del sporazuma o trgovini in sodelovanju omogoča širši pretok podatkov med EU in Združenim kraljestvom, na primer izmenjavo podatkov o DNK, podatkov iz evidence potnikov in informacij iz kazenskih evidenc; zato poudarja, da je izjemnega pomena, da Združeno kraljestvo zagotovi, da je raven varstva v osnovi enakovredna ravni, ki jo zagotavlja EU, da ne bi pri izmenjavi podatkov z Združenim kraljestvom ogrozili standardov EU in s tem temeljnih pravic državljanov EU;

248. poziva Združeno kraljestvo in države članice, naj zagotovijo, da bodo pravice državljanov ključna skupna prednostna naloga v odnosih med EU in Združenim kraljestvom ter da bodo lahko vsi državljani EU in Združenega kraljestva, ki so upravičenci sporazuma o izstopu, v celoti uživali svoje pravice; z zadovoljstvom ugotavlja, da sta EU in Združeno kraljestvo obnovila skupno zavezanost celovitemu, pravočasnemu in doslednemu izvajanju vseh delov sporazuma o izstopu; pozdravlja zakonodajni ukrep vlade Združenega kraljestva v zvezi s pravno jasnostjo za državljane EU s statusom v okviru prebivalne sheme za državljane EU in verjame, da bo ta v naslednjih dveh letih državljanom zagotovil nemoten prehod iz začasnega v stalno prebivališče; poudarja, da je neodvisni nadzorni organ za sporazume o pravicah državljanov opredelil izmenjavo podatkov med EU in Združenim kraljestvom kot področje, ki lahko povzroči zamude pri vlogah za pridobitev statusa v okviru prebivalne sheme za državljane EU, kadar imajo države članice informacije, pomembne za

---

51 Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18.7.2002, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

52 Sodba Sodišča Evropske unije z dne 29. julija 2024, C-202/24 P [Alchaster], ECLI:EU:C:2018:649.

vlogo; zato poziva Komisijo in organe držav članic, naj izboljšajo odzivnost na zahteve in poskrbijo za boljšo izmenjavo informacij med Združenim kraljestvom ter državami članicami EU, državami Evropskega gospodarskega prostora in Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) (Islandija, Lihtenštajn in Norveška), da bi preprečili zamude in državljanom zagotovili nemoten postopek prijave;

Sodelovanje pri zunanji in varnostni politiki

249. opominja na dobro in pragmatično usklajevanje med EU in Združenim kraljestvom na področju zunanje in varnostne politike, da bi zagotovili stabilnost in blaginjo v drugih regijah sveta, ter ju poziva, naj tesneje sodelujeta z drugimi podobno mislečimi partnerji; priznava pomemben prispevek Združenega kraljestva k miru, varnosti in stabilnosti v Evropi; poudarja, da mir v Evropi ni mogoč brez trdnega partnerstva med EU in Združenim kraljestvom v zunanji in varnostni politiki; pozdravlja sodelovanje Združenega kraljestva v Evropski politični skupnosti;

250. toplo pozdravlja partnerstvo na področju varnosti in obrambe med EU in Združenim kraljestvom kot ključni okvir za široko sodelovanje med partnericama, v sklopu katerega se bosta skupaj odzivali na skupne grožnje in ki zajema področja, kot so izmenjava informacij in obveščevalnih podatkov, vojaška mobilnost, varnostne in obrambne pobude, vesoljska varnost, krizno upravljanje, kibernetska obramba, hibridne grožnje, boj proti terorizmu, tuje manipuliranje z informacijami in tuje vmešavanje;

251. opozarja na eksistenčno grožnjo, ki jo pomeni ruska vojaška agresija na Ukrajino, pa grožnje Rusije, da bo to agresijo razširila na druge države na evropski celini; meni, da je to največja grožnja, s katero se bo naša celina soočala v prihodnjih letih, pri čemer ne pozablja na pomen drugih problemov; poziva k sorazmernemu odzivu politike, ki bo prednostno odpravil vrzeli v zmogljivostih za evropsko obrambo in odvračanje, zlasti v sodelovanju s podobno mislečimi evropskimi partnerji;

252. pozdravlja tesno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom v odziv na rusko vojaško agresijo proti Ukrajini, kot je bilo poudarjeno na vrhu med EU in Združenim kraljestvom; poudarja, da se strani še naprej usklajujeta glede sankcij, vojaške in finančne podpore ter na diplomatskem področju, izpostavlja pa tudi njuno skupno zavezanost obnovitvi celovitega, pravičnega in trajnega miru, ki bo temeljil na načelih mednarodnega prava, pravičnosti in odgovornosti; poziva EU in Združeno kraljestvo, naj ostaneta zelo enotna v odnosu do preostale mednarodne skupnosti pri obsojanju dejanj Rusije, zagovarjanju suverenosti, ozemeljske celovitosti in neodvisnosti Ukrajine ter nasprotovanju ruskim dezinformacijam o vojaški agresiji proti Ukrajini ter naj si še naprej prizadevata za čim širšo mednarodno podporo tem vprašanjem; izraža pohvalo Združenemu

kraljestvu za pomemben prispevek k oblikovanju močnega in enotnega evropskega odziva na rusko vojaško agresijo na Ukrajino ter sklic „koalicije voljnih“; pozdravlja podporo Združenega kraljestva za prihodnjo sanacijo in obnovo Ukrajine; ob spoštovanju vojaške in varnostne politike držav članic, vključno s politikami vojaške nevtralnosti; poziva vlado Združenega kraljestva in vse države članice EU, naj občutno povečajo vojaško podporo Ukrajini in odpravijo vse omejitve v zvezi s tem; v zvezi s tem priporoča, naj ukrepi, ki so jih na podlagi uredbe SAFE[53] sprejeli države članice in Združeno kraljestvo, vključujejo tudi Ukrajino ter njeno obrambno tehnologijo in industrijsko bazo;

253. pozdravlja odločni pristop Združenega kraljestva k uvedbi in ohranjanju vse strožjih sankcij ter njegovo vodilno vlogo v koaliciji za poziv k ukrepanju, katere cilj je razbitje ruske flote v senci; pozdravlja tesnejše sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom na področju sankcij proti Rusiji in njeni floti v senci, kot je bilo poudarjeno na vrhu partneric; poziva EU in Združeno kraljestvo, naj še naprej dosledno in usklajeno izboljšujeta svoja režima sankcij, da bo učinek čim večji in da bi preprečili izogibanje sankcijam ter s tem še nadalje gospodarsko in politično pritiskali na ruske oblasti, zlasti glede na njihovo dejansko sabotažo premirja in morebitna resnična mirovna pogajanja; poziva EU, naj uvede podobne sankcije kot Združeno kraljestvo v zvezi z Ukrajino in obratno, zlasti sankcije zoper vse preostale znane in še nesankcionirane tankerje iz flote v senci, zoper njihove lastnike, zavarovalne posrednike in ponudnike, pa tudi vse naftne tankerje, ki kršijo Mednarodno konvencijo o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij; poziva ju tudi, naj dosledno izvajata ukrepe, ki plovilom, ki ne upoštevajo mednarodnih pravil o pretovarjanju med ladjami na morju ali nezakonito izklopijo sistem samodejnega prepoznavanja, ne glede na zastavo, pod katero plujejo, prepovedujejo plutje v vodah EU in Združenega kraljestva oziroma vplutje v pristanišča EU in Združenega kraljestva; poziva obe strani, naj prepovesta pretovarjanje ruske nafte z ene ladje na drugo v svojih vodah; spodbuja nadaljnje sodelovanje in izmenjavo informacij z namenom prepoznavanja in sledenja sumljivim plovilom ali ravnanja, vzpostavitve in ohranjanja strogih standardov pomorske varnosti in zaščite ter izvrševanja pomorskega prava;

254. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj poskrbita, da bo imobilizirano rusko državno premoženje mogoče uporabiti za obrambo, obnovo in odškodnino Ukrajini z zaplembo ali drugimi potrebnimi pravnimi sredstvi;

255. poudarja skupno potrebo evropskih držav, da nemudoma okrepijo svoje zmogljivosti za lastno varnost in obrambo; poudarja, da je cilj

---

53 Uredba Sveta (EU) 2025/1106 z dne 27. maja 2025 o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije (UL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

partnerstva za varnost in obrambo povečati evropski prispevek k Natu, pri čemer se priznava vloga Združenega kraljestva kot ključne zaveznice Nata; je seznanjen z zavezo predsednika vlade Združenega kraljestva Keira Starmerja, da bo do aprila 2027 povečal obrambne izdatke na 2,5 % BDP; spodbuja države članice, naj preučijo, ali bi lahko s skupnimi prizadevanji EU in Združenega kraljestva podprli ustanovitev banke za obrambo, varnost in odpornost, ki bo delovala kot večstranska posojilna institucija, ki bo dajala dolgoročna posojila z nizkimi obrestmi za ključne prednostne naloge na področju nacionalne varnosti, kot so obnavljanje zalog, posodobitev obrambe, obnova v Ukrajini in ponovni odkup kritične infrastrukture, ki je trenutno v lasti sovražnih držav nečlanic EU;

256. poziva Komisijo, naj hitro preuči vse možnosti za vzajemno koristno okrepljeno sodelovanje, vzpostavljeno z instrumentom SAFE; poziva Komisijo, naj Parlamentu čim prej posreduje vse informacije o pogojih in podrobnostih morebitnega finančnega prispevka, ki bi ga moralo zagotoviti Združeno kraljestvo; poziva, naj se Parlament vključi v sprejemanje sporazuma v skladu s členom 218(6)(a) PDEU;

257. meni, da je vodilna vloga Združenega kraljestva v skupni ekspedicijski enoti bistvena za prihodnost evropske varnosti, in v zvezi s tem spodbuja nadaljnje politično, finančno, operativno in logistično sodelovanje med državami članicami in oboroženimi silami Združenega kraljestva;

258. poudarja, da je Združeno kraljestvo vodilni evropski obrambni akter s posebnim strokovnim znanjem in naprednimi strateškimi zmogljivostmi; priznava moč njegove obrambne industrijske baze, zlasti na področjih, ki so v pobudi EU za pripravljenost do leta 2030 in strategiji za obrambno industrijo opredeljena kot kritične vrzeli v zmogljivostih, vključno z integrirano, večplastno zračno in raketno obrambo, napredno artilerijo, raketnimi sistemi dolgega dosega in sistemi brez posadke; priznava tesne povezave, dopolnjevanje in sinergije med obrambno tehnološko in industrijsko bazo EU in Združenega kraljestva pri uresničevanju skupnih varnostnih ciljev z oblikovanjem novih dogovorov o sodelovanju na področjih, kot so obramba pred balističnimi in hiperzvočnimi izstrelki, vesoljski senzorski sistemi in mreže za zgodnje opozarjanje; poziva EU, njene države članice in Združeno kraljestvo, naj si dodatno prizadevajo za tesnejše sodelovanje v teh industrijskih sektorjih in krepitev geografske skladnosti skupne evropske obrambne industrijske baze, ki bo vključevala tudi Ukrajino, tudi na področju inovacij ter skupnih raziskav in razvoja; pozdravlja prizadevanja držav članic in Združenega kraljestva ter njihove obrambne industrije za naložbe v ukrajinsko obrambno industrijo in partnerstvo z njo ter jih poziva, naj ta prizadevanja še okrepijo, zlasti z ustanavljanjem skupnih podjetij in večanjem proizvodnih zmogljivosti v Ukrajini in državah članicah; poudarja, da lahko moč obrambne industrijske baze EU prav tako prispeva h krepitvi varnosti Združenega kraljestva;

259. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj si prizadevata za ustrezno vključitev Združenega kraljestva v zadevne obrambne pobude EU, kot so Evropski obrambni sklad, evropski program za evropsko obrambno industrijo, instrument za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili in projekti stalnega strukturnega sodelovanja, pa tudi v prihodnje obrambne programe EU; pozdravlja napoved partnerstva za varnost in obrambo, da bo preučilo možnosti za sklenitev upravnega dogovora med Evropsko obrambno agencijo in Združenim kraljestvom; poziva Evropsko obrambno agencijo in Združeno kraljestvo, naj se prednostno zavzemata za takšno ureditev, da bi izboljšala praktično sodelovanje;

260. spominja na povezave med obrambno industrijo Združenega kraljestva in držav članic, vključno s ključnimi skupnimi podjetji; priznava, da je koalicija za drone, pobuda pod skupnim vodstvom Združenega kraljestva in Latvije, ki jo sestavlja 17 držav članic, pozitiven primer sodelovanja pri bistvenem razvoju naprednih zmogljivosti; obžaluje, da partnerstvo na področju varnosti in obrambe med EU in Združenim kraljestvom vprašanja čim večjih sinergij in dopolnjevanja med industrijskima bazama ne rešuje v celoti; poziva obe strani, naj nujno poglobita sodelovanje na področju obrambne industrije, zlasti v zvezi s ključnimi zmogljivostmi, kot so strateški spodbujevalci, in sicer na podlagi časovnega načrta za to sodelovanje;

261. opozarja, da se EU in Združeno kraljestvo soočata z velikimi hibridnimi grožnjami in vmešavanjem zlonamernih akterjev, predvsem – a ne izključno – Rusije; pozdravlja, da je bilo sodelovanje pri preprečevanju hibridnih groženj, vključno s tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem ter kibernetsko varnostjo, na vrhu EU-Združeno kraljestvo opredeljeno kot pomembno področje; pozdravlja kibernetski dialog med EU in Združenim kraljestvom v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju; spodbuja Združeno kraljestvo in EU, naj poglobita obstoječe koristno sodelovanje in izmenjavo informacij o usklajenem opredeljevanju in odkrivanju groženj, zgodnjem prepoznavanju in usklajevanju odziva na hibridne kampanje, enotnejšem skupnem pristopu k strategijam odvračanja od kibernetskih groženj, krepitvi kibernetske odpornosti in kibernetskih zmogljivosti, pa tudi izmenjavi dobre prakse, da se zagotovi varnost in odpornost naših demokratičnih družb, tudi v državah kandidatkah za članstvo v EU;

262. pozdravlja zavezo za tesnejše sodelovanje pri izmenjavah podatkov o situacijskem zavedanju, vključno s tajnimi podatki; znova poudarja, kako pomembno je usklajevanje in sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom na področju vojaškega usposabljanja, izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov ter protiterorističnih operacij, ki so bistvene za evropsko varnost; vendar obžaluje, da v partnerstvu na področju varnosti in obrambe izmenjava obveščevalnih podatkov ni omenjena; pozdravlja skupno zavezo krepitvi vojaške mobilnosti, vključno z dokončanjem omrežja TEN-T in nadgradnjo infrastrukture

z dvojno rabo; poudarja, da je treba dati prednost digitalizaciji na mejnih prehodih in v prometni infrastrukturi, da bi pospešili upravne postopke ter odpravili regulativne razlike in infrastrukturne pomanjkljivosti, ki še vedno močno ovirajo hitre premike vojakov in opreme; želi spomniti, da bi bilo treba to okrepljeno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom na področju vojaške mobilnosti izvajati tudi v okviru Nata, in sicer z izboljšanjem regulativnih vidikov, skupnimi vajami in izmenjavo informacij o zahtevah glede infrastrukture;

263. pozdravlja tesnejše usklajevanje na področju pomorske varnosti kot ključnega vprašanja partnerstva na področju varnosti in obrambe, saj je nujno treba izboljšati varnost kritične infrastrukture, vključno z energijo in komunikacijami, ter zagotoviti svobodno plovbo; opozarja, da ima partnerstvo med EU in Združenim kraljestvom na področju varnosti in obrambe strateški pomen za pomorski promet, zlasti pri izboljševanju odpornosti kritične prometne infrastrukture, preprečevanju hibridnih groženj in povečanju kibernetske varnosti, tudi na področju pomorskih avtonomnih površinskih ladij; poziva k tesnemu usklajevanju glede zaščite ladij in pristanišč z doslednim in usklajenim izvajanjem Mednarodnega kodeksa o zaščiti ladij in pristanišč (ISPS); poudarja, da je treba stalno usklajevati odzive na rusko floto v senci, izmenjava informacij pa bi morala biti operativna in ažurna, da bi se lahko države članice in Združeno kraljestvo pravočasno odzvali;

264. pozdravlja zavezo obeh strani, da bosta poglobili sodelovanje na ključnih področjih, kot so pomorska varnost v Rdečem morju, trajen in pravičen mir na Bližnjem vzhodu, stabilizacija razmer v Sahelu, Sudanu in Demokratični republiki Kongo ter na Zahodnem Balkanu, pa tudi sodelovanje na Arktiki; pozdravlja zavezo z vrha, da bosta EU in Združeno kraljestvo poglobila sodelovanje na teh področjih z bolj strukturiranim dialogom in skupnimi ukrepi, tudi s sodelovanjem in usklajevanjem na terenu; zato ju spodbuja, naj v celoti izkoristita strateške posvete o Rusiji in Ukrajini, indijsko-pacifiški regiji, Zahodnem Balkanu in hibridnih grožnjah v strateškem obrambnem partnerstvu;

265. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj krepita mednarodni mir in stabilnost, tudi z oblikovanjem skupnih strategij o tem, kako pospešiti prizadevanja OZN za ohranjanje miru in krizno upravljanje; poziva obe strani, naj spodbujata kulturo miru in dialog kot sredstvo za preprečevanje, obvladovanje in reševanje sporov, pa tudi obrambo pravic žensk in enakopravnosti spolov; podpira nadaljnje sodelovanje na teh področjih; poziva k sistematičnemu preferenčnemu sodelovanju v operacijah za ohranjanje miru; obžaluje, da se je sodelovanje Združenega kraljestva v misijah skupne varnostne in obrambne politike, kot sta EU Althea in Atalanta, z izstopom Združenega kraljestva iz EU prenehalo, in poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, države članice in organe Združenega kraljestva, naj to

sodelovanje obnovijo kot sredstvo za praktično izvajanje partnerstva na področju varnosti in obrambe; poziva k tesnejšemu sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom v zadevah, povezanih z demokratičnim razvojem, procesi reform in demokratično parlamentarno prakso v tretjih državah, vključno z opazovanjem volitev; pozdravlja skupno voljo za tesnejše konzularno sodelovanje, kar bo izboljšalo konzularno odzivanje na krize;

266. opozarja na pomen na pravilih temelječega reda, med drugim popolnega spoštovanja in uveljavljanja mednarodnega prava, vključno z ustanovno listino OZN, mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom o človekovih pravicah, pa tudi multilateralizma; pozdravlja potrditev te skupne zaveze na vrhu EU-Združeno kraljestvo in poziva k nadaljnjim skupnim prizadevanjem za ohranitev in okrepitev tega reda glede na vse večjo svetovno nestabilnost; poziva k večji podpori za neovirano delovanje večnacionalnih in regionalnih forumov in institucij, zlasti tistih, ki so jih prizadele nedavne geopolitične spremembe, na primer Mednarodnega kazenskega sodišča kot temelja mednarodnega pravosodja, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Sveta OZN za človekove pravice;

267. pozdravlja nedavno zavezo EU in Združenega kraljestva, izraženo v skupnem dogovoru, da bosta vzpostavila reden dialog o razvojnem sodelovanju in okrepila sodelovanje pri mednarodnem odzivanju na nesreče in humanitarni pomoči;

268. pozdravlja stalno podporo Združenega kraljestva evroatlantskemu vključevanju ter stabilnosti in blaginji šestih držav Zahodnega Balkana, pa tudi njegovo udeležbo v berlinskem procesu; poziva k nadaljnjemu sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom pri uresničevanju skupnih političnih in varnostnih ciljev v širšem vzhodnoevropskem sosedstvu, vključno z regijo Črnega morja in Zahodnim Balkanom, na podlagi skupnega situacijskega zavedanja, zlasti pri podpiranju ozemeljske celovitosti, suverenosti, stabilnosti in demokratične odpornosti držav kandidatk za članstvo v EU; priporoča, da se upoštevajo izkušnje, pridobljene v 25 letih delovanja na Zahodnem Balkanu, pri čemer se je treba ponovno osredotočiti na oprijemljiv napredek in preobrazbene reforme, ki bodo pospešile napredovanje teh držav na poti k članstvu v EU in prispevale k varnejši prihodnosti za Evropo; priznava skupno vlogo EU in Združenega kraljestva pri podpiranju daytonskega mirovnega sporazuma in njegovih prilog;

269. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj si skupaj prizadevata za trajen mir na Bližnjem vzhodu, med drugim podpreta politično tranzicijo in zaščito vseh manjšin v Siriji ter boj proti nekaznovanju vseh strani, odgovornih za kršitve mednarodnega humanitarnega prava v Siriji; pozdravlja dolgoletno sodelovanje in zaveze EU in Združenega kraljestva, da si bosta prizadevala za premirje v Gazi, in odločno poziva k izpustitvi vseh preostalih talcev, pa tudi zavezanost rešitvi

dveh suverenih in demokratičnih držav, ki bosta živeli druga ob drugi v miru, z zagotovljeno varnostjo in ob polnem spoštovanju mednarodnega prava;

270. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj hitro začneta izvajati partnerstvo za varnost in obrambo ter graditi na njem, tako da v celoti sprostita njegov potencial s konkretnimi zavezami in ukrepi, da bosta izkoristila njegov celotni obseg in koristi, tudi z medinstitucionalnim okvirom partnerskega sveta EU-Združeno kraljestvo ter medsebojnim dialogom o zunanji politiki; ugotavlja, da se je treba še pogajati o proračunskih in regulativnih pogojih partnerstva, pri čemer je treba upoštevati, kako pomembna je avtonomija odločanja EU;

°

° °

271. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Združenega kraljestva.